

Översiktligt innehåll

Innehåll	Appendix och Bilagor	2	
Detaljerat innehåll		3	
Förord		8	
Fotografier	Fars och Mors familj	11	
Fotografier	Farfars och Farmors familjer Sjöstränder, Spånbergare och Almqvistar	23	
Släkttavla 1	Syskonen Sjöstrands förfäder från FF FF till MM MM	31	
1.	Farfars far Theodor Sjöstrands släkt och Farmor Ulrica f Spånbergs släkt	32	
1.1	Farfars fars släkttavlor 2-4	32	
1.2	Farfars mor Rebecka Wetterlings släkttavla 5	37	
1.3	Theodor och hans förfäder och familj	39	
1.4	Brev inom Theodors familj	53	
1.5	Theodors barn och deras ättlingar	67	
	Farfar Wilhelm Sjöstrand	73	
	Farmor Ulrica Spånbergs släkt	74	
	Farmors släkttavlor, 6a, 6aa, 6b	74	
	Farfars och Farmors familj	78	
	Farfar Wilhelms och Farmor Ulricas ättlingar	81	
	Brev inom Farfar Wilhelms och Farmor Ulricas familj	83	
	Nils Jacobs och Anna Britas barn och ättlingar	97	
	Några personer i Nils Jacobs och Anna Britas släktgren	101	
2.	Morfars släkt	Morfar Johan Peter Söderbom	109
2.1	Fotografier		109
2.2	Morfars släkttavla 8		129
2.3	Söderbomska släkten		130
3.	Mormors släkt	Mormor Lovisa Charlotta Lindblom	135
3.1	Fotografier		135
3.2	Mormors släkttavla 9		137
3.2	Lindblomska släkten		138
4.	Far JJBs syskon		139
5.	Far JJB och Mor Anna		148

Släkttavla 1a Far JJB Sjöstrands och Mor Anna Söderboms *alla* kända förfäder

Släkttavlor 7 Farmor Ulrica Spånbergs släktavlor på modernet
finns i Appendix 1

Innehåll Appendix och Bilagor

sid

Appendix 1	FM Ulrica Spånbergs förfäder på mödernet med släkttavlor 7, 7a, 7b, 7c, 7d, 7e, 7f	1-32
Appendix 2	Anna Sjöstrand: Ett prästhem i Ydre 1875-1896	1-7
Appendix 3	Två kvinnoöden: "Ulla" och Maria "Kråka" Sjöstrand	1-18
Appendix 4a	Våra släktrationer med slakten Almqvist	1-3
Appendix 4b	Vårt släktskap med Elin Wägner	1
Appendix 5	Antavlor Theodor Sjöstrands förfäder och syskon	1-2
Appendix 6	Antavlor Ulrica Eleonora de Marés barn och förfäder	1-7
Appendix 7	Utdrag ur Åke Söderboms Släkthronika	1-72
Appendix 7a	Foto inom Janne Söderboms familj	1-8
Appendix 8	Algutsboda kyrka och Åsgöls komministerboställe	1-8
Appendix 9	Våra förbindelser med Carl v Linné	1-11
Bilaga 1	Kartor över förfädernas verksamhetsorter	1-27
Bilaga 2a	Uppgifter om förfädernas verksamhetsorter	1
Bilaga 2b	Uppgifter om förfädernas verksamhetsorter	1
Bilaga 2c	Uppgifter om förfädernas verksamhetsorter	1

Detaljerat innehåll

Förord		8
Fotografier	Fars och Mors familj	11
Fotografier	Farfars och Farmors familjer Sjöstränder, Spånbergare och Almqvistar	23
Släkttavla 1	Syskonen Sjöstrands förfäder från FF FF till MM MM	31
1. Farfars far Theodor Sjöstrands släkt och Farmor Ulrica Spånbergs släkt		32
1.1 Farfars fars släkttavlor 2-4		
Släkttavla 2 från FF FF F till FF	Från Måns Månsson till Wilhelm S och hans syskon	32
Släkttavla 3a från FF FF F till FF F	Från Måns Månsson till Theodor S med hel- och halvsyskon	33
Släkttavla 3b från FF F till FF	Familjen Theodor Sjöstrand Hustrur och barn	35
Släkttavla 4 från FF FF F till F	Från Måns Månsson till JJB Sjöstrand och hans syskon	36
1.2 Farfars mors släkttavla 5		37
Släkttavla 5	FF M Johanna <i>Rebecka</i> Wetterlings förfäder och släktingar från FF M till FF MM FF och FF MM MF	
Ättlingar till Kristina Wetterling, syster till FF M Rebecka Wetterling		38
1.3 Theodor och hans förfäder och familj		39
Karta 39a Släkten Sjöstrand i Gårdsby		
Fotografier från förfädernas verksamhetsorter		40
Beskrivning av Farfars far Theodor Sjöstrands släkt		48
Farfars far Theodor Sjöstrands tjänsgöringsorter och bostadsorter		50
Berättelser från Theodors familj		51
1.4 Brev inom Theodors familj		53
1.5 Theodors barn och deras ättlingar		67
<i>Position</i>	<i>x Theodors barn</i>	
<i>Position</i>	<i>x.x JJB:s kusiner</i>	<i>utom 7.x som är JJB:s syskon</i>
<i>Position</i>	<i>x.x.x syskonens sysslingar</i>	<i>utom 7.x.x som är syskonen Sjöstrands kusiner</i>
1.5.1 I första äktenskapet med Ulrica Eleonora de Maré		68
1. Eva	1793 – 1808	68
2. Carl Fredrik	1793 – 1877	68
2.1 Theodor Wilhelm	1851 -	
2.2 Adolph Fredric	1856 -	
2.3 Maria Eleonora ”Maria Kråka”	1859 – 1932	

3.	<i>Johanna Maria</i>	1796 – 1808	69
4.	<i>Olof Fredrik</i>	1797 – 1850	69
4.1	<i>Johanna Lovisa (Louisa)</i>	1818 -	
4.2	<i>Eva Mathilda Christina (Thilda)</i>	1821 – 1897	
4.2.x	<i>Anna Mathilda Elisabeth</i>	1853 – 1885	
4.2.x.x	<i>Elin Wägner</i>	1882 – 1949	
4.3	<i>Charlotta Wilhelmina (Lotten)</i>	1829 – 1889	
1.5.2	I andra äktenskapet med Johanna Rebecka Wetterling		70
5.	<i>Christina Maria</i>	1811 – 1853	70
6.	<i>Jonas Gustaf (Jon)</i>	1813 – 1886	70
6.1	<i>Johan David Richard (John)</i>	1854 – 1896	72
6.1.1	<i>Elsa Mathilda Elisabeth</i>	1889 -	
6.1.2	<i>Erik Magnus Richard</i>	1890 -	
6.1.3	<i>Sigrid</i>		
6.2	<i>Hjalmar Gustaf</i>	1860 -	72
6.3	<i>Anna Elisabeth</i>	1863 - 1941	
	Jon Sjöstrands tjänstgöringsorter och bostadsorter		72
7.	Farfar Johan Wilhelm	1815 – 1889	73
	<i>Position 7.x JJB:s syskon</i>		
	<i>Position 7.x.x syskonen Sjöstrands kusiner</i>		
	Farmor Ulrica Spånbergs släkt och släkttavlor 6		74
<i>Släkttavla 6a</i>	Farmor Ulrica Spånbergs förfäder på fädernet (Spånberg)		74
<i>Släkttavla 6 aa</i>	Farmor Ulrica Spånbergs broder Janne Spånberg och hans ättlingar		75
<i>Släkttavla 6b</i>	Farmor Ulrica Spånbergs förfäder på mödernet (Norlin – Almqvist)		76
<i>Släkttavla 7, 7a-7f</i>	Farmor Ulrica Spånbergs förfäder på mödernet, se Appendix 1		
	Beskrivning av farmors släkt		77
	Farfars och Farmors familj		78
	Farfar Wilhelm Sjöstrands tjänstgöringsorter och bostadsorter		80
	Farfar Wilhelms och Farmor Ulricas ättlingar		81
	Se även kapitel 4 Far JJBs syskon		
7.1	<i>Sara Wilhelmina Theodora</i>	1846 – 1923	81
7.2	<i>Gustaf Samuel</i>	1849 – 1932	81
7.2.1	<i>Folke Anders Wilhelm</i>	1884 - 1907	
7.2.2	<i>Yngve Gustaf Ferdinand</i>	1887 -	
7.2.3	<i>Signe Augusta Ulrica</i>	1889 -	
7.2.4	<i>Ingrid Maria</i>	1892 - 1959	
7.2.5	<i>Gertrud</i>	1895	
7.3	<i>Olof David</i>	1852 – 1931	81
7.4	<i>Hanna Elisabeth Kristin</i>	1855 – 1912	81
7.4.1	<i>Gustaf Carstensen</i>	1893 -	
7.4.2	<i>Bo Carstensen</i>	1896 -	
7.4.3	<i>Gunnar Carstensen</i>	1899 -	

7.5 Far Johan Jakob Benedict (Jon) JJB 1857 – 1929 Se även kapitel 5 Far och Mor	82
7.6 Anna Ulrika Maria 1860 – 1937	82
<i>Brev inom Farfar Wilhelms och Farmor Ulricas familj</i>	83
8. Eva 1817 – 1854	86
9. David Magnus 1819 – 1883	86
10. Nils Jacob 1822 – 1918 gm Anna Brita Blomén 1831 – 1908	91
<i>Fotografier av Nils Jacobs och Anna Britas ättlingar</i>	93
<i>Nils Jacobs och Anna Britas barn och ättlingar</i>	97
10.1 Anna Maria Ulrika g Holge 1863 – 1932 gm Karl Gustaf Teofil Svensson Holge	97
10.2 Karl Samuel Efraim 1864 - 1924 gm en Barkman	97
10.2.1 Karl Gustaf 1897 - 1949	
10 2 2 Margareta g Munthe skild 1901 - 1977	
10.3 Emmy Ester Charlotta 1866 - 1946 gm Carl David Fredrik Ivar Björnberg 1861 - 1933	97
10.3.1 Jakob Carl David (Jäppe) 1892 - 1973 g m Siri Holm	
10.3.1.1 Anna Emmy Elisabeth 1926 gm Karl Gunnar Hugo Lundbom	
10.3.1.2 Marie-Louise Elisabet 1938 gm Per Olof Magnusson	
10.3.2 Ragnar Josef Björnberg 1894 - 1978 gm Hulda Amalia (Malin) Petersson	
10.3.2.1 Alf Bertil Ivar 1926 gm Anne Marie Rynge	
10.3.2.1.1 Åse Marie 1954	
10.3.2.1.2 Tove Ingar 1961	
10.3.2.2 Kay Ragnar, tvilling 1929 - 1992 gm Kerstin Elisabeth Elmström	
10.3.2.2.1 Joen Magnus 1960	
10.3.2.2.2 Ebba Mette 1963	
10.3.2.3 Carl Östen , tvilling 1929 gm Maj Ahlberg	
10.3.2.3.1 Maria 1958	
10.3.2.3 2 Carl Henrik 1960	
10.3.2.3.3 Anna Ulrika 1963 – 2007	

10.3.2.4 Jan-Inge	1932	
gm Astrid <i>Gunilla</i> Arvidsson		
10.3.2.4.1 Olof <i>Joel</i> Ragnar	1961	
10.3.2.4.2 Jan <i>Fredrik</i>	1964	
10.3.2.4.3 Jan <i>Ulrik</i>	1966	
10.3.2.5 Emmy Malin <i>Birgitta</i>	1937	
gm Francis Jules Jean Pardo		
10.3.3 <i>Helge</i> Ernst Ivar, tvilling	1898 - 1969	
gm Dolores Kinnander		
10.3.3.1 <i>Dolores</i> Elisabeth Emmy Wilhelmina	1927	
10.3.4 <i>Helga</i> Anna Charlotta, tvilling	1898 - 1992	
10.3.5 <i>Alfhild</i> Ulrika, tvilling	1902 - 1996	
gm Axel Malkolm Gustavson	1893 - 1975	
10.3.5.1 Karl-Axel Björnberg	1932	
gm Ingalill Björklund	1935 - 1995	
10.3.5.1.1 Eva Ingalill Charlotta	1963	
10.3.5.1.2 Anna Ingalill Ulrika	1965	
10.3.5.2 Gudrun Emmy Elise	1937	
10.3.6 <i>Birgit</i> Emmy, tvilling	1902 - 1991	
10.4 Ernst Abel Ferdinand	1867 - 1953	99
gm Ester Katarina Margareta Valfrida	1865 - 1956	
10.4.1 Anna Alfhild Charlotte Sjöstrand	1902 - 1983	
10.5 Martin Gustaf Nicolaus	1869 - 1919	99
10.6 Anton David Richard	1871 - 1967	99
10.6.1 Nils	1907-	
10.7 Joseph Otto Leonard	1872-1895	99
10.8 Enoch Wilhelm Sigfrid	1877 - 1944	99
<i>Fotografi från dop i Alvesta Prästgård 1930</i>		100
<i>Några personer i Nils Jakobs och Anna Britas släktgren</i>		101
11. Peter Pehr Samuel	1824 - 1846	103
12. Ulla Rebecka	1827 - 1908	103
<i>Theodor 88 år</i>	<i>Ålder på hans barn och barnbarn</i>	108

2.	Morfars släkt	MF Johan <i>Peter</i> Söderbom	109
2.1	Fotografier	Morfars far , morfar och mormor	109
		Morfars och mormors familj	112
		Mor Annas syskon och svägerskor	114
		Morfars bröder och deras familjer	120
		Boende-och verksamhetsorter	126
2.2	<i>Morfars släkttavla 8</i>	Från Mor Anna till MF FF FF F <i>Peter</i> (Per) Söderbom	129
2.3	Söderbomska släkten		130
	Glasblåsare i Kosta		131
3.	Mormors släkt	MM Lovisa Charlotta f Lindblom	135
3.1	Fotografier	MM Lovisa Charlottas familj	135
3.2	<i>Mormors släkttavla 9</i>	Från MM Lovisa Charlotta Lindblom till MM FF F Gustaf Jonsson	137
3.3	Lindblomska släkten		138
4.	Far JJBs syskon		139
	7.1 Faster Sara 1846-1923 och 7.6 Faster Maria 1860-1937		139
	7.2 Farbror Gustaf	1849-1932	141
	7.3 Farbror David	1852-1931	145
	7.4 Faster Hanna	1855-1912	147
5.	7.5 Far JJB och Mor Anna		148
	Far JJB Sjöstrands tjänstgöringsorter		152

Släkttavla 1a Far JJB Sjöstrands och Mor Anna Söderboms *alla* kända förfäder

Släkttavlor 7 Farmor Ulrica Spånbergs släkttavlor på mödernet
finns i Appendix 1

FÖRORD 1992

Min faders släktkrönika har kompletterats med hans egna anteckningar och rättelser oftast som fotnoter samt med ett par släkttavlor och fotografier.

I avsikt att underlätta läsningen har beteckningar på släktskapsförhållanden och generationer införts.

Sålunda betecknar

FF = farfar och FM = farmor osv

Generationer anges i antal bakåt räknat från författarens syskongeneration:

Generation (1) motsvarar alltså GENERATION JJB

JJB Sjöstrand (F)

Anna Sjöstrand (M 1)

Ina Sjöstrand (M 2)

Generation (2) motsvarar	FF och FM	Wilhelm Sjöstrand och Ulrica Spånberg
	MF och MM	Peter Söderbom och Lovisa Charlotta Lindblom osv

I samband med släktmöten har olika släkttavlor presenterats.

Vid släktmötet i Visingsö 1987 redovisade Gösta Sjöstrand

FM Ulrica Maria Spånbergs släkt och vår härstamning från Visingsö bakåt

till Almqvistiska släktens stamfader *Harald Almqvist 1657 - 1711*.

Författaren beskriver denna vår härstamning i sina levnadsminnen "Den försvunna tiden":

"FM Ulrica Spånbergs morfar var *Bengt Norlin, kyrkoherde i Barnarps socken och rektor i Jönköping 1790 - 1824*.

Hennes mormor var *Sara Christina Almqvist från Ölmstad och Visingsö*.

Genom dessa två personer sträcker sig vår härstamning från idel präster,

Oxelgrenar, Rogbergar och Colliandrar ända bort till tre undertecknare av Upsala mötes beslut 1593."

Vi har då kommit 10 - 11 generationer bakåt från författaren räknat. Ännu

längre sträcker sig vår härstamning, närmare bestämt 13 generationer bakåt

från förf till *Botvid* och hans son *Hans Bothvidsson, vilka båda var borgmästare i Norrköping på 1480- resp 1530-talen*.

Hans Bothvidsson var farfar till en av dessa undertecknares hustru.

Se Släkttavla 1a (sid 6-8) samt Appendix 1 Släkttavla 7e med kompletteringar.

Via stamfadern *Harald Almqvist* härstammar vi från hemmansägaren till gården Södra Längeberg, Ölmstad, Vista härad, och tillika häradsdomaren

Måns Haraldsson 1585 - 1642, 9 generationer bakåt från författaren.

Namnet Almqvist togs efter en alm, sannolikt på gården Södra Längeberg.

Vid släktmötet i Gränna 1992 besöktes denna gård - fortfarande ägd av ättlingar till Måns Haraldsson (ursprungliga byggnaden finns dock ej kvar).

Man kan konstatera att generationsväxlingen i den Sjöstrandska släkten tidigare varit tämligen långsam. Från såväl Hans Bothvidsson som från Måns Haraldsson blir det ungefär tre generationer på ett sekel.

Helsingborg i september 1992

Olof Sjöstrand j:r

FÖRORD 2013

Släkthronikan har scannats in för att göra den mer lättillgänglig för senare generationer.

Släkthronikan är så väl disponerad med alla släktgrenar i tur och ordning att den utförda redigeringen med kapitelindelning och rubriker har varit helt naturlig. Förhoppningsvis skall redigeringen ge överblick och underlätta läsningen .

Tidigare i texten insprängda släkttavlor har åsatts generationsnummer och alla ättlingar till FF F Theodor Sjöstrand har givits nummer utgående från honom.

Ytterligare förklarande fotnoter har tillfogats.

Bilagor och Appendix med innehåll som ansluter till släkthronikan har tillfogats.

Fotografer till äldre fotografier har i flera fall ej kunnat anges.

För intresserade finns det mycket att komplettera och tillfoga till denna släkthronika. T ex saknas namnuppgifter och årtal. Låt släkthronikan leva vidare och utvecklas !

På släktföreningen JJB Sjöstrands hemsida www.jjbs.se finns en skatt av berättelser, gamla brev och andra dokument. Särskilt må framhållas de utdrag ur 1000-tals släktbrev som Carin Brundin har gjort och som finns tillgängliga på släktföreningens hemsida.

Under detta arbete har jag slagits av hur de olika släktgrenarna konsekvent hållit sig till ett verksamhetsområde:

Författarens farfars fars och farfars mors släkt var ursprungligen bönder och sedan präster och lärare fr o m Theodor Sjöstrand.

Farmoderns släkt var på fädernet bergsmän (Spånberg) och på mödernets präster och lärare (Norlin, Almqvistar mm).

Morfars släkt (Söderbom) var glasblåsare, framförallt i Kosta.

Mormors släkt (Lindblom) var formmakare, klockmakare och finsmeder, händiga och praktiska människor.

Många har varit framgångsrika i sina värv.

Ett arv som gör mig både tacksam och ödmjuk.

TACK

Först vill jag tacka min syster *Carin Brundin*, som med sin stora släktkännedom lämnat många värdefulla bidrag och stöttat med uppmärksamma påpekanden.

Min svärson *Lars-Olof Andréasson* har bidragit med antavlor för FF F Theodor Sjöstrand och för hans första hustru Ulrica Eleonora de Maré, se Appendix 5 och 6.

Eva Björnberg, ättling till FF bror Nils *Jacob Sjöstrand*, har bidragit med utförliga uppgifter om *hans familj* och hans ättlingar, framförallt om dottern Emmy Björnbergs stora släkt samt bidragit med ett intressant släktfoto.

Anne-Marie Linderås har, med sin forskning som resulterat i en innehållsrik artikel i Smålandsposten, lämnat värdefulla upplysningar och fotografier om Theodors dotter Ulla och hennes brorsdotter Maria "Kråka", se Appendix 3.

Harald Engdahl, ättling till Carl August Söderbom, har lämnat värdefulla upplysningar om glasblåsarsläkten Söderbom.

Ann-Charlotte Söderbom har välvilligt ställt sin fars Åke Söderboms Släktkrönika till förfogande. Utdrag ur denna krönika återfinns i Appendix 7.

Jan-Olle Wikström har tillhandahållit material som gjort det möjligt att i Appendix 8 berätta om Algutsboda och Åsgöl. Helsingborg i november 2013

Olof Sjöstrand j:r

Fotografier

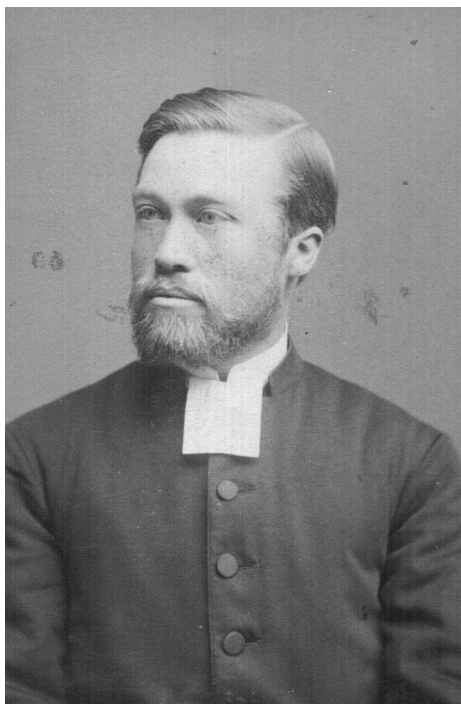
Fars och Mors familj

Far JJB Sjöstrand ungdomsporträtt

Mor Anna Söderbom ungdomsporträtt

Far *John Jacob Benedict (JJB) Sjöstrand*
f 9/7 1857 d 29/11 1929

Mor *Anna Ingeborg f Söderbom*
f 8/11 1866 d 21/6 1919

Anna och JJB Sjöstrand med 6 av 9 barn omkring 1903

Nils 1896

Mor 1866

Eva 1893

Bertil 1892

Far 1857

Sture 1901

Kerstin 1897

Birger 1898

Saknas Elsa 1890, Olle 1894 och Brita 1902

Familjebild JJB och Anna med sina alla 11 barn 1905 eller 1906 innan Arvid föddes.

Översta raden: Eva f 1893, JJB, Elsa f 1890

Nedanför: Birger f 1898 , Bertil f 1892 med Pehr f 1904 framför sig

Olle f 1894 med Sture f 1901 framför sig

Anna med Uno f 1905 i knäet

Brita f 1902, Kerstin f 1897, Nils f 1896

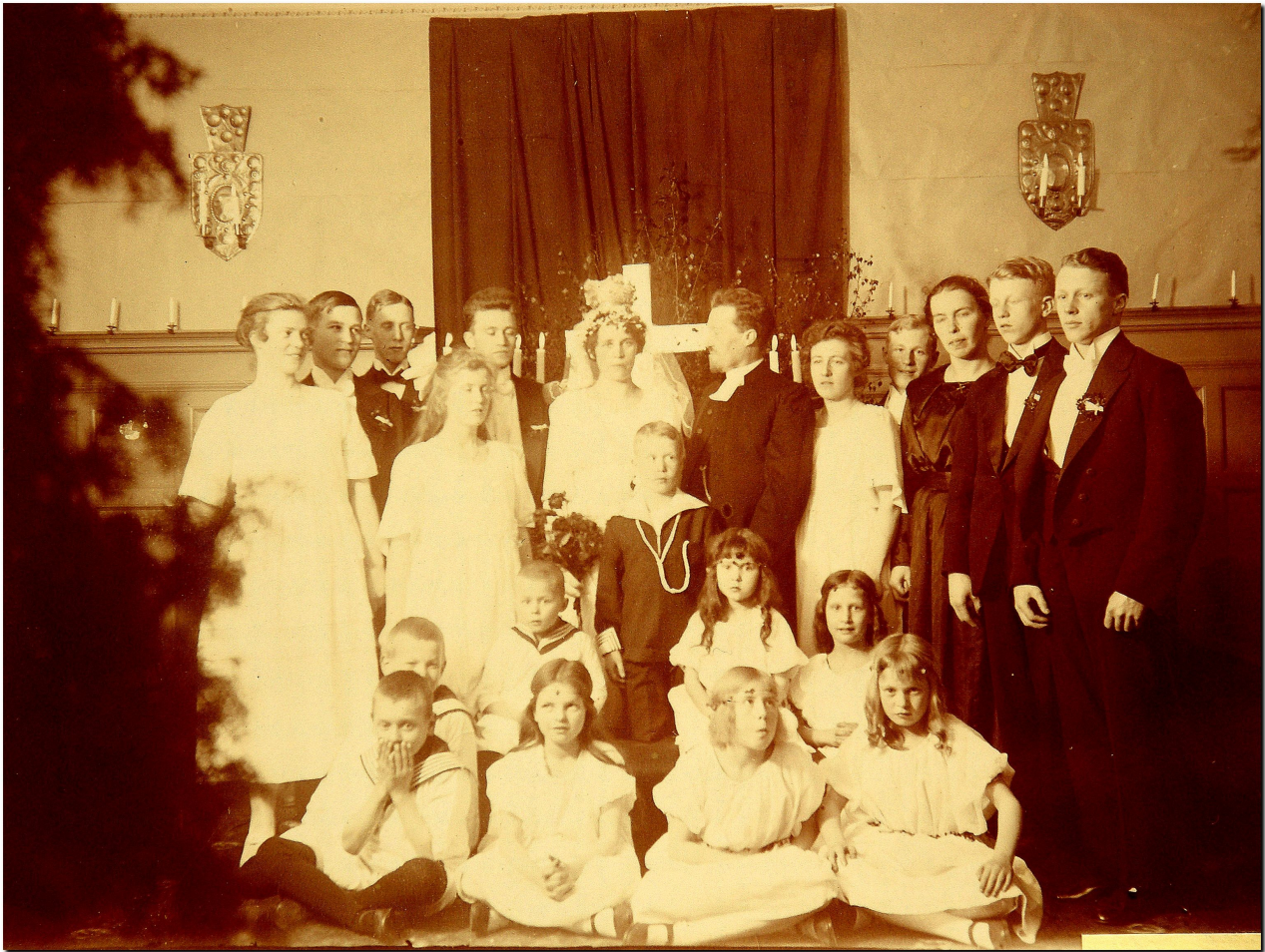
Annas och JJB:s döttrar med sonen Arvid omkring 1910-1911

Brita

Elsa

**Kerstin
Arvid**

Eva

JJBs och Inas bröllop februari 1920

T v om brudparet: Kerstin, Nils, Sture, Brita och Bertil

T h om brudparet: Elsa, Olle, Rut gift med Bertil, Pehr, Birger

Framför brudparet: Ville

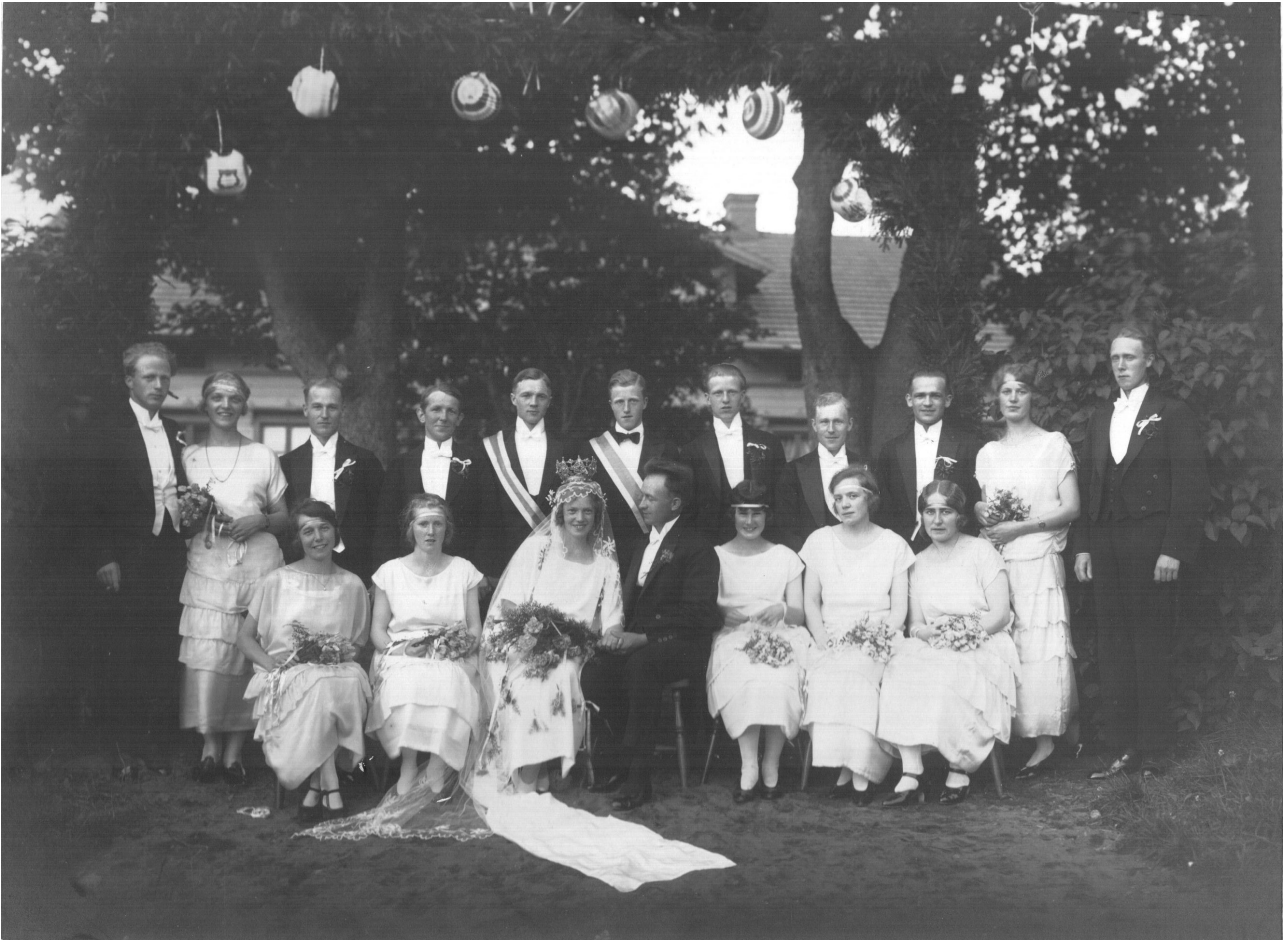
Frånvarande av barnen: Eva och Arvid

De åtta brudnäbbarna är okända.

JJB:s 65-årsdag 9 juli 1922

**Sture Ungen kallad
Brita Arvid JJB Ina Ville Eva Allan Birger Kerstin Per Svea o Vilhelm Harsten
Gösta**

Kerstin och Hennings bröllop i Barnarp 16 augusti 1924

Birger o Inga Nils Axel Juhlin Hilmer Juhlin Arvid Per Olle Oskar o Kaj Björk Sture

**Dagmar Brita Kerstin o Henning Maj Kollén Bengta Gertrud Persson
sedermera Fritz**

Ina, JJB, Gösta och Carl-Johan omkring 1925-26

JJB:s 70-årsdag 1927

Nils Arvid Ville

Per Henning Juhlin Bengta o Olle Evy o Sture Brita Bertil Inga o Birger

Ingemar Juhlin Kerstin Ina o JJB Elsa

Gösta Claes Bertil Rehnvall CarlJohan

JJB med sönerna vid hans 70-årsdag 1927

Fr v Pehr, Arvid, Nils, Bertil, JJB, Olle, Birger, Sture och Ville

Barnarp, troligen sommaren 1930

Ville	Allan Schygge	Per	Evy o Sture			Olle	Nils	Arvid
Eva	Kerstin	Carl-Johan	Ina	Gösta	Elsa	Brita		

Fotografier

Farfars och Farmors familjer
Sjöstränder, Spånbergare och Almqvistar

Farfar Wilhelm Sjöstrand 1815-1889 Kyrkoherde i Lenhovda

Farmor Ulrika f Spånberg 1818-1901

Hos Farmor, Faster Sara och Faster Maria, troligen i Lenhovda under farmors nådeår 1889-1891.
Farmor sitter mitt i soffan med döttrarna Sara och Maria till höger.

Faster Sara Sjöstrand 1846-1923 ogift, bedrev inackorderingsrörelse i Växjö med system Maria

Farbror Gustaf Sjöstrand 1849-1932 Läroverksadjunkt och försäkringsdir Linköping

Faster Hanna f Sjöstrand 1855-1916 g m komm Alfred Carstensen

Faster Maria Sjöstrand 1860-1937 ogift, bedrev inackorderingsrörelse i Växjö med system Sara

Farfars äldre bror Jon Sjöstrand 1813-1896 kontraktsprost i Ydre

Jons fru Elisabeth (Betty) f Lindfors 1823-1909

Fars kusin Anna Sjöstrand 1863-1941, dotter till Jon och Betty Sjöstrand

Farfars bror David
f 1819 + 1883
rektor vid Maria
elementarläroverk, Sthlm

Farfars syster Ulla
f 1827 + 1908
ogift, upptogs som liten av
fröknarna Ribbing, Kråkenäs

Fars kusin Maria Sjöstrand, "Maria Kråka"
f 1859 +1932
dotter till farfars äldste halvbror Carl
f 1793 +1877
Hon vistades hos sin faster Ulla på
Kråkenäs.

Farmors syster Aurora Sandberg
f Spånberg 1816, gift med
Fredic Sandberg f 1819
Godsägare till HELLSTORP

Farfars yngre bror David Sjöstrand 1819-1883
Rektor vid Maria Elementarläroverk, Stockholm

Farfars yngsta syster Ulla Sjöstrand 1822-1908
Ogift, upptogs som liten av fröknarna Ribbing på Kråkenäs.
Ärvde Kråkenäs efter fröknarna och tog i sin tur upp sin brorsdotter Maria "Kråka"

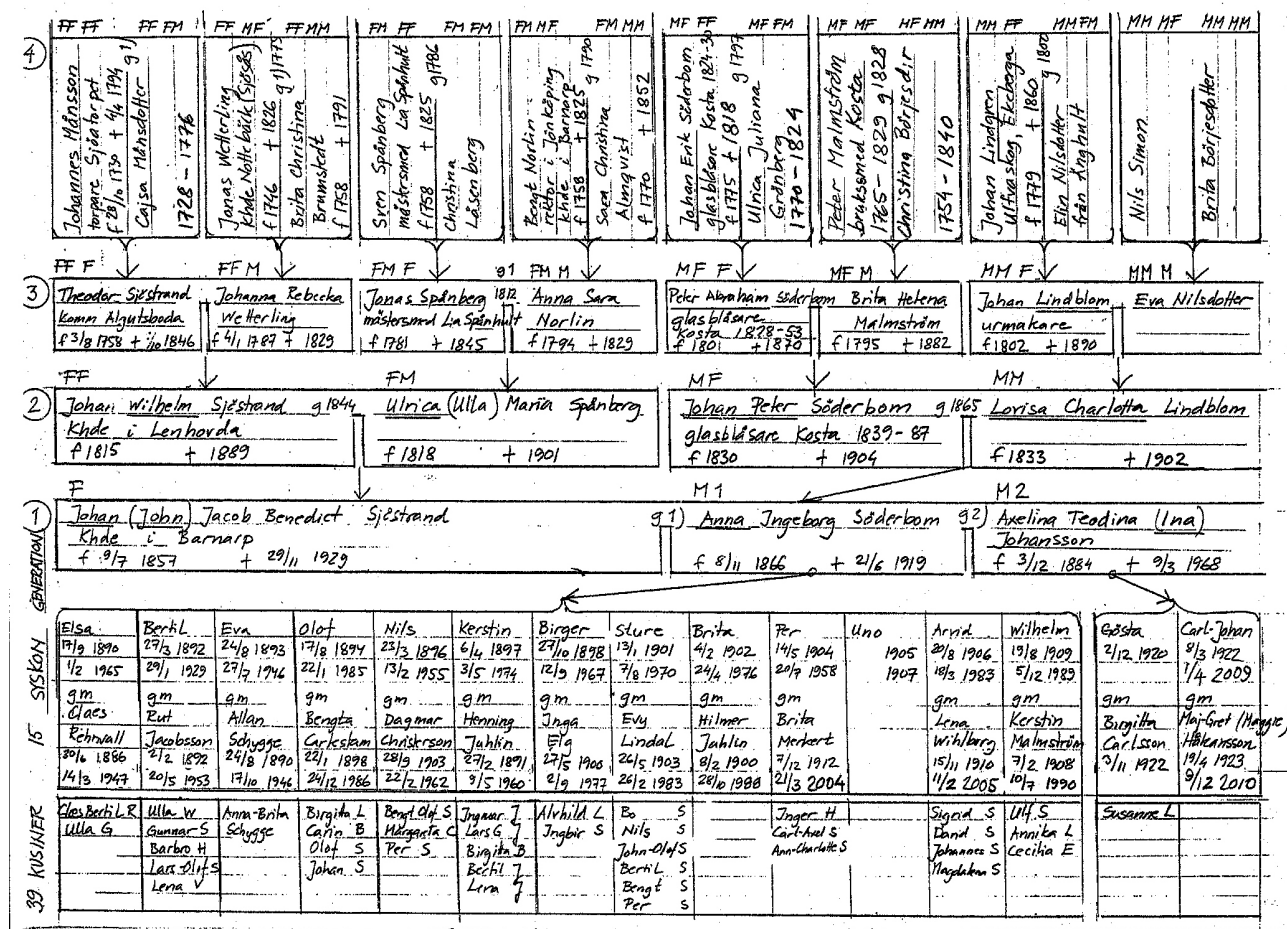
Fars kusin Maria Sjöstrand, Maria "Kråka" 1859-1932
Dottter till farfars äldste halvbror Carl Sjöstrand 1793-1877

Farmors yngre syster Aurora Sandberg f Spånberg f 1816
Gift med Fredric Sandberg f 1819, godsägare till Hellstorp utanför Jönköping

Släkttavla 1

Syskonen Sjöstrands förfäder från FF FF till MM MM

Annas och JJB:s förstfödde son *Bengt Johan Teodor Sebastian* föddes i Angelstad 3 maj 1889 och dog 23 maj samma år.

I JJB Sjöstrands första äktenskap föddes 14 barn, 10 pojkar och 4 flickor under drygt 20 års tid.

Barnen föddes i de flesta fall med mellan 12 och 19 månaders mellanrum.

I andra äktenskapet föddes 2 pojkar.

Se även Släkttavla 1a. Denna släkttavla är mer utförlig och innehåller alla JJBs och Annas förfäder i rätt uppstigande led, i ett fall 13 generationer tillbaka från syskonen Sjöstrand räknat, se sid 8 i denna släkttavla.

Där återfinns man Botvid, borgmästare i Norrköping på 1480-talet.

1. Farfars far Theodor Sjöstrands släkt och Farmor Ulrica f Spånbergs släkt

1.1 Farfars fars släkttavlor 2-4

Släkttavla 2 Från FF FF F Måns Månsson
till FF Wilhelm Sjöstrand och hans syskon

Farfarsfars släkt											
⑤ FF FF F Måns (Magnus) Månsson f. 1689 + 5/1-1777, dräng från Ödetofta och Tolgs s:n, bonde i Tofta Sjögård, Gårdsby s:n, undantagsman fr. 1755, då han sålde gården till dotter och mäg. Gift I 2/11 1718 m. änkan Ingrid Andersdotter från Tofta Sjögård. Gift II m. Ingeborg Thoresdotter (moder till nedanstående son)											
④ FF FF Johannes Månsson f. 28/10 1730 + 2/4 1794, torpare i Sjötorpet under Ekesöns prästgård i Gårdsby s:n, gift 2 ggr., i första gifftet med Cajsa Månsdotter hade han förstfödde sonen.											
③ FF F Theodor (Thore) Sjöstrand f. 3/8 1758 + 1/10 1846, komminister i Gårdsby 1797, transport till Älgutsböda 1827. Gift I 1792 m. Ulrica Eleonora de Maré, f. 1760 + 17 jan. 1808, gift II den 4 okt. 1808 med Johanna Rebecka Wellerling, f. 1 jan. 1787 + 1829. 4 barn i första gifftet, 8 i andra gifftet.											
②	①	③	④	⑤	⑥	⑦	⑧	⑨	⑩	⑪	⑫
Eva f. 1793 + 11/3 1808	Carl Fredrik f. 1793 + 1877 Inskrevs i Smålands nation.	Johanna Maria f. 1796 + 26/2 1808 Smålands nation	Olof Fredrik f. 1797 + 1850 Inskrevs i Smålands nation	Christina Maria f. 1811 + 1853 Smålands nation	Jonas Gustaf (Jon) f. 1813 + 1896, inskrevs i Smålands nation	Johan Wilhelm f. 1815 + 1889 student i Lund	Eva f. 1817 + 1854 inskrivs i Smålands nation	David Magnus Theodor f. 1819 + 1883 inskrivs i Smålands nation	Nils Jakob f. 1822 + 1910 inskrivs i Smålands nation	Peter Samuel f. 1824 + 1846 student i Uppsala	Ulrica Rebecka f. 1827 + 1908 upplags samlingen
(Uppsala) 1814, skrev pro exercitia 1816, prästvigd 1818. Komm. i Anderstorp. 1830. Förlorade prästäm- betet 1836, ent. Rättssekre- tär offer för misslag i den svåra, men då modererna möjlighetskalkylen. Han återfick dock ämbetet efter några år och blev 1850 kom- minister i Hjälmlanda och Skepparstad. Anyo avsatt 1867. Dog 1877 i Länhovda prästgård, där han bodde hos brodern Johan Wilhelm Ahnstedt. (f. 1815)		1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890	1816, skrev och disp. pro exercitia 1818 skrev för graden 1819, fil. kand. 1820 fil. mag. 1821, präst- vigd i Wexiö 1822. Sam- ma dag förordnad till huspräst hos grevin- nan Augusta Löwen- hjelm f. v. Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl. hantverkskola i Sthlm. 1822 samt vid samma förs. fattigskola 1827. Pastoralex. 1833. Khde. i Långsjö 1841. Gift? Ulrica Almqvist f. 1796 + 1890

Släkttavla 3a

Från FF FF F Måns Månsson
till FF FF Johannes Månsson *med hans hel- och halvsyskon*
till FF F Theodor Sjöstrand *med hans hel- och halvsyskon*

Denna släkttavla är en utökad del av Släkttavla 2 övre delen.

FF FF F Måns Månsson f ca 1689 i Tolg d 1777 01 05 i Gårdsby. 88 år. Dödsorsak: ålderdom. g1 1718 11 02 med änkan Ingrid Andersdotter. Blev genom detta gifte ägare och bonde på Tofta Sjögård, Gårdsby s:n g2 1725 09 18 med Ingeborg Thoresdotter i Stoigby Södergård										
g1 Ingrid Andersdotter f ca 1686, d 1724 02 09. Dog 38 år gammal i Gårdsby 11 dagar efter det att hon fött sonen Anders den 30 jan samma år.				FF FF M g2 Ingeborg Thoresdotter f ca 1700 d 1770 04 i Gårdsby. 70 år. Dödsorsak: Bröstsjuka						
Per Månsson F 1719 09 12 D 1723 05 05 i Gårdsby 3 år 8 mån	Ingeborg Månsdotter F 1721 09 04	Maria Månsdotter F 1722 10 07	Anders Månsson F 1724 01 30 D 1724 05 25 i Gårdsby 4 mån gammal	Thore Månsson F 1726 01 03 D 1726 03 06 i Gårdsby 2 mån gammal	Pehr Månsson F 1727 06 08 Övertar 1794 Sjöatorpet efter brodern Johannes	Sara Månsdotter F 1729 02 02 D 1732 05 07 i Gårdsby 3 år 3 mån	FF FF Johannes Månsson 1) F 1730 10 28 D 1794 04 04 Torpare Sjöatorpet. Dör i "stenpassion" njursten 63 år 5 mån	Sara Månsdotter F 1733 03 03 D 1795 04 27 i Gårdsby Dör i Gulsot 62 år 2 mån	Ingeborg Månsdotter F ca 1733 – 1734 D 1820 04 28 i Tofta Postgård Gårdsby Ålderdom 86 år	Ingrid Månsdotter F 1737 04 17
FF FM g1 Cajsa Månsdotter f ca 1728 d 1776 07 .. Dör 48 år gammal av lungrot				g2 Sara Nilsdotter f 1747 d 1838 04 16 i Gårdsby . 91 år. Bor kvar på Sjöatorpet även då svågern Pehr Månsson övertagit det.. Står som "fattig" i husförhörlängden.						
Theodor Johannesson Sjöstrand F 1758 08 03 i Gårdsby D 1846 10 01 i Algutsboda Ålderdom 88 år 2 mån	Sara Johannesdotter f ca 1764 i Gårdsby	Nils Johannesson	Måns Johannesson F 1769 05 07 D 1769 08 13 i Gårdsby 3 mån	Måns Johannesson F 1772 02 02 Flyttade t Wexiö? vid gifte 1796	Gustaf Johannesson F 1790 Flyttade t Wexiö 1794 då fadern dog	Sven Johannesson F 1778 02 m08 Flyttade t Wexiö 1800	Cajsa Johannesdotter F 1780 03 05 D 1780 06 .. i Gårdsby 3 mån	Ingjerd Johannesdotter F 1782 D 1874 08 16 Återkom som änka t Sjöatorpet Bodde m Elin 1) "Fattig" 2) 92 år	Elin Johannesdotter F 1786 11 18 D 1868 07 21 Flyttade t Wexiö 1804. Återkom på 1820-talet. "Blind. Fattighjon" 81 år 8 mån	

1) Bode med system Elin i Backstugan, Sjöatorpet. 2) Citat ur Husförhörlängder på 1820- och 1830-talen

Släkttavla 3a är uppgjord efter antavlor över Måns Månsson och Johannes Månsson i Appendix 5, framtaget av Lars-Olof Andréasson.

Släktavla 3a

Från FF FF F Måns Månsson
till FF FF Johannes Månsson *med hans hel- och halvsyskon*
till FF F Theodor Sjöstrand *med hans hel- och halvsyskon*

**Utdrag ur Appendix 5: Bouppteckning efter FF FF Johannes Månsson.
Omnämnd är hans son i första äktenskapet Sacri Magister Tore Sjöstrand, vilket avser
FF F Theodor Sjöstrand f 1758.**

Bouppteckningen gjordes 17 april 1794 är något svårtydd men anger att "År 1794 d: 14 april Blef i anledning afmodern Inga? Bouppteckning förrättad efter Johanes Månsson på torpet Sjöatorpet under EKSås prästaga:d som avl d: 4 ...dennes, och efter sig lämnat hustrun Sara-Nils Dotter med 7 stycken barn nämlig. med förra giftet sonen Sacri Magister Tore Sjöstrand, D:o sonen Nils, och Måns alla myndige, dottern Sara 30. år g:l. med ...giftet alla ..varandehustrun och följande barn. Sonen Sven 16 år gammal, dottern Inoiärd 12 år och Flin 7 1/2 år gammal

Släkten har troget hållit sig till Gårdsby och Växjö, med undantag av Theodor som 1827 får transport till Algutsboda.

Man konstaterar att i varje barnkull har minst ett barn dött som spädbarn, sammanlagt dör minst 4 barn före 4 mån ålder.

Av här 26 namngivna personer har åtta blivit mer än 60 år gamla, varav fem uppnått över 80 års ålder.

Släkttavla 3b från FF F till FF

Familjen Theodor Sjöstrand

Hustrur och barn

Denna släkttavla utgör en utskrift av Släkttavla 2 nedre delen.

Familjen Theodor Sjöstrand

Theodor Sjöstrand	Gift I 1792	1 Eva	1793-1808	Dog den 11 mars 1808 i fältsjukan strax efter sin mor och lillasyster.
f 3 aug 1758 d 1 okt 1846	Ulrica Eleonora de Maré F 1760 d 17 jan 1808	2 Carl Fredrik	1793-1877	Inskrevs i Smålands nation i Upsala 1819, skrev pro exercitio 1816, prästvigd 1818.. Komm i Anderstorp 1830. Förlorade prästämbetet 1836, enl P Wieselgren "ett offer för den svåra, men då moderna måttlighetskalkylen". Han återfick dock ämbetet efter några år och blev 1850 komm i Hjärtlanda och Skepperstad. Anyo avsatt 1867. Dog 1817 i Lenhovda prästgård, där han bodde hos brodern Johan Wilhelm. Gift 1850 med Katarina Ahnstedt f 1815.
		3 Johanna Maria	1796-1808	Dog den 26 februari 1808 i fältsjukan månaden efter sin mor.
		4 Olof Fredrik	1797-1850	Inskrevs i Smålands nation i Upsala 1816, skrev och disputerade pro exercitio 1818, skrev för graden 1819, fil kand 1820, fil mag 1821, prästvigd i Wexiö 1822. Samma dag förordnad som huspräst hos grevinnan Augusta Löwenhielm, f v Fersen. Första lärare vid Maria Magdalena församl hantverksskolan Sthlm 1822 samt vid samma förs fattigskola 1827. Pastorallex 1827. Khde i Långasjö 1841. Gift ? Ulrica Almgren f 1796 d 1890.
	Gift II 4 okt 1808	5 Christina Maria	1811-1853	
Johanna Rebecka Wetterling f 1 jan 1887 d 1829		6 Jonas Gustaf (Jon)	1813-1896	Inskrevs i Smålands nation i Upsala 1835, fil dr 1842, vik gymnasieadjunkt i matematik vt 1843 och läsåret 1844-45, t f föreståndare för Wexiö seminarium 1846, prästvigd 1846, kollega 1848, pastoraalexamen 1860, khde i Adelföf av Linköpings stift 1862, khde i Asby 1875, kontraktsprost i Ydre 1886. LNO, fil jubeldoktor. Gift 1857 med Elisabet Lindfors, dotter av khde Reinhold Lindfors i Kolbäck och Anna Elisabeth Hölphers f 1823 d 1909.
		7 Johan Wilhelm	1815-1889	Student i Lund 1837, dimissionsex 1839. Prästvigd 1839. Komm i Eksberga 1850, pastoraalex 1860, khde i Lenhovda Gift 1844 m Ulrica Maria Spånberg 1818-1901, dotter t manufaktursmeden Jonas Spånberg och Anna Sara Norlin.
		8 Eva	1817-1854	
		9 David Magnus	1819-1883	Inskrevs i Smålands nation i Upsala 1839, studentex 1839, fil dr 1845, vik kollega vid Klara Latinskola 1848, kollega vid Adolf Fredriks apol skola 1850 och vid Maria Latinskola 1855, t f rektor vid Maria Elementarlärverk 1873-79, föreståndare för provårskursen vid samma skola 1875-79. RNO. Ogift
		10 Nils Jacob	1822-1918	Inskrevs i Smålands nation i Upsala 1841, teor teol examen 1843, praktisk teol examen 1844, pastoraalexamen 1856, komm i Forserum 1859, khde i Hinneryd 1875. L V O. Gift 1860 med Anna Brita Blomén 1831-1908, dotter till khde i Tofteryd Jonas Blomén och Juliana Maria Svenberg.
		11 Peter Samuel	1824-1846	Student i Upsala
		12 Ulla Rebecka	1827-1908	Upptogs som liten av fröknarna Ribbing på Kråkenäs, där hon vistades tills hon på sin ålderdom flyttade till Wexiö. Tog sig an halvbrodern Carls yngsta dotter Maria "kråka" kallad. Ligger begravd på Tegnérkyrkogården i wexiö. Gravstenen vårdas av Släktföreningen JJB Sjöstrand.

2012 03 05 Olof Sjöstrand j:r

Släkttavla 4

Från FF FF F till F

Från Måns Månsson till JJB Sjöstrand
och hans syskon

FF FF F			FF FF M		
MÅNS (MAGNUS) MÅNSSON f 1689 d 1777 01 08 dräng från Ödetofta, Tolg s:n 1718 bonde i Tofta Sjögård 1755 undantagsman		G 1 1718 11 02	änkan INGRID ANDERSDOTTER Tofta Sjögård f ca 1686 d 1724 02 09 4 barn	G 2 1725 09 18	INGEBORG THORESDDOTTER f ca 1700 d april 1779 7 barn
FF FF		FF FM			
JOHANNES MÅNSSON f 1730 10 28 d 1794 04 04 torpare i Sjöatorpet under Ekesås prästgård, Gårdsby s:n		G 1	CAJSA MÅNSDOTTER f ca 1728 d juli 1776 5 barn	G 2	SARA NILSDOTTER f 1797 d 1838 04 16 5 barn
FF F		FF M			
THEODOR SJÖSTRAND f 1758 08 08 d 1846 10 01 1797 komminister i Gårdsby 1827 komminister i Algutsboda		G 1 1792	ULRICA ELEONORA DE MARÉ f 1760 d 1724 02 09 4 barn	G 2 1808 10 04	JOHANNA REBECKA WETTERLING f 1787 01 01 d 1829 8 barn
FF		FM			
JOHAN WILHELM SJÖSTRAND f 1815 d 1889 1874 kyrkoherde i Lenhovda		G 1844	ULRICA MARIA SPÄNBERG f 1818 d 1901 7 barn 1)		
		F			
SARA 1846-1923	GUSTAF 1849-1932	DAVID 1852-1931	HANNA 1855-1912	JJB 1857-1929	MARIA 1860-1937
5 barn			3 barn	16 barn	

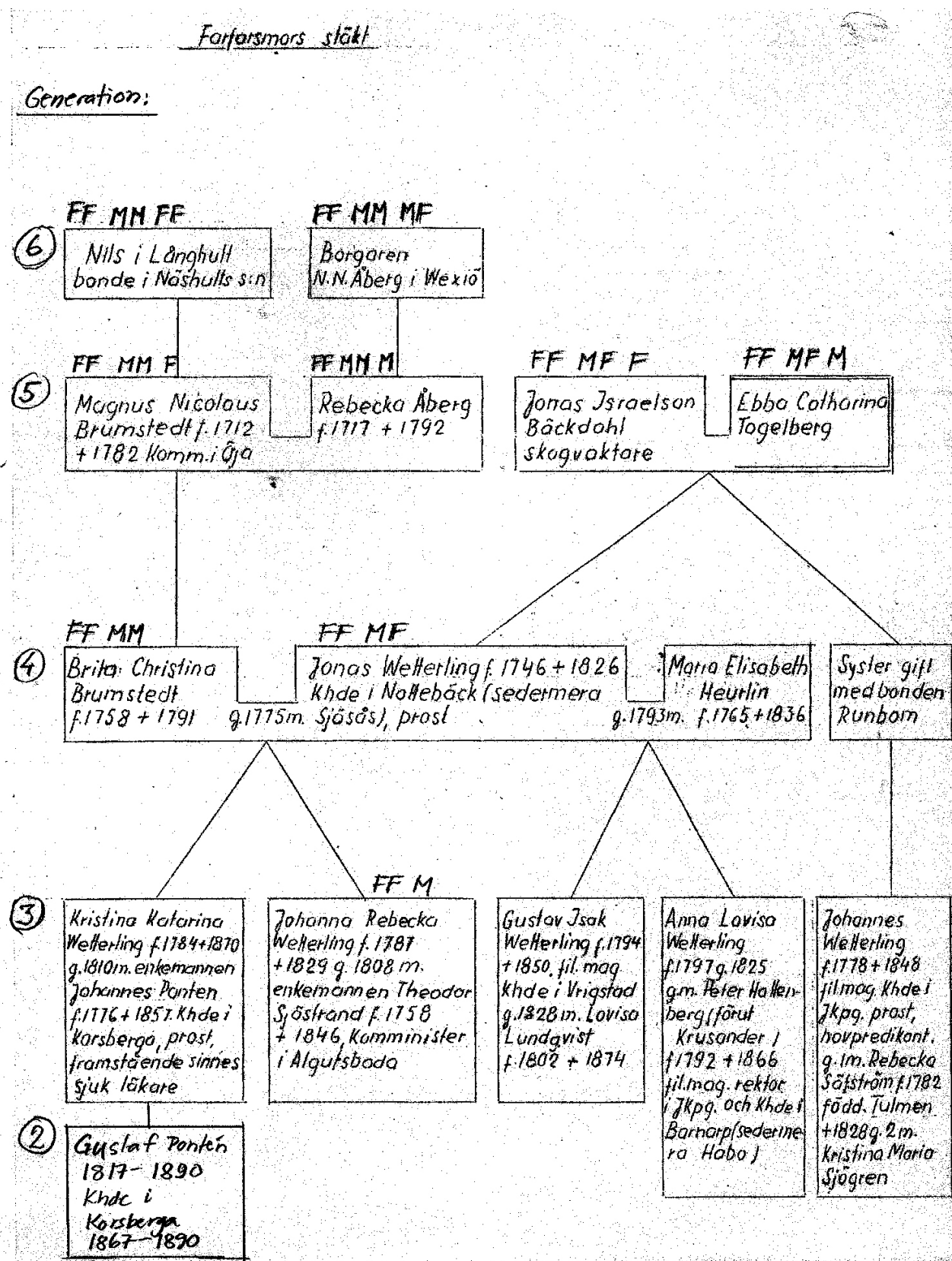
1) Förstfödda Rachel Wilhelmina f 5 sept 1845 d 8 dec 1845
2013 07 31 Olof Sjöstrand j:r

Släkttavla 4 är en illustration till Släkttavla 2 övre delen kompletterad med FF Wilhelm Sjöstrands barn.

1.2 Farfars mors Johanna Rebecka Wetterlings släkttavla

Släkttavla 5

Från FF M Rebecka Wetterling till FF MM FF och FF MM MF

Ättlingar till *Kristina Katarina Wetterling*, syster till *Johanna Rebecka Wetterling*

Kristina Katarina Wetterling 1784-1870 och *Johan Johannes Pontén* 1776-1851, kyrkoherde i Korsberga hade i Johannes andra äktenskap åtta barn, bl a sonen *Gustaf Pontén* 1817-1890.

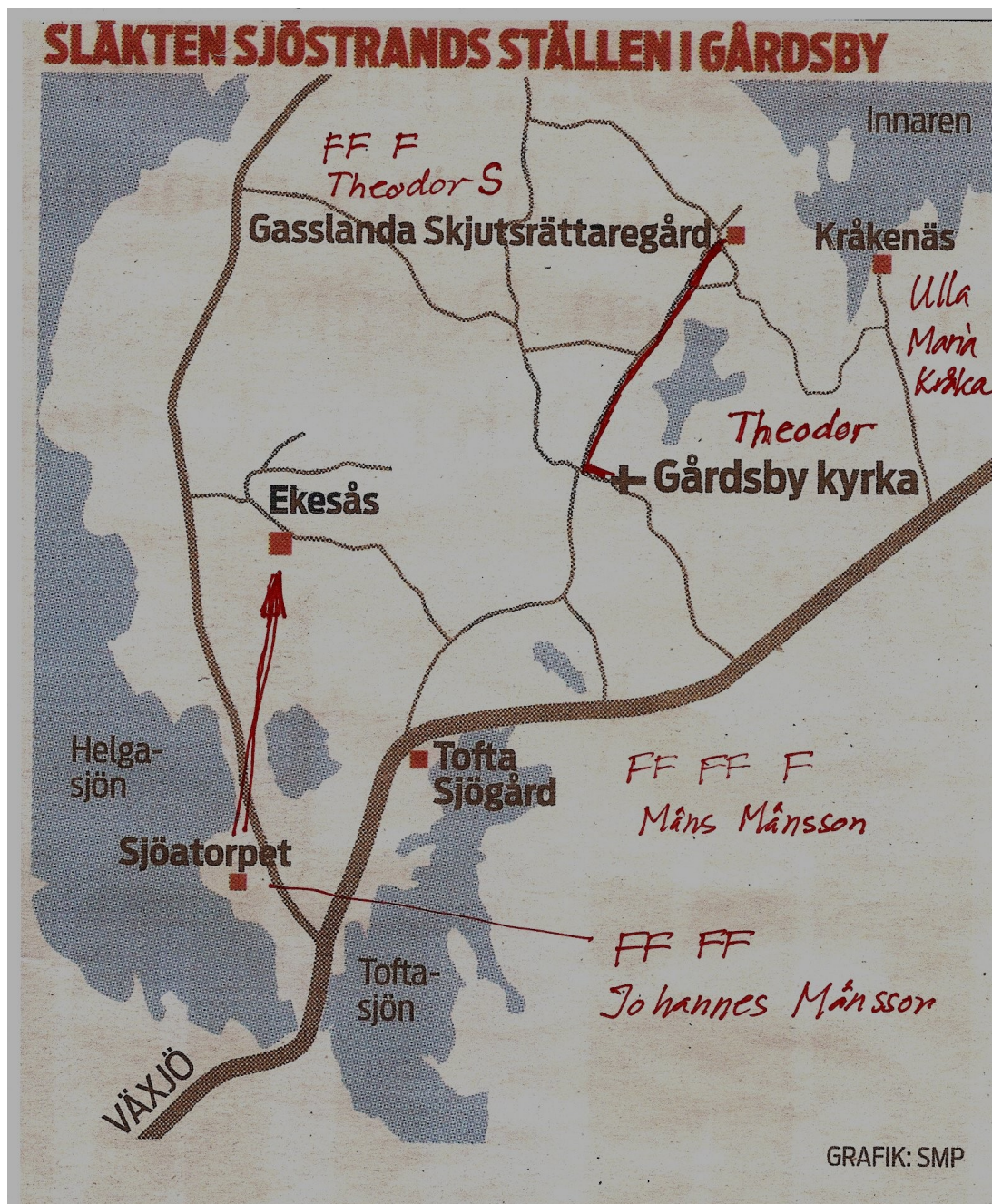
FF Wilhelm Sjöstrand var således kusin med *Gustaf Pontén*.

Gustaf Pontén efterträdde efter 10 år sin far som kyrkoherde i Korsberga. Johannes sjukvårdsarbete fortsattes av sonen *Gustaf Pontén*.

I sitt första äktenskap med *Eva Maria Kallström* hade *Johan Johannes Pontén* 6 barn, bl a *Johan Anton Pontén* ((1805-1882).

Denne Anton är halvbror med *Gustaf Pontén* på Gustafs fars sida och är således ej släkt med *FF Wilhelm Sjöstrand*.

1.3 Theodor och hans förfäder och familj

Karta 39 a Släkten Sjöstrand i Gårdsby

FF FF F	Måns Månsson, bonde i Tofta Sjögård vid Toftasjön
FF FF	Johannes Månsson, torpare i Sjöatorpet vid Helgasjön under Ekesås prästgård
FF F	Theodor Sjöstrand, komminister i Gårdsby, bodde i Gasslanda skjutsrättaregård (komministerboställe), senare komminister i Algutsboda med bostad i Åsgjöl
FF syster	Ulrica Rebecka (Ulla) bodde hos fröknarna Ribbing på Kråkenäs tillsammans med sin halvbrors dotter Maria "Kråka"

Fotografier från förfädernas verksamhetsorter

Foto: Bengta Sjöstrand 1945

**Lada vid Tofta Sjögård
FF FF F Måns Månssons gård**

Foto: Bengta Sjöstrand 1945

**Sjöatorpet, FF FF Johannes Månssons torp, sett från Helgasjön
Torpet låg under Ekesås prästgård i Gårdsby socken
Boden är urgammal, men huset är nybyggt**

Foto Olof Sjöstrand j:r 2010

Ekesås Prästgård

Foto: Bengta Sjöstrand 1945

Gasslanda komministerboställe

FF F Theodor Sjöstrands bostad i Gårdsby socken

Se även bild i Appendix 3 sid 9

Foto: Olof Sjöstrand j:r 2010

Gårdsby kyrka, där Theodor verkade 1797-1827

Algutsboda kyrka, där Theodor verkade 1827-1846

Kyrkan invigdes 1770.

Således har Theodor predikat här.

Predikstolen är från 1708 och fanns i förutvarande träkyrka

Foto denna sida: Olof Sjöstrand j:r 2011

Prästlängden i Algutsboda kyrka

Theodor Sjöstrand tillträdde först 1827

Foto: Bengta Sjöstrand 1945

Åsgjöl's komministerboställe
FF F Theodors boställe i Algutsboda

Foto Bengta Sjöstrand 1945

Lenhovda prästgård, där FF Wilhelm Sjöstrand verkade 1874-1889

Kåna kyrka, där JJB verkade 1895-1903

Kåna Knutsgård, JJB:s komministerboställe

Foto denna sida: Olof Sjöstrand j:r 1960

Olle och Bengta framför Kåna Knutsgård

Foto: Herman Lorenzatti 2010

Barnarps kyrka

Foto Bengta Sjöstrand

Barnarps prästgård

Beskrivning av Farfars far Theodor Sjöstrands släkt

Enligt släkttavlan i "*Svenska ättartal*" var äldste stamfadern Måns Månsson torpare och hans son Johannes Månsson bonde. Nyare forskningar i Vadstena landsarkiv vid utgivandet av "*Svenska män och kvinnor*" ha visat, att det var tvärtom. *Måns Månsson* var bonde i *Tofta Sjögård* och *Johannes Månsson* var torpare i *Sjöatorpet* under Ekesås prästgård i Gårdsby socken. Namnet togs efter detta torp. År 1945 besökte Bengta, jag och min son Olof urstället. Torpet fanns ej kvar, men den unga brukerskan visade oss fotografi av det i "*Svenska gods och gårdar*". Torpstället var ej så litet, cirka 15 tunnland. Torpet låg vackert intill Helgasjöns strand. Idyllen hotas nu av villabebyggelsen från växjöborna.

Både *Måns Månsson* och *Johannes Månsson* voro gifta två gånger och hade sannolikt flera barn. Varför omnämnes aldrig bondsläktingarna i någon som helst tradition, trots det att farfars far så länge bodde kvar som präst i sin egen hemsocken? ¹

Farfars far Theodor Sjöstrand föddes 1758. Efter skolgång i Växjö och studier i Uppsala blev han först konsistorii skjutshäst i hemstiftet, gifte sig med en fattig, vacker och glad adelsdam, *Ulrica Eleonora de Maré*, blev sedan komminister i sin hemsocken och fick fyra barn, två söner och två döttrar. Jag tror, att han var lycklig. Han bodde i sin egen hemort, i den stränga och på en gång öppna natur, som han lärt sig älska. Han hade goda vänner och trogna grannar omkring sig. Även om han ej hade det fett, så hade han kommit upp sig. I hans hem, fast det ej var stort, fanns det gott om rum för hans kära hustru, som spelade och sjöng, och för de fyra barnen, Visserligen var han blott komminister, men hans verksamhet var självständig, enär han ansvarade direkt för biskopen, som hade Gårdsby församling som prebende.

Allt vad jag nu skrivit om min förfaders inställning till livet är en gissning. Men jag måste bilda mig en teori om hans liv och person. De har fångat mitt intresse, därför att de senare släktleden haft så litet att berätta om honom. Vad beror detta på? Han var ju dock stamfadern.

1808 blev ett katastrofens år. Fältsjukan kom till bygden. Då Gustaf IV Adolf kallade ut lantvärnet, fanns föga att kläda och föda det med. Soldaterna blevo sjuka i stor myckenhet och detta spred sig till folket. På en och samma dag, den 17 januari 1808, dog Theodors fru, 48 år gammal, och båda döttrarna, 15 och 12 år gamla. Där stod han nu, 50-årig, hårt slagen av ödet. "En gammal präst och två snoriga pojkar."²

Någon förbindelse med slakten de Maré har, såvitt jag kunnat finna, ej uppehållits. Förmodligen ansågs äktenskapet med Theodor Sjöstrand vara en mesallians. Det kunde vara av intresse att närmare utforska Ulrika Eleonora de Marés familj och närmare

¹ Se Appendix 5 Antavlor FF F Theodor Sjöstrands förfäder och syskon, baserat på församlingsböcker och internethemsidor framtagna av Lars-Olof Andréasson, svärson till Olof Sjöstrand j:r.

² I appendix 6 Antavlor Ulrica Eleonora de Marés barn och förfäder., också framtaget av Lars-Olof Andréasson, anges att döttrarna dog 11 mars resp 26 februari samma år.

levnadsomständigheter.

Bengta, jag och min son Olof besökte år 1945 Gasslanda komministerboställe i Gårdsby. Det gamla 1700-talshuset fanns fortfarande kvar, litet förändrat visserligen genom veranda och frontespis. Byggnaden är ej längre bostad för någon präst, utan användes som arrendatorsbostad. Huset var rödmålat och välproportionerat. På farfarsfars tid (före tillbyggnaden alltså) bestod det av tambur (med ingång till stora salen och expeditjonsrummet), expeditjonsrum, två rum på gaveln, sal, kök och pigkammare. På övre botten var en oinredd vind. Huset ligger vackert beläget på en kulle. Åt norr ligger en stor sjö, Innaren, och allvarlig skog. Den närmaste omgivningen är öppen och leende med trevliga små gårdar.

Efter hustruns död blev det för Theodor som för många andra, både köttets trängtan och själens obotliga ensamhet. Inom året var han omgift med *min farfars mor Rebecka Wetterling*, som var cirka 30 år yngre än han själv. Det var en farbroder till henne, kommissarie i Växjö, som fällde uttrycket: "Vad skall du, Rebecka, bry dig om en gammal präst och två snoriga pojkar?"

Nu blev det år och barn. Från 1811 till 1827 föddes fem söner och tre döttrar. Det blev trångt i huset och ont om maten. Belysande är *historien om lille Jon (sedermera Asbyprosten)*. Theodor frågade sina barn efter en präktig julmåltid: "Nu är ni väl mätta, ungar?" Svar från Jon: "Ja, far, men så är det också enda gången". Säkert var livet strävsamt och tungt många gånger på Gasslanda komministerboställe både för far, mor och barnen.

1827 flyttade min farfars far från sin hemtrakt till Algutsboda. Han var alltså vid 69 års ålder nyvorden far till sitt tionde levande barn ("faster Ulla") och transporterad komminister. Tydligen hade han ej förlorat livskraften, även om ödet ej varit honom gunstigt. Orsaken till flyttningen var säkerligen av ekonomisk art. Algutsboda var ett stort och fett pastorat. Det var odelat, så att kyrkoherde och komminister predikade växelvis i samma stora kyrka.

Theodor verkade aldrig under biskop Esaias Tegnér, som tillträdde i Växjö först i maj 1827.

1829 blev Theodor änklings på nytt. *Den yngsta dottern Ulla (2 år)* togo fröknarna Ribbing på Kråkenäs (i Gårdsby) till sig. De övriga barnen strävade Theodor med själv. De skulle ha tillsyn och fostran. Och han var gammal och fattig, ensam och trött.

Min farfar Johan Wilhelm var 14 år, då hans moder dog. Hans ungdom var säkerligen mödosam genom skolan i Växjö och studieåren i Lund. När han kom hem, var det bara fattigdom och strävan. Där gick den gamle fadern och försökte hålla ihop det hela. Han var grå och butter i vardagslag. Hans lynne var ej häftigt, men han grämde sig över småsaker. Han hade mycket att bestyra, församlingstjänsten, jordbruket och barnens fostran.

Av min fader har jag ej fått höra något, varken om Theodor eller hans fru. Dels

berodde detta på att min fader ej mycket pratade släkt, dels på att hans fader i sin tur ej gärna hade talat om sina yngre dagar och sina förhållanden i hemmet.

Den 14 april 1938 förde jag ett tre timmar långt samtal med fröken *Anna Sjöstrand, Jönköping*, född 1863, dotter till farfars bror Jonas Gustaf (Jon – Asby-prosten). Då jag pumpade henne om gamla tider, sade hon, att hennes far aldrig talat med barnen om sitt eget hem. "Däremot fick mamma veta allt. Hon visste att pappa och hans syskon haft det fattigt och svårt, att de kände sig ensamma utan moder och att deras gamle far hade ett tungt lynne." (Vad jag förut sagt om Theodors humör har jag fått från henne.) Hon berättade också, att Theodors andra fru hängt sig 1829 på vinden i Åsgjöls komministerboställe. Detta har ingen annan sagt mig och endast med tvekan vågar jag skriva ner det på papperet.

Här uppställer sig åtskilliga problem. Blev självmordet allmänt känt? Om icke, hur rubricerades dödsorsaken i kyrkböckerna¹? Man förstår, att farfar och hans syskon hållit obrottsligt tyst om detta självmord. I gamla tider betraktades ett självmord närmast som en straffdom, ej som en olycka. Straffdomen skulle förtigas för kommande släkten. Det var den gamla 75-åriga tanten, som skvallrade för sitt kusinbarn. Hon var fullt redig och jag kan ej tveka om att hon riktigt berättade det hon hört av sin moder.

Om jag summerar ihop det hela, så tror jag, att min anfader Theodor aldrig kunde glömma sin lyckliga tid med den första frun. Sedan blev livet blott strävan och uthållighet. Den andra frun blev väl överansträngd av allt slitet i hemmet, av den mödosamma flyttningen från Gårdsby, av de många barnafödslarna, av övergångsårens besvärlighet. Härav kom hennes tragiska slut. Och efter detta blev väl aldrig stämningen i huset glad mera.

Bengta, jag och Olof besökte år 1945 även Åsgjöls komministerboställe. Huset var numera alldeles moderniserat men låg vackert i en dald. Kyrkvägen var cirka en fjärdings väg, krokig och smal. Kyrkan, fortfarande omgiven av stora gammaldags kyrkstallar, låg på en höjd, var stor och dominerande. I dessa trakter levde alltså gamle Theodor i nära 20 år, därav änkring under 17. Hans seghet måste ha varit enorm. Han fick leva, tills han blev 88 år och fick se alla sina barn vuxna. Hans yngsta dotter Ulla var 19 år vid hans död 1846. Tjänsten skötte han själv nästan in i det sista. Farfar var adjunkt hos honom det sista året.

Farfars far Theodor Sjöstrands tjänstgöringsorter och bostadsorter

Båraröd och Våthult (utanför Gislaved)	Illerås	pastorsadjunkt	-1797
Gårdsby	Gasslanda	komminister	1797-1827
Algutsboda	Åsgjöl	komminister	1827-1846

I Prästtavlan i Algutsboda kyrka anges hans tjänstgöring 1826-1846.

¹ I dödsboken står det: Olyckshändelse. Stack sig i halsgropen med penknif.

Berättelser från Theodors familj

Sedan jag nu givit stommen till farfars fars liv, skall jag berätta ett par belysande historier, som jag har från mina fastrar Sara och Maria i Växjö. Den ena handlar om den *pigge gossen Nils Jacob*, farfars näst yngste bror.

Jag citerar min egen avskrift av år 1907 (?),

"Han var född 1822, så att hans barndom inföll under den tid då det ännu icke fanns några folkskolor på landet. Klockaren höll vanligen en så kallad byskola, bestående av några få barn. Jacob sattes i en sådan framme vid kyrkan. Han gjorde på kort tid stora framsteg. Emellertid fann Jacob skolan snart nog skäligen tråkig och för att bli kvitt den utan faderns vetskap, gick han tillväga på följande sätt. Han steg upp på morgonen i vanlig tid, fick sitt matsäcksknyte i handen och gick, som hans fader trodde, till byskolan. Men sedan han kommit ett stycke på vägen, vek han av åt sidan in i skogen, där han byggt sig en hydda av granris. Som det var på vintern, var emellertid denna bostad mycket kall, varför han även måste göra upp eld i denna. Han hade nu ett stort besvär med att leda röken åt sidan. Ty om den stigit rätt upp, kunde man i prästgården lätt ha undrat, vad röken i skogen orsakades av och på så sätt kunde hans ofog ha upptäckts. Han stannade så hela förmiddagen i skogen och återvände sedan hem i vanlig tid.

Så fortgick det nu en ganska lång tid. Klockaren träffade varje helgdag komminister Theodor i kyrkan, men frågade aldrig om Jacob, emedan han tog för givet, att komministern själv hade börjat läsa med sin son. En söndag frågade emellertid Theodor: "Hur går det för min Jacob i skolan?" Klockaren vart förvånad och svarade, att Jacob icke besökt skolan på en längre tid. Då Theodor efter högmässan kom hem, fick lille Jacob bekänna sitt felsteg och gjorde avbön under ymniga tårar. Nu skulle syndens straff, ett duktigt kok stryk, följa. Men Jacob bad fadern vänta och se efter, om han icke kunde katekesen lika bra som de andra barnen. Ty den lille tjuv-pojken hade läst en och annan stund borta i sin skogshydda. Fadern villför sonens önskan och märkte, att denne kunde sin katekes bättre än någon annan. Jacob slapp smörj den gången, men fick återtaga sin läsning i byskolan."

Denna historia, nedskriven med gammalstavning, vilket jag ej här reproducerat (varför övergav man detta fina gamla skrivsätt?), synes mig vara typisk. Farfars far var ej het till lynnet. Han hade humor, så butter han än kunde vara.

En annan historia är följande *Hur det gick till att ändra tidens lopp*.

"I början av 1800-talet hade man ej ännu några järnvägar, utan ville man komma någonstans, fick man antingen använda verkliga hästar eller också apostlahästar. Och när komminister Sjöstrands pojkar skulle in till Wexjö skola på höstens fingo de sitta på ett dåligt åkdon hela den långa vägen från Algutsboda prästgård. Denna resa, tog mer än en dag, varför de fingo stanna över natten i X. Gästgivaregård. Sedan de där fått en dålig traktering, skyndade de stackars trötta pojkarna att kasta sig i sömngudens armar. Detta

lyckades dem emellertid icke, i ty att de hade alltför många kamrater från insektsvärlden i sina sängar. För att så fort som möjligt få drängarna att köra bort från den otrevliga gästgivaregården, smög sig en av pojkarna ut i det rum, där husets enda klocka stod, och satte fram denna tre timmar. När nu klockan slog fyra på morgonen, skulle drängen köra vidare med pojkarna. Och det gjorde han också, fast han var tämligen yrvaken. Pojkarna däremot voro pigga och krya, trots det att de ej hade sovit, glädjande sig åt det roliga spratt de hade spelat. Ty gästgivaregårdens övriga drängar började också sitt arbete klockan fyra på morgonen, och denna morgon tog det lång tid, innan det började ljusna."

1.4 Brev inom Theodors familj

Jag har i min ägo högst förtjusande brev från min farfarsfar till hans dotter Ulla (från 1830- och 40-talen), brev från honom till hans söner och brev mellan sönerna. Farfars fars brev äro skrivna med en redig och klar stil, med en god handstil, påminnande om fars och Bertils. Det var nog så, att gamle Theodor blommade upp på äldre dagar, då hans söner fingo framgångar. Han var en hjärtegod far. Jag låter breven tala för sig själva.

Brev till Ulla Ribbing från Theodor

Åsgjöl 17 dec 1836

Wälborna fröken U. Fr. Ribbing, Kråkenäs

Wälborna fröken! Länge, alltför länge, har en dyr pligt å min sida blifvit sidosatt: den, att för Nådig Fröken frambära et ringa tacksamhets offer. Det är endast N. Frökens skonsamma godhet, som kan öfwerse härmed.

Imedlertid känner jag djupt min förbindelse til N. Fröken, så wäl för Dess flerfaldiga wälgerningar mot mig och mit hus under min tjenstetid i Gårdsby, som i synnerhet för Dess hulda, med mycken kostnad förenade wård om min älskade dotter.

Tidigt blef detta arma barnet liksom kastadt ur både faders och modersfamnen - Modern gick plötsligen borth; och jag, stadd i sorg och jämmer, kände mig så skyldig, som willig, at sörja för dess bärgning och uppföstran.

Men käre släktingar woro straxt färdige at, på obestämd tid, fria mig från denna omsorg.

Och nu, sedan denna tiden lupit till ända, hvad war det, som bewekte N. Fröken at uptaga detta fattiga barnet i Dess hulda sköte? Wisserrligen intet annat, än N. Frökens wälgörande hjerta. - Och det är härföre jag nu har äran förklara N. Fröken min tacksamma ärkänsla: nedläggande för N. Fröken min djupaste, wördnadsfullaste, ödmjukaste, innerligaste och förbindligaste tacksägelse, med hjertelig önskan, at N. Fröken för all sin kostnad, möda och omsorg, måtte få upbära den billiga lönen: lydnad, tilgifwenhet och tjenstfärdighet.

Om Gud unnar mig med någorlunda hälsa lefwa till sommaren, will jag hafwa äran personligen upwakta N. Fröken, och omfamna min älskade dotter, det yngsta af 10 ännu lefwande barn.

Med djup wördnad har äran til lifwets slut framhärda

Wälborna Frökens
Ödmjukaste tjenare
Theodor Sjöstrand

Åsgjöl d. 17 Dec. 1836

Brev till Ulla från Theodor 11 nov 1837

Min älskade Dotter! Änteligen några ord till swar på Dina angenäma skrifwelser, hwarmed Du fägnat mig. Det vore oförlåtligt, om jag, under omsorgen för de fläste av mina många Barn, skulle aldeles förgäta det yngsta, ehuru warande i så lycklig belägenhet, at jag icke behöfwer hafwa någon omtäncka om det.

Min resa från Kråknäs gick genom en lång omväg lyckligt hem. Sedan har jag mått, och mår, så wäl, som med mina år och gamle krämpor kan önskas.

Det är godt, at Du nu kan wårda huset, under det Fröken reser til Wexiö, eller annorstädes. Kära Barn! War i alt trogen, pålitelig och Fröken utan gensägelse lydig samt helt och hållet tillgifwen. Du har hos denna din hulda Fostermoder goda dagar. Wet, at värdera, och lära känna din lycka.

Det är godt, at Du stundom njuter fria luften, när Du får lof dertil. Det befordrar och stärker hälsan.

Från Olof¹ har jag haft nyligen bref. Han kommer med sit Hushåll, will Gud, nästa Wår til Åsgjöl, at här, om jag så får säga, öfwersomra. Jon² will snart bli Präst. Wilhelm³ är i Lund. David⁴, Jacob⁵ och Pehr⁶ i Wexiö, som Du väl wet. Från Eva⁷ har jag haft bref. Hon befinner sig wäl.

Hwad skall jag vidare skrifwa? Ingen ting; ty natten inträder och will hafwa mig til söms. Men förrän jag går til säng, beder jag Dig frambära til Din och min Fröken de warmaste och wördnadsfullaste hälsningar från

Din hulde Fader

T. Sjöstrand

Åsgjöl den 11 nov. 1837.

Theodor berättar i detta brev om 7 av sina barn. Carl Fredrik f 1793 och Christina f 1811 är ej omnämnda i detta brev.

¹ Olof f 1797 40 år, lärare i Stockholm.

² Jon f 1813 24 år

³ Wilhelm f 1815 22 år

⁴ David f 1819 18 år

⁵ Jakob f 1822 15 år

⁶ Pehr f 1824 13 år

⁷ Eva f 1817 20 år

Brev till David Sjöstrand från Wilhelm Sjöstrand

Lindhill 7 juni 1838

Gymnasisten Vällärde Herr D. M. Sjöstrand, Wexiö.

(Efter terminens slut är adressen Hvetlanda, Alsheda.)

Lindhill d. 7 Junij 1838

Broder! Haf tack för din skrifvelse af den 28 förra månaden, den är med nöje bekommen.

Mitt förra bref finner jag att du således icke för tidigt erhållit, derföre var innehållet väl ingenting obekant, derföre mindre intressant.

Jag befinner mig väl på min condition och strävar med boken så mycket man kan orka med, då största delen av dagen offras till andras bästa. - Huru långt mitt vistande kan blifva i Skåne är icke godt att bestäma, nästan omöjligt, då man ej kan fortsätta sina studier vid academien med mindre än contanter på fickan och då dessa genom conditionering skola förtjenas blir alltid tidsutdräkten lång. - Jag har dock tänkt att i höst ett år till resa in till Lund. Man får se huru raskt jag kan skilja mig vid. Det beror mycket på den tour mig kan vederfaras. Pengar måste dessutom lånas circa 200 R och hvar de skola tagas har jag ännu icke beräknat, alldenstund många förändringar dessförinnan kunna inträffa, dem man ingalunda kan förutse. Ut i Bankerna häromkring kunna de visst erhållas mot antaglig borgen; men dessa lån äro högst besvärliga, om man någon längre tid behöfver dem.

Hade du flere pgr inne än du behöfde voro de visserligen kärkomna; ty ännu har jag ej hunnit till fullo afbörd mitt skuldregister.

Det förespeglade nöjet vid academien är icke så himmelskt som man förut föreställer sig. Den som har full plånbok han njuter, den som saknar den, svälter och far illa utan någons deltagande eller medömkan. Sålunda komer man tids nog till academien och innan detta sker vill jag råda hvar och en skrapa in så många fyrkar han någonsin kan och icke uppoffa dem utan blott till sin egen nytta. Du reser väl icke till academien i höst?

Det skulle allt vara roligt att träffa Broder John; men detta låter sig icke göra. Han skall väl prestas i sommar? När reser han åter till Upsala ? Hur mår Olof, Carl? Hvar finnes denne sednare Broder? Nu har jag ställt på Dig frågor att snart besvaras. Helsa Broder John hjertligt från mig, om Du träffas honom. Glöm ingalunda min gamle Far jemte öfriga syskon. I hvilken Class sitter lille Pehr, eller rättare till hkn Class blir han nu flyttad? Säg honom, det jag icke glömt mitt löfte.

Då Du kommer till Korsberga¹, hälsa oändeligen till slägtingarna, Hilda icke förglömt. Mina Blomstrand minnes jag även, icke bör honom derföre förglömmas. Meningen är, det du är god vid tillfälle frambär min vördsamma helsning till fru Lektorskan jämte familj om hon ännu vistas i staden och kan träffas.

¹ Johannes Pontén, ingift morbror till Wilhelm och hans syskon, var kyrkoherde här till 1857.

Nyheter finnas inga; utan jag framsläpar med tålmod mitt lif i det dimmiga Skåne, i det glada hopp att någon gång få återvända till det kära hemlandet Småland.

Skriver du till eller träffas Morbror (oläsbart!) så helsa honom jemte Moster från k mig. Jag (oläsbart!) det han skulle besvarat min skrivelse till honom (oläsbart!) 1 Januari; men förgäfves. Låt honom då veta adressen till mig, som är Malmö, Anderslöf, Lindhill.

Jag hinner ej mera, utan skrif snart till

Tuus Frater

Wilhelm

P. S. Xi Himmelsfärdsdag predikade jag för första gången i Skåne och mycken Critic tror jag, att jag ej underkastades. Malmö ligger blott 1 1/2 mil från Lund.

Brev till Ulla S från Theodor

Åsgjöl 8 sept 1838

Mamselle Ulla R. Sjöstrand, Kråkenäs.

Min K. Dotter Ulla! Upmanad af 2nne dina wackra och ganska wäl skrifne bref, nödgas jag taga till min ostadiga penna, och rita några rader till swar å dem.

At Du har hälsan och mår wäl, är för mig ganska fägnasamt at höra. Håll Dig till Gud och din goda Fröken; så går dig alltid wäl.

Osten, som sändes härifrån, war wist icke stor; men dock den största som ärhållits i år, då ystet blef owanligt litet: önskandes, at den måtte wara god.

Jag har hela sommaren warit plågad af en owanligt swår hosta, åtföljd af swindel och andra krämpor, och är ännu icke denne beswärlige gästen aldeles quitt. Den är dock mycket lindrigare, och jag friskare.

Från *Jon* har jag länge sedan haft bref sedan hans återkomst härifrån til sin wistelseort, Upsala. Han är flink och mår wäl. Från *Olof* har jag icke haft underrättelse sedan sidste Maji, då Han fägnade mig med skrifwelse om sin hälsas förbättring efter en swår och farlig sjukdom. *Carl* har condition hos kammereraren Seth i Wässbo, skall lefwa nycktert, wara afhållen, och efter sina förderfwade omständigheter må wäl. *Christine* håller tyst och skrifwer intet. Jag hoppas, at Hon befinner sig nöjd och wäl. *David* och *Jacob* äro förmodeligen inkomna till Wexiö. *Pehr* har hela sommaren där hållit hus, och studerat. Jag väntar i morgon bref från dem. *Eva* wäfwär raskt och ber hjerteligen hälsa Dig.

Hvad mer skall jag skrifwa, för att fylla paperet, och öka din sysselsättning. Jo, för 6 veckor sedan ingick jag, 80 år gammal, i nyckterhetsföreningen härstädes, sedan jag öfwer 50 år dageligen nyttjat bränwin. Denna wara är nu förwist från mitt hus. Hvad tycks?

Sluteligen ber jag Dig frambära min djupa och förbindligaste wördnad för Din och min välgörarinna Fröken Ulla; även för Fröken Eva, om Hon ännu är på Kråkenäs, annars när Hon träffas. Gud med Dig! och oss alla!

M. K. Dotters hulde Fader

Åsgjöl den 8 sept. 1838.

T. Sjöstrand

Brev till Ulla S från Theodor Åsgöl 2 nov 1839

Demoiselle Ulla Sjöstrand, Kråkenäs

M. K. Dotter! Hjärtans heder och tack för Ditt just rara och fägnande brev af d. 19 sidstl. Sept. Du öfwerträffar snart i wälskrifwande alla Skrifworna i stora Cancelliet. Glöm ej at tacka Din trogna Lärmästarinna.

I det glada hoppet, at Du upfyller dina löften om iagtagande af mina förmaningar, uragtlåter jag at gifwa Dig flera denna gången.

Den stackars osten, för hwilken både Du och Fröken så mycket tackar, war wisseligen icke så stor som jag önskat; men ingen större har bekommit i år. Måtte Du och Din ädla Fröken får förtära den med hälsa, trefnad och all slags sällhet!

Änteligen har jag hunnit åstad med ett brev tiI vår wördade Fröken. Många bestyr för mina gossar, reparationer m.m. hafwa laggt hinder för dess tidigare författande och afsändande.

När den ädla Fröken Eva träffas, så anmäl min djupa wördnad, Jag minnes wäl, och har ofta i et tyst hjerta tackat derföre, at denna goda och nådiga Fröken skickat mina gossar under deras sjukdom i Wexiö mat och dryck, fastän jag, efter wanligheten, förgätit att skrifteligen derföre complimentera Henne. I sommar har jag warit aldeles owanligt rask, men sistl. år war mitt tillstånd rätt uselt.

Hvad skall jag nu säga vidare? och hwarmed skall jag roa Dig? Till äfwentyrers en berättelse om en del av Dina Bröder. Jag will begynna med *David*. Han är en owanligt rask och driftig gosse. I sommar har han läsit för *Pehr* och 2^{ne} andra gossar; skött sina egna studier och predikat de fleste söndagarne, samt under årets lopp derigenom samlat en betydeligare penningesumma. Sjelf har han skaffat sig behöfliga kläder, och här fått allenast linne, strumpor, stöflor m. m. Den 25 sidstl. Sept reste han härifrån. D. 27 afgick Han på Ångfartyg från Calmar och efter 24 timmar befann Han

sig i Stockholm. Där uppsökte han *Olof*, som nu Gudi lof ! är så frisk, at Han Sjelfförwaltar sin tjenst. D. 2 oct kom *David* till Upsala. D. 11 oct. tog Han med heder student-examen och D. 1 Nov. tilträdde Han sin academiska condition i Upsala, som han ärhöll genast wid sin ankomst till Upsala. Lycka nog till en början för pilten. *Jon* mår ock godt, *Wexiö-gossarne*¹ må ock wäl; men slita stöflor, som bestar, och skicka hit til lagning det ena paret efter det andra. *Christine* har ej på lång tid låtit höra af sig. Jag hoppas, at Hon har hälsan; och då mår Hon nog braf. För en tid sedan skref jag til den *olycklige Calle* med et par wandringsmän ifrån den socken, där han bor; men ej fått något swar. Men jag måste sluta, efter papperet snart tryter. *Eva* låter hälsa Dig. Gud ware med Dig !

Åsg. Den 2. Nov. 39

Min kära Dotters hulde Fader
T. Sjöstrand

Brev till Ulla Ribbing från Theodor

Åsgjöl 2 nov 1839

Wälborna fröken!

Nådig Fröken, som så ädelmodigt öfwerser med alla andra mina fel och brister, täcktes och nådigt ursäktat dröjsmålet med desse rader.

I medlertid får jag härmed aflägga min wördnadsfullaste och ödmjukaste tacksägelse för höggunstiga skrifwelsen af d. 19 sidstl. September, hwars hela innehåll är godhetsfult och förbindligt.

Att med räntans betalande för lilla Ullas mödernearf icke brådskar, war mig kärt at förnimma, hålst jag för närwarande icke är i tilfälle att clarera. At denna, när den hinner ankomma, användes til hennes nytta, wittnar om en nådig omtäncka om hennes närwarande och framtida wäl, för hwilket Nådig Fröken gjort och dageligen gör både många och dryga upoffringar. Lycklig Hon, sålänge hon får så tillsägandes sitta i N. Frökens hulda sköte! Och äfven jag, som är, genom Försynens underliga skickelse och N. Frökens ynnestfulla frikostighet, lossad från en både dryg och brydsam omsorg!

Mången gång förer mig åtanckan häraf till förwåning; och väcker i min själ de lifligaste tacksamhets känslor, men frucktlöst skulle jag bemöda mig upleta ord at betyga N. Fröken mitt hjertas ärkänsla och skyldiga tacksamhet. Jag känner dock min förbindelse, ock skall alltid känna den. Och lilla Ulla skall - jag hoppas det, åtminstone wid högre ålder, lära känna och värdera sin lycka, samt weta och förstå, at derföre tacka och värdera sin och min ädla och Nådiga Wälgörarinna.

Med anledning av högärade skrifwelsen får jag nämna, at jag, som förlidet år war aldeles utmattad af hosta och swindel, har under sitdstl. sommar varit långt

¹ Jacob och Peter Pehr Samuel. Wilhelm är ej omnämnd i detta brev.

halsosammare och raskare, än jag vågat hoppas wid mina framgångne år, mina tärande sorger, mina många omsorger om Barnens bärning och uppfostran under nog knappa tilgångar, samt flere swårare krämpor och bräckligheter.

Sluteligen beder jag N. Fröken hålla den lille osten till godo, såsom ett ringa wedermäle af wälmening och tacksam ärkänsla.

Med djup wördnad har äran intill döden framhärda Wälborna Frökens

Högst förbundne och ödmjukaste tjenare

Theodor Sjöstrand

Brev till David S från Wilhelm S

Lund 3 nov 1839

Studenten af Smål. nationen Högädle Herr D.M. Sjöstrand, Upsala

M. K. Bror! Som hastigast får jag nöjet beswara dina båda kärkomna skrivelser samt gratulera dig att hafva så skyndsamt med heder slutat din studentexamen. Äfven jag har snart nått slutet på den theoretiska Examen med skäligen jemna betyg, hvilka jag nu ej för dig kan uppgifva, dels emedan en tentamen återstår, neml. uti exegetiken, som i morgon kl. 10 skall gå för sig, dels emedan, hvilket häraf följer, Examen ej för sig gått; men som infaller på nästkommande Lördag. Tiden skall avgöra, om jag hinner sluta till Jul; detta är tänkbart, men orealiseradt.

Du må tro, att jag blef icke litet het om öronen, då de försvårade Examen vid Terminens början på det sätt, att vi i dogmatiken fingo ett tillägg uti Breitscheider samt att de svårare disciplinerna frantogos de facila Tentorerne och öfverlemnades åt värdigare redskap till ändamålets vinnande, och tentamenstiden blef förminskad till 12 dagar, hkn tid förut utgjort hela Terminen. Upptänd häröfver med rättvis förtrytelse vid åtanken af det trägna arbete jag användt och som tycktes krönas med ringa framgång, gick jag genast och anmälde mig till Examen, vars slut jag på ofvanbeskrivna sätt under förelagd tid närmat mig.

Det värsta af allt tyckes nu vara en dålig helsa, hvilken dock efter förmodan torde återställas, när mera ledighet erbjudes; men mitt flintskalliga hufvud lär ingen, tyvärr, kunna reparera. Jag ärnar låta raka af håret, för att få det återstående fastsittande, så snart så många pgr kunna erhållas, att en Peruk eller dylikt kan inköpas.

Du nämner, det du kunde undvara circa 50 R B^{co}; dem behöfver jag visserligen; emedan jag på öfver sex veckor ej erhållit några fyrkar, hvilka dock snart säkerligen anländer, emedan Fargubben lofvat, om så ske kan, att skaffa mig så mycket jag behöfver; men som detta torde vara svårt nog för vår wälmenande och godhjärtade Far; tackar jag dig för tillbudet af den ofvanstående summan och emottager den gerna; dock endast i den händelse du sjelf ej blottställer dig derigenom; ty jag ser ingen utväg för mig att före ett halft års förlopp kunna återgälda dig den. Du torde dessutom känna, att jag redan erhållit 100 R^r Rgs av min Far, med vilka han väl lär gifva mig något längre uppskof till att inbetala. Dessutom är min Garderåb i en ömkansvärd belägenhet och till att få den på god fot, fordras något. Kredit kan jag erhålla i Malmö, där goda kläder finnas, och denna kredit nödgas jag säkerligen vid Jultiden att tillgripa, emedan jag ej gerna önskar att komma till Småland som en Lazarus. Skillnaden mellan kritan i Malmö och Wexjö kan väl ej bestå i något annat, än att sömlönen här är drygare. Emedlertid är ingen ko på isen; går allt väl, så är ju 250 R^r Rgs skuld för en prest ej farlig - dock dryg nog.

Jag blef underrättad af Koraenius, att du erhållit Akademisk Condition med 100

R B^{ko} lön, är det så? För övrigt kan jag helsa dig från Vallander, Ekdahl m. fl. som jag i går afton träffade på en Sexa, men ej meddela några nyheter.

Huru mår bror John? Det var längesedan jag sporde från honom och äfven du förbigick honom med tystnad i ditt bref. Han anser mig troligen alldeles ohjälplig som ej besvarat ett bref från honom för circa 8 månader sedan; men jag skall hafva honom i minne, då mera ledighet erhålles. Helsa honom emedlertid hjertligt från mig, jemte bekanta i Uppsala, om jag har några.

Lund den 3 Nov 1839

Din tillgivne

Bror Wilhelm

Brev till Ulla S från Theodor

Åsgjöl 22 feb 1840

Mamsell Ulla Reb. Sjöstrand Wexiö och Kråkenäs

K. Ulla! Mycken, stor hjertans tack för ditt granna Nyårsbref. Jag har ock gjort Nyårsönsknningar både för Dig och vår wördade Fröken, fastän icke skrifteligen, likväl hjertinnerligen. HERren uppfylle dem på Eder båda!

Julhelgen, så wäl som den sedan förflutne tiden, har här avlupit i all tysthet och lugn. Dock detta afbröts hastigt Julafton fram mot kl. 9, då wi öfverraskades af *Wilhelm*, som söndagen förut blivit prestwigd. Han förestår nu Capellans tjensten i Herråkra, Gud styrke och hjelpe Honom.

Med bedrövelse emottog jag med sista posten den sorgeliga underrättelsen, at Fröken Ribbing är illa sjuk. HERren hjelpe Henne snart til hälsan igen! Måtte Hon länge lefwa till Din, min och många människors hjelp, tröst och glädje.

Kära Barn! War waksam och tjenstfärdig under Frökens sjukdom efter alt ditt förstånd och alla dina krafter. War för Henne, under Dess lidande ett godt och lindrande läkemedel. Du har njutit och njuter mycket godt. War derföre uppasslig i alt hwad Du kan. Låt mig ock med nästa post weta, huru vår ädla Fröken befinner sig. Anmäl ock min wördnad, äfwen från Eva, som ber hälsa Dig.

HERren ledsage Dig i sin sanning och fruktan!

Din hulde Fader

T. Sjöstrand

Åsgjöl d.22 Febr 1840

Brev till Ulla S från Theodor

Åsgjöl 20 mars 1841

Demoiselle U. R. Sjöstrand, Kråkenäs

Min k.Dotter! På det Du icke må tro, at jag aldels glömt bort Dig, måste jag, ehuru tröttad af brefskrivning, i hast nedskriva några rader.

Först får jag hjerteligen tacka Dig för ditt wackra Nyårsbref. Därefter fägna Dig med den glada tidning, at *Olof* wid kyrkoherdewalet i Långasjö sidstlidne Söndag segrade med stor öfwerwigt. Rösterna utföllo nemligen sålunda: Prosten *Kollind*¹ erhöill 15, kyrkoherden *Wickelgren*² erhöill 14, och *Olof* 45. Lofwad ware HERren för sin godhet och nåd!

Under den stränga wintren har jag stundom warit krasslig, ocdh beswärad av hosta och

¹ Kollind f 1784 khde i Bergs pastorat död 1870

² Josef Wickelgren f 1788 khde i Näshult 1834-46 död 1846. Tegnér ville ha honom avsatt för fylleri.

swindel; men är nu åter wi d vårens ankomst wid tämmeligen god hälsa.

Wilhelm har 8 dagar varit här till sällskap för Olof. Den förre är frisk och flink; men den sednare war plågad af swullna fötter och ben, hwilken olägenhet dock, efter Hans egen berättelse, under hemresan nära förswunnit, Gud låte honom med full hälsa få tillträda sitt nya kall, så hoppas jag, att Långasjöboerne ej skola ångra sit wal !

Eva är frisk och rask, och ber hälsa Dig. Sluteligen beder jag Dig anmäla min vördnad för vår goda och nådiga Fröken, hwilken jag hoppas Du med all barnslig kärlek, lydnad och tilgivenhet går till handa. Gud beware Dig från alt ondt, och lede Dig i sin sanning och fruktan.

Din hulde Fader

Åsgjöl den 20 Mart 1841

T Sjöstrand

Brev till David S från Theodor

Åsgjöl juldagen 1841

Studenten af Smålands nation Herr Dav. M. Sjöstrand, Upsala.

Min K. David! Ditt brev, som jag för 14 dagar sedan inhändigade, har hos mig väckt både glädje och oro. Den förra öfwer Ditt hälsotillstånd och omtäncka om Din wälfärd och strävande framåt. Den sednare öfwer din förlust af innehafda stipendiet, och deraf förorsakade pge, behof.

Pengar härå orten äro swåra at få. Det oacktat, har jag redan fått löfte om ett lån af 100 Rrgs till slutet af nästa månad eller början av Febr. Om löftet upfylles, skall denna Summa vid nämnda tid till Dig blifwa öfwersänd. Kan mera fås, skall summan blifwa ökad. I medlertid måste man bida och hoppas.

Jag tackar Dig för underrättelserna om de andra piltarne. *Jon* går nog med heder igenom sina lärdomsprof. Godt, at *Jacob* är riktig student och fått så förmånlig condition. Förmana Honom, at iagtaga ett wärdigt upförande, att Han ej mister den, och kommer i bocardo. Det vore roligt at weta, hwar stället i Dalarna, där *Jacob* conditionerar, är beläget, efter jag sjelf där haft condition.

Jag har Gudi lof hälsan, fastän jag dageligen måste widkännas mina gamla krämpor, och dessutom är aldels tandlös, samt således har swårt wid att föda mig. *Eva* och *Pehr* må ock wäl, samt hälsa Dig htel. Intet nytt af wärde. Gud wälsigne Dig och oss alla med god Jul, och godt Nyår

Din hulde Fader

Juledagen 1841

T. Sjöstrand

Brev till Ulla S från Theodor

Åsgjöl 30 mars 1842

Demoiselle U. R. Sjöstrand, Kråkenäs

Min k. Dotter! För att ej öka min förebråelse, som redan är stor nog, måste jag gripa werket an, och nu nedskrifwa några rader, ärkennandes min stora försummelse, rörande brefwäxlingen med Dig. I medlertid får jag nu tacka Dig för 2ne dina wackra bref, wälönskningar och fägnade underrättelser, samt vid handen gifwa, att jag har tämmeligen god hälsa, och att här står wäl till.

Från de borttowarande Barnen, med undantag af *Calle*, har jag haft glada underrättelser. De må, hwar på sitt ställe, alle wäl. *Jon* har med heder tagit sin Candidat Examen, och blir nog snart Magister. *David* har condition i Södermanland med 300 r Rgs lön, och *Jacob* i Westmanland nära Dalarna med 250 Dito.

Huru mår vår ädla Fröken? Och även Du? Låt wid tilfälle weta det.

En sak bedröfwar mig den att jag icke kunnat afbörda min skuld till Fröken. Med alt sitt ädelmod blir Hon wäl onådig emot mig. I höst, om ej förr, hoppas jag kunna betala den. *Mine gossar i Upsala*¹ hafwa warit efterhängsne, och jag har, ej utan mycken swårighet, måst skaffa dem penninge lån, och derigenom har jag blifwit oförmögen att upfylla förenämnde min skyldighet.

Sluteligen får jag förnya mina förra påminnelser, med förmaning till trohet, lydnad och tilgifwenhet för den ädla Fröken, som gjort och gör Dig mera godt, än någonsin af oss kan ärkännas.

Eva, som nästar starkt i wäfstolen dageligen, låter käriligen hälsa Dig.

Anmäl hennes och min wördnad för allas vår goda Fröken,

Fröken *Eva*, när hon träffas, samt andre Wänner och Gynnare.

Gud välsigne och beware Dig för alt ondt till kropp och själ.

Din wälmenande Fader

Åsgjöl den 30 Ms. 1842.

T. Sjöstrand

¹ David, Jacob och Pehr.

Brev till David Sjöstrand från brodern Jacob.

Avesta & Engelsberg 12 juni 1842

Liebster Bruder!

War ej orolig för min skull. Hurra courage! Det är ej så rasande farligt heller. Jag har väl just icke gifvit mig så förfärligt. Det är visserligen en ganska tråkig befattning jag har; men förhållandena äro just icke så odrägliga som du tänker. Ingalunda är det roligt; ty när man skall sitta och läsa med sjelfsvåldiga och bortskämda barn, så kan man icke hafva mycken tillfredsställelse. De får dessutom ej det ringaste pryglas och när jag säger till, då de har något för händer, så straffas de ej med allvar, utan de bliva smekta och lösligen förmanade. Den minsta flickan, som stafvark, är dessutom icke riktigt wettig, så att det frestar nog på att ha med henne att göra. Patronen är en ganska god karl, men står under toffel under Frun. Jag har dessutom icke mycket nöje utan då jag kommer ner till kontors Herrarna.

Jag har längesedan beslutat att resa till Upsala vid årets slut. Förr lönar det sig icke och då reser jag icke så på vinst och förlust, utan jag vill vara egare af 200 B^{so} eller något deröfver och jag hoppas med Guds hjälp att kunna taga dimissionen tills i April eller Maj, då jag blir 21 år. Dimissionen är just icke så farlig, tänker jag. Jag läser nu på Grekiskan och Hebreiskan det argesta jag orkar, så att jag vill ha dem undangjorda till årets slut och om jag sedan ligger i Upsala ett halft år, så har jag den förtröstan, att det skall gå. Jag har ingen paraphras eller något sådant att uttolka efter; men om jag riktigt kan ta på svenska, så är det snart gjort att exegetisera litet sedan. Att jag har denna föresats vet ingen käft. Patronen har aldrig frågat huru länge jag vill stanna qvar och har aldrig sagt ett ord om läsning eller något sådant och det har ej heller behöfts; ty jag har alltid punktligt läst mina bestämda timmar med barnen. Det går naturligtvis smått för dem, när jag ej får tukta dem; men icke kan jag hjälpa det? Har nu den ena hälften gått, så går nog den andra.

Jag behöfver knappt erindra, att jag ej tager betalning, om jag händelsevis kommer att predika, det kan ej komma i fråga.

Jag finner, att du reser och har roligt och kan aldrig upphöra att prisa dig lycklig derföre. Det blir nog roligt vid promotionen. Jag är ej riktigt säker på, huruvida John är qvar i Upsala ännu eller icke, men förmodar, att han är der öfver promotionen. Hvart vill han sedan taga vägen? Det skall bli ljuvligt, att få höra något Upsala-nytt. Glöm då ej von Mauritz

Bror din Jakob

P.S. Jag vill nämna det, att jag aldrig på minsta vis ställt mig illa utan har alltid iakttagit behörigheter. Jag vet icke heller, huru jag är omtyckt, ty aldrig har ett ord blifvit nämndt. I anledning deraf tror jag det bästa. Orkar jag med att taga Dimissionen, så får jag nog kondition sedan, ehuru jag ej kan hoppas att få någon med så stor lön; men litet mer eller mindre betyder ingenting.

Brev till David S från brodern Wilhelm**2 mars 1844**Studeranden av Smålands nation högädle Hr D. M. Sjöstrand, Upsala

Käraste Bror! Flere Månader hafva förflutit, sedan jag hade någon underrättelse från dig. Ändteligen griper jag mig an att skriva, ehuru jag ej har något särdeles nytt att förtälja.

Kölden har varit och är här förskräckligt sträng. Många insjukna, särdeles af Rödsoten

Den länge tilltänkta afflyttningen vid Maj till Långasjö blev om intet. Olof stannade vid den på stället varande v. Pastorn Meurling. Hvar jag får min station till Maj här eller annorstädes är ännu oafgjordt. Emedlertid är det ej utan, att jag blir satt i trångmål med pgr. Låt mig därför veta vid lägligt tillfälle, om du utan svårighet kan honorera min lilla fordran i mediet af kom. April.

Den omtalade Flickan, som du vid ditt besök i Barnarp så gerna åstundade följa, är sedan dess blifven min Fästmö. Är Bror Jacob vid Upsala ? Längesedan jag sporde något om honom.

Barnen här ha länge varit sjuka. Äfven jag är illamående, särdeles besvärad av snufva och halssjuka

Syster Christine helsar hjtl.

Din tillgivne

Bror Wilhelm

Brev till Fru Matilda Strömberg (Farmor Ulrika Spånbergs syster)

Tillkännagives

att S. M. adjunkten J. W Sjöstrands och dess k. Hustru U. M. Spånbergs

enda älskade dotter *Rachel Wilhelmina*, stilla afled i Åsgjöl den 8de December 1845
3 månader och 3 dagar gammal.

S.B.Ö.S.

Ps. B. 493:5

1.5 Theodor Sjöstrands barn och deras ättlingar

Källor:

Smålands nations i Upsala och Lund matriklar

Svenska Ättartal

Berättelser av:

Farbror Gustaf i Linköping och hans hustru, Faster Augusta

Fastrarna Sara och Maria

Tant Anna Sjöstrand (Jons dotter),

Fastrarna Saras och Marias efterlämnade brevsamling och andra familjepapper

Ett manuskript bland dessa handlingar av okänd författare, som dock synes vara mycket initierad

och slutligen rent personliga erfarenheter.

Ur ovan nämnda manuskript kan inhämtas, att *farfars far Theodor Sjöstrand komminister i Algutsboda* "var en hedersman, lång och reslig med gott utseende, men med det traditionella Sjöstrandska lynnet". *Faster Augusta* ¹, vars föräldrar bodde i Algutsboda socken, sade "att Sjöstränderna äro aldrig som vanliga människor", ett omdöme på gott och ont.

Det ursprungliga Sjöstrandsutseendet synes vara utdött, åtminstone i vår familj, vi som här fira släktmöte ². *Tant Anna Sjöstrands fader Jon* liknade mycket sin fader Theodor. Hon hade ett mycket vackert porträtt (miniaturmålning) av honom (Jon) som ung man med ett öppet, lugnt och sympatiskt utseende.

Farbror Gustaf och *Faster Sara* hade också Sjöstrands-utseende, men ej Far och Faster Maria.

Farfar Wilhelm såg bra ut, kallades den vackra prästen.

Farmor Ulrica f Spånberg (porträtt på ålderdomen) hade ett litet fint ansikte och mycket små öron.

Men var *Far* och *Faster Maria* fick sina tjocka läppar och sina platta näsor ifrån, kan jag ej säga. Möjligen från de gamla Spånbergarna eller från Wetterlingarna? Far hade däremot en hög panna och en ädel huvudform samt slutligen små grisögon, som dock voro mycket uttrycksfulla, ibland pojaktigt pigga, ibland gnistrande av vrede, ibland djupt svärmodiga.

¹ Gift med farbror Gustaf Sjöstrand, adjunkt i Linköping. GS var sonson till Theodor.

² Avser det första släktmötet, som hölls i Jönköping och Barnarp 1959.

Jag övergår nu till att i tur och ordning berätta om Theodors barn och deras ättlingar.

1.5.1 Första äktenskapet med Ulrica Eleonora de Maré 1758– 1808

1. Äldsta barnet dotter Eva f 13/3 1793 d 11/3 1808 i fältsjukan

Dog samma vinter som modern Ulrica Eleonora de Maré och lillasystern Johanna.

2. Äldste sonen Carl Fredrik f 14/1 1794 d 1877

Citat ur släkttavla 2: Inskrevs i Smålands nation i Upsala 1814, skrev pro exercitia 1816, prästvigd 1818. Komminister i Anderstorp 1830. Förlorade prästämbetet 1836. Enl P Wieselgren "ett offer för misstag i den svåra, men då moderna måttlighetskalkylen". Han återfick dock ämbetet efter några år och blev 1850 komminister i Hjärtlanda och Skepperstad. Ånyo avsatt 1867. Dog 1877 i Lenhovda prästgård, där han bodde hos brodern Johan Wilhelm. Gift med Katarina Ahnstedt f 1815.¹

Äldsta sonen Carl Fredrik skymtar ibland i breven som "den olycklige Calle". Enligt manuskriptet var han "en mycket reslig och ståtlig man, rikt begåvad, men fick begär efter starka drycker, vilket hade till följd, att han blev avsatt, orättvist, som han själv tyckte". Enligt Faster Maria hade han "ett riktigt Augustusutseende". Se vidare släkttavlan! Han gifte sig på gamledar med en "bondänka", snäll och god, obildad och oordentlig, och levde med henne i ett oharmoniskt äktenskap. Sedan han blivit avsatt andra gången, upplöstes familjen. Han själv flyttade till farfar Wilhelm i Lenhovda, där han dog 1877 och där han begravs. Hustrun Katarina Ahnstedt f 1815 och barnen "levde på nåd" i församlingen. Hustrun levde ännu 1890 i Berg i Småland.

Hans och Katarinas ättlingar voro:

2.1 Theodor Wilhelm f 1851

Bagare i Onsala, sedermera Göteborg och därefter Kungälf. Han redde sig ej, tiggde pengar av sina släktingar. Var gift och hade tre barn.

2.2 Adolph Fredric f 1856

"Duktig gosse", reste till Amerika, "blev vansinnig där", ogift.

2.3 Maria Eleonora f 1859 d 1932

Blev omhändertagen som liten av sin faster Ulla på Kråkenäs.

Kallades "Maria Kråka" eller "Maria de la Croque".

Se vidare 12. Ulla s 103 ff och Appendix 3.

¹ Bengt Sjöstrand, Stures son har berättat för Olof j:r att, när hans son Per S skulle skriva uppsats i skolan om präster i Vislanda, hade läraren visat honom att dåvarande Biskopen i Växjö – (bör ha varit Henrik Gustaf Hultman) - hade jordfäst Calle och då sagt att "han hade problem i livet, men vi skall minnas att han var stiftets bäste predikant".

3. Andra dottern *Johanna Maria* f 5/6 1796 d 26/2 1808 i fältsjukan

Hon dog samma vinter som modern och äldre systemen i fältsjukan.

4. Andre sonen *Olof Fredric* f 10/2 1798 d 7/4 1850

Citat ur släkttavla 2: Inskrevs i Smålands nation i Uppsala 1816, skrev och disp pro exercitio 1818, skrev för graden 1819, fil kand 1820, fil mag 1821, prästvigd i Wexjö 1822. Samma dag förordnad till huspräst hos grevinnan Augusta Löwenhielm född von Fersen. Förste lärare vid Maria Magdalena Församlings hantverksskola i Sthlm 1822 samt vid samma församlings fattigskola 1827. Pastorexamen 1833. Kyrkoherde i Långasjö 1842. Gift med Ulrica Almgren f 1796 d 1890.

Andre sonen *Olof Fredric* omnämnes ofta i faderns förut avskrivna brev. Hans hälsotillstånd synes ha varit svagt. Han var pedagog i Stockholm och gifte sig med en "stockholmskönhets", *Ulrica Almgren* f 1796 d 1890. Med henne fick han sex döttrar och tre söner, av vilka tre döttrar och tre söner dogo unga. 1841 blev han kyrkoherde i Långasjö, där han begrovs. Då han dog, flyttade hans maka och barn till Stockholm. Enligt Tant Anna Sjöstrand (Jons dotter) var han "en vacker man, drinkare och spelare, men inom någorlunda måttliga gränser".

Olofs och Ulrica Almgrens ättlingar voro:

4.1 *Johanna Lovisa (Louisa)* f 1818

Ogift, levde ännu 1890. "Älsklig och hjälpsam, husföreståndarinna hos khde Landberg, Klara församling, Stockholm, vilken vid hennes död testamenterade 1000 kr om året, så länge hon levde".

4.2 *Eva Mathilda Christina (Thilda)* f 1821 d 1897

Gift 1851 med *Jonas Gustaf Ekedahl*, f 1820 d 1899, fil doktor, khde i Tolg, kontraktsprost, L.N.O. "När hon som liten fick stryk av sin fader, frågades hon av tjänarna, om det inte var svårt att få stryk. Hon svarade: 'Det gör ont, men det är nyttigt.' Blev ihjälkörd. En efterföljande häst hoppade upp i hennes skjuts och hennes huvud krossades." Thilda och Jonas Gustaf Ekedahl hade en dotter:

4.2.x *Anna Mathilda Elisabeth* f 1853 d 1885

Gift 1881 med lektor **Sven Wägner**. De hade dottern:

4.2.x.x *Elin Wägner* f 1882 d 1949¹

Författarinna, kvinnosakskvinna och fredsfantast.

4.3 *Charlotta Wilhelmina (Lotten)* f 1829 d 1889

Gift 1851 med *Carl Herman Levin* f 1816 d 1883 fil doktor, kungl hovpredikant, khde i Österhaninge (Sörmland), kontraktsprost. Om henne skrives "liten och söt, älsklig och rar".

En son fil lic i matematik. Hade en hushållerska Thyra Hamsten, Sala (förut Stockholm).

¹ Elin Wägner är således halvfyrmaning till syskonen Sjöstrands barn.
Elin Wagners MM FF var alltså Theodor Sjöstrand.

1.5.2 Andra äktenskapet med Johanna Rebecka Wetterling 1787- 1829

År 1810 föddes en dödfödd gosse i detta äktenskap.

5. Äldsta dottern i andra giftet *Christina Maria* f 1811 d 1853

Hon omnämnes i farfarsfars brev som tystlåten, då det gällde brevskrivning (hon hade tidigare lämnat hemmet, men lät ej mycket höra av sig). Var hos sin moster, prostinnan Hallenberg i Barnarp, som hjälp i huset. Då brodern *Olof* dog 1850, flyttade hon med hans maka till Stockholm. Blev svagsint och fördes av brodern Jonas Gustaf (Jon) till vård i Korsberga hos sin moster *Kristina Katarina* f Wetterling och ingifte morbror *Johannes Pontén* (se Släkttavla 5), där hon också dog. "Utmärkt människa, men med melankoliskt sinnelag. Kunde gråta för ingenting, men var god och hjälpsam".

6. Äldste sonen i andra giftet Jonas Gustaf (Jon) f 1813 d 1896

Citat ur släkttavla 2: Inskrevs i Smålands nation i Upsala 1835. Studentexamen 1835, fil doktor 1842, vik gymnasieadjunkt i Wexjö 1842-45, vik lektor i matematik vt 1843 och läsåret 1844-1845, tf föreståndare för Wexjö seminarium 1846, prästvigd 1846, kollega 1848, pastorexamen 1860, kyrkoherde i Adelöf av Linköpings stift 1862, kyrkoherde i Asby 1875, kontraktsprost i Ydre 1886. L.N.O. Fil jubeldoktor. Gift 1847 med Fredrika Elisabet Lindfors, dotter av kyrkoherde Reinhold Lindfors i Kolbäck och Anna Elisabeth Hülphers f 1823 d 1909.

Äldste sonen i andra giftet *Jonas Gustaf (Jon)* studerade i Upsala 1835 - 42 och promoverades detta senare år till fil. doktor. Därefter var han i över 20 år 1842 - 64 skolman i Växjö och hade därunder många skilda befattningar och förordnanden, bl. a. som prebendepredikant i flera församlingar. Han var en mycket verksam och duglig man. Farbror Gustaf i Linköping sade till mig en gång: "Si, farbror Jon han hade för princip att aldrig avsäga sig någonting". Han blev aldrig befordrad till lektor. Måhända berodde detta på hans mångsyssleri. Han gifte sig 1847, sedan han blivit apologist¹, med *Fredrika Elisabet Lindfors* (faster *Betty*), kyrkoherdedotter från Västmanland. Under Wäxjötiden, och även senare, rådde livlig förbindelse mellan farbror Jons familj och farfars (Wilhelms) familj, som bodde i Löfsjö intill Kosta. *Wilhelms äldsta barn Sara* och *Gustaf* voro båda i Wexjö och *Sara* synes då ha bott hos Jon och *Betty*. *Farbror Gustaf i Linköping* tyckte att Jon varit sträng mot honom. Men Jon sade: "Gustaf var då en spelevinker och jag ångrar ej alls min 'stränghet'".

Jon tillträdde 1864 khdebefattningen i Adelöf, Linköpings stift, och förflyttades 1875 till Asby. Han blev kontraktsprost, L. N. O. och jubeldoktor. Hans dotter Tant Anna Sjöstrand har skildrat sin fader och moder samt hemmet i en liten i 50 exemplar tryckt

¹ Apologist = försvarare av den kristna läran.

skrift "Ett prästhem i Ydre 1875 - 1896"¹.

Jon var enligt dottern en harmonisk, lugn man, som ända in i ålderns höst hade en obruten hälsa. Han hade ett stort inflytande på andra människor, humor och energi. Han var god, rättrådig och rättvis och i högsta grad osjälvisk. Han hade ett ovanligt klart och skarpt intellekt i förening med ett gott förstående hjärta. Han ägde den sällsynta förmågan att säga sanningen utan att såra. Som predikant var han mycket uppskattad. Han besjälades av en levande kristen tro.

Jon var en lärd man. Han älskade de gamla språken och ansåg "att latinet var den enda grunden för all verklig bildning. Under de senare årens nattliga timmar, då sömnen ej ville infinna sig, genomläste han på nytt de gamla auktorerna.

"I ett fall var han mig en gåta, som jag ej kunde lösa: han var aldrig rädd. Han syntes sakna förmåga att känna fruktan från vilket håll än påfrestningarna kommo. Kanske var det läggning, kanske en under livets strid tillämpad egenskap".

Han ingrep med kraft mot de två brännvinsbrännerierna i socknen, befordrade skolväsendet, ledde energiskt husförhören, var alltid villig till "sockenbud". "För övrigt kan jag ej tänka mig något, som han ej skulle hava gjort, då utövandet av hans ämbete kallade honom".

Jons fru Betty hade som 14 -åring efter sin fars död följt modern till Uppsala och var "en andlig produkt av 1840-talets Uppsala med dess kultur och snilledyrkan". Hon fick en vårdad uppfostran och hade som lärare bl. a. Böttinger och kompositören J. A. Josephson. Hon blev en utomordentligt duktig husmor och prästfru och höll ett trevligt gästfritt hem. Hon regerade milt och suveränt över hushållsmamsell, husa och köksa.

Husets vanor voro regelbundna. Klockan 8 på morgonen åts frukosten. "Det var en av min fars obevekliga fordringar, inom hemmet, att vi alla, om vi ej voro sjuka, skulle kl. 8 på morgonen stå som tända ljus vid var sin stol." Efter frukosten ett kapitel ur Nya testamentet samt en bön ur Roos bönbok. Den idoga arbetsdagen slutade ävenledes med bön. *Jon* dog 1896 på långfredagen, 83 år gammal. Hans och Bettys ättlingar voro:

6.1 Johan David Richard (*John*) f 1854 d 1896

Bruksförvaltare vid Rockhammars bruk i Västmanland. Gift 1887 med *Mathilda* Charlotta Johansson, bruksförvaltardotter. Deras barn voro:

6.1.1 *Elsa Mathilda Elisabeth* f 1889

Gift Tauvon

6.1.2 *Erik Magnus Richard* f 1890

Gift med Asta ? Har barn.

6.1.3 *Sigrid*

¹ Se Appendix 2.

6.2 *Hjalmar Gustaf f 1860 d?*

Fil kand, redaktör, först för "Tidning för Falu län och stad", därefter för "Smålands Allehanda", Jönköping. Ogift.

6.3 *Anna Elisabeth f 1863 d 1941*

Hushållade åt brodern Hjalmar. Författare till skriften "Ett prästhem i Ydre 1875-1896". Se Appendix 2. Ogift

John dog några månader före fadern i kräfta. Hans maka *Mathilda* öppnade en rörelse med knyppelspetsar i Vadstena. Hon var ett vackert fruntimmer. Jag såg henne under min Linköpingstid.

Har dessutom träffat *Elsa* flyktigt, *Sigrid* flyktigt och *Erik* ganska grundligt både i Linköping, där han avlade realexamen, och sedan i Stockholm, då jag vistades hos tant Inez ¹.

Erik är en lång, ståtlig man. Han sysslade med affärer med ringa framgång och var svag för spriten.

Hjalmar var Jönköpings artigaste man. Då han reste sig i spårvagnen, lämnade han plats för två. Han var nämligen ytterst korpulent. Han rökade, så att det kändes som att bo i en lappkåta, sade system Anna. Han och hans syster voro aldrig på besök i Barnarp. Far påstod, att de inbjudits till installationen 1903, men ej kommit. Och sedan blev det ej något umgänge, varför vet jag ej. Någon gång omkring år 1915 var jag på visit hos *Hjalmar* och *Anna*, jag tror tillsammans med Kerstin. Hjalmar blickade förstrött upp ur sin tidning. Anna var vänlig, mild och intresserad. Det var ej fråga om penningupplåning.

Hjalmar träffade jag sålunda blott en enda gång. *Anna* uppsökte jag den 14 april 1938 ännu en gång, varom jag förut berättat. Hjalmar, som hon hushållat för, var då död. Hon var vid 75 års ålder en söt och älsklig person vid full vigör och med gott förstånd. Jag samtalade med henne i tre timmar. Sedan såg jag på henne, att hon blev trött. Från henne fick jag, som förut antytts, ytterst viktiga upplysningar. Jag fick den bestämda uppfattningen, att hon var en god och ädel kvinna, och beklagar, att jag ej fick tillfälle att ytterligare fördjupa bekantskapen.

FFs bror Jon Sjöstrands tjänstgöringsorter och bostadsorter

Wexiö gymnasium	vik adjunkt o vik lektor	1842-1846
Wexiö seminarium	tf föreståndare	1846-1864
Adelöf	kyrkoherde	1864-1875
Asby	kyrkoherde	1875-1896
Ydre (Asby)	prost	1886-1896

¹ Tidigare gift med 10.6 Anton Sjöstrand. Se denne, sid 99 och "Några personer bland Nils Jacobs och Anna Britas ättlingar", sid 101, där mer berättas om Anton och Inez..

7. Farfar Johan *Wilhelm* f 1815 d 1889

Citat ur släkttavla 2: Student i Lund 1837, dimissionsexamen 1839, prästvigd 1839, Komminister i Ekeberga 1850, pastoralexamen 1860, kyrkoherde i Lenhovda 1874. Gift 1844 med Ulrica Maria Spånberg f 1818 d 1901, dotter till manufaktursmeden Jonas Spånberg 1781-1845 och Anna Sara Norlin 1794-1829.

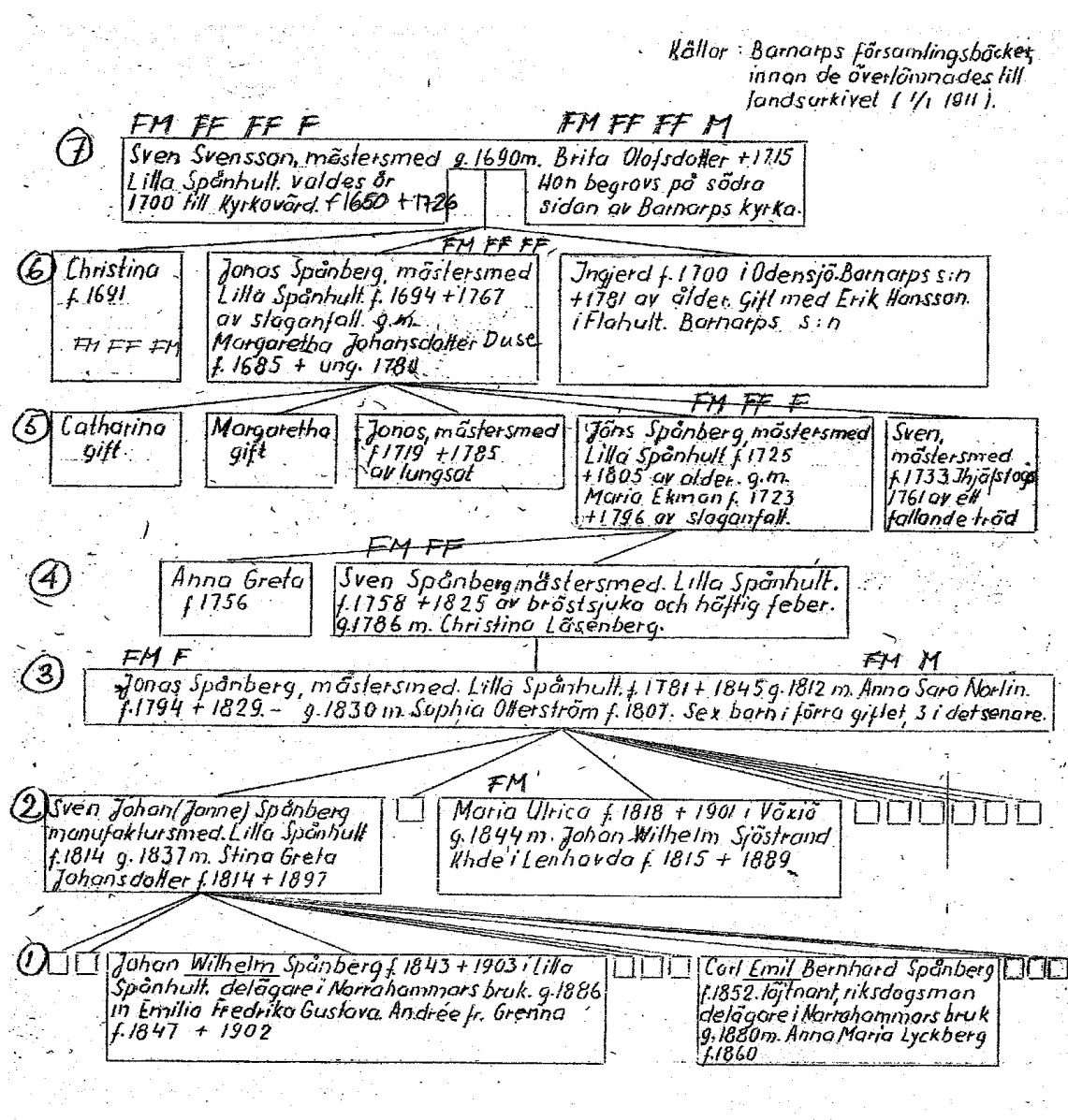
Theodors tredje barn i andra äktenskapet var farfar Johan *Wilhelm*, f1815. Han blev student i Lund 1837. Av de förut avskrivna breven se vi, att han liksom flertalet fattiga ynglingar var tvungen att avbryta studierna för conditionering. "Då man ej kan fortsätta sina studier vid Akademien med mindre än contanter på fickan och då dessa genom conditionering skola förtjenas, blir alltid tidsutdräkten lång." Han längtar hem till Småland. "Jag framläpar med tålamod mitt liv i det dimmiga Skåne, i det glada hopp att någon gång få återvända till det kära hemlandet Småland." Emellertid gå studierna raskt framåt trots en dålig hälsa. Han blev tydligen tidigt flintskallig och skaffade sig peruk. I nov 1839 skriver han till sin bror David, att han närmar sig examen. Han klagar över dåliga kläder och beklagar att han måste tillgripa skräddarekredit i Malmö, "emedan jag ej gerna önskar att komma till Småland som en Lazarus". Julaftonen 1839 överraskade han sin fader i Åsgjöl som nyvorden präst. Det var den förste av sönerna i andra giftet, som hade kommit ut i livet. Därefter torde han ej någonsin ha lämnat sitt hemlandskap. Han var typiskt hemkär, hembygdsjär. Han gjorde aldrig några nöjesresor, endast sådana, som ämbetet fordrade.

Hans första ämbetsuppdrag var att förestå kappelanstjänsten i Herråkra. Sedan kom han som pastorsadjunkt till Barnarp, där hans moster Anna Lovisa Wetterling var gift med kyrkoherden Peter Hallenberg. Hans syster *Christina* (förut nämnd) gick frun i huset till handa. I Barnarp gjorde han sin bekantskap med *farmor Ulrica Maria Spånberg*, f 1818. Han skriver till brodern David den 2/3 1844: "Den omtalade Flickan, som Du vid Ditt besök i Barnarp så gerna åstundade följa, är sedan dess bliven min Fästmö". Han var aldrig för några långa utläggningar. Hans brev äro alltid kortfattade och rakt på sak.

Annars var förlovningen nog så poetisk. Den ägde rum på en holme i Barnarpsjön. Denna var då betydligt större än nu. Sjön har, bedrövligt nog, tappats på 1840-talet. Prästgård och kyrka lågo förr på ett näs i sjön, högst pittoreskt. De, som kunde ha varit med på förlovningsfesten, voro, förutom kontrahenterna själva samt prästfamiljen, *fästmöns far, mästern Jonas Spånberg, styvmodern Sophia f Otterström, brodern Janne Spånberg med fru Stina Greta Johansdotter, systemen Aurora Sandberg, sedermera gift på Hellstorp, systemen Anna Mathilda, sedermera gift med en bokbindaremästare Strömberg i Jönköping, brodern Carl Benedikt Spånberg, samt två små halvsysstrar, 11 och 8 år och en halvbroder, 7 år gammal.*

Farmor Ulrica Spånbergs släkt och släkttavlor 6a - 6b

Släkttavla 6a Farmor Ulrica Spånbergs förfäder på fädernet

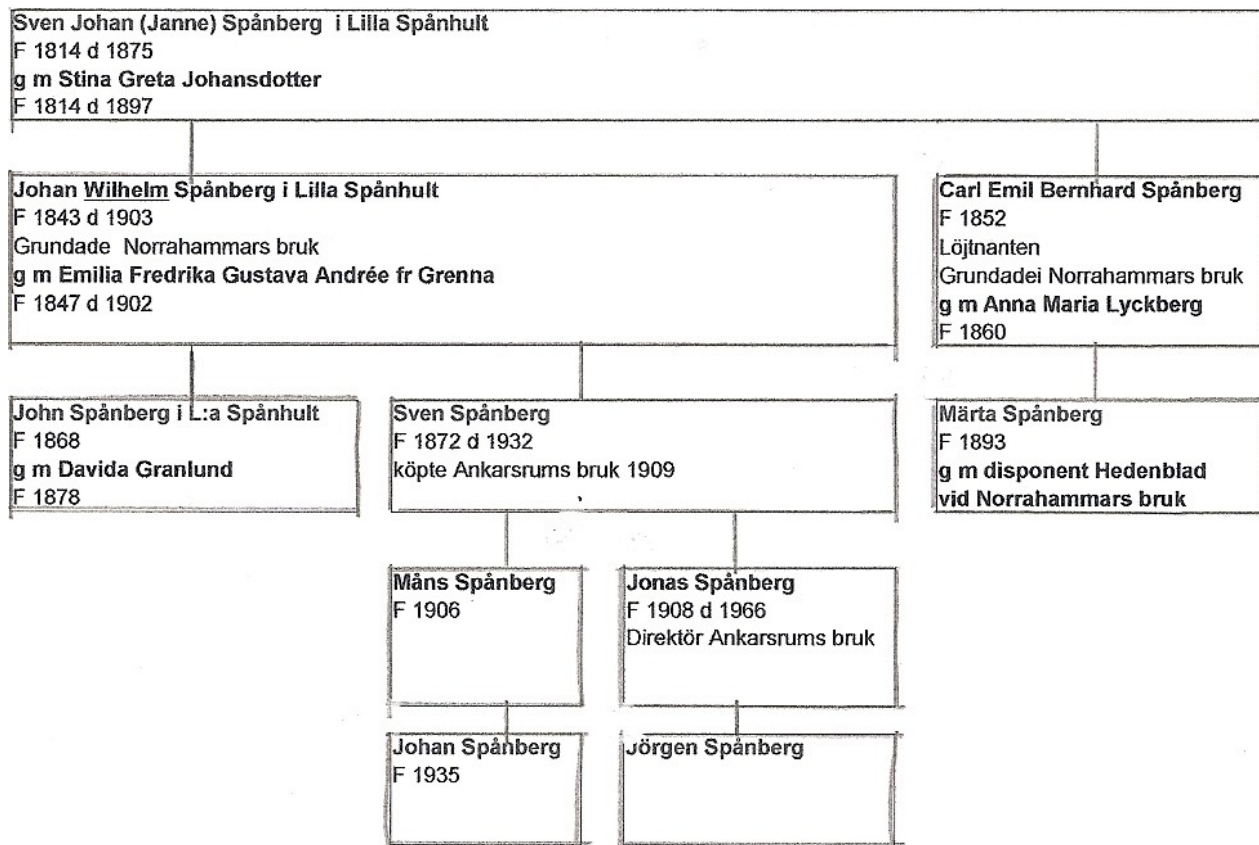
FM Ulrica Spånberg hade fem syskon och tre halvsyskon. Namngivna är två bröder:

Janne Spånberg f 1814 (se ovan) och Carl Benedikt Spånberg samt två systrar:

Mathilda f Spånberg g m bokbindaremästare Strömberg i Jönköping och Aurora f Spånberg f 1816 g m godsägare Fredric Sandberg, Hellstorp utanför Jönköping Uppgift saknas om ett av syskonen.

Halvsyskonen var två halvsystrar (en av dem var Emma g Laurin) och en halvbror troligen födda 1833, 1836 och 1837.

Släkttavla 6 aa Farmor Ulrica Spånbergs broder Janne Spånberg och hans ättlingar
Johan Wilhelm och Löjtnanten Carl Emil Spånberg var kusiner till JJB.

Lilla Spånhult blev senare kursgård.

Farbror Gustaf Sjöstrand (sedermera Linköping) ville besöka Taberg och talade med om detta med sin morbror Janne Spånberg, då denne sa: "Äsch, vad är Taberg att se på, pojke."

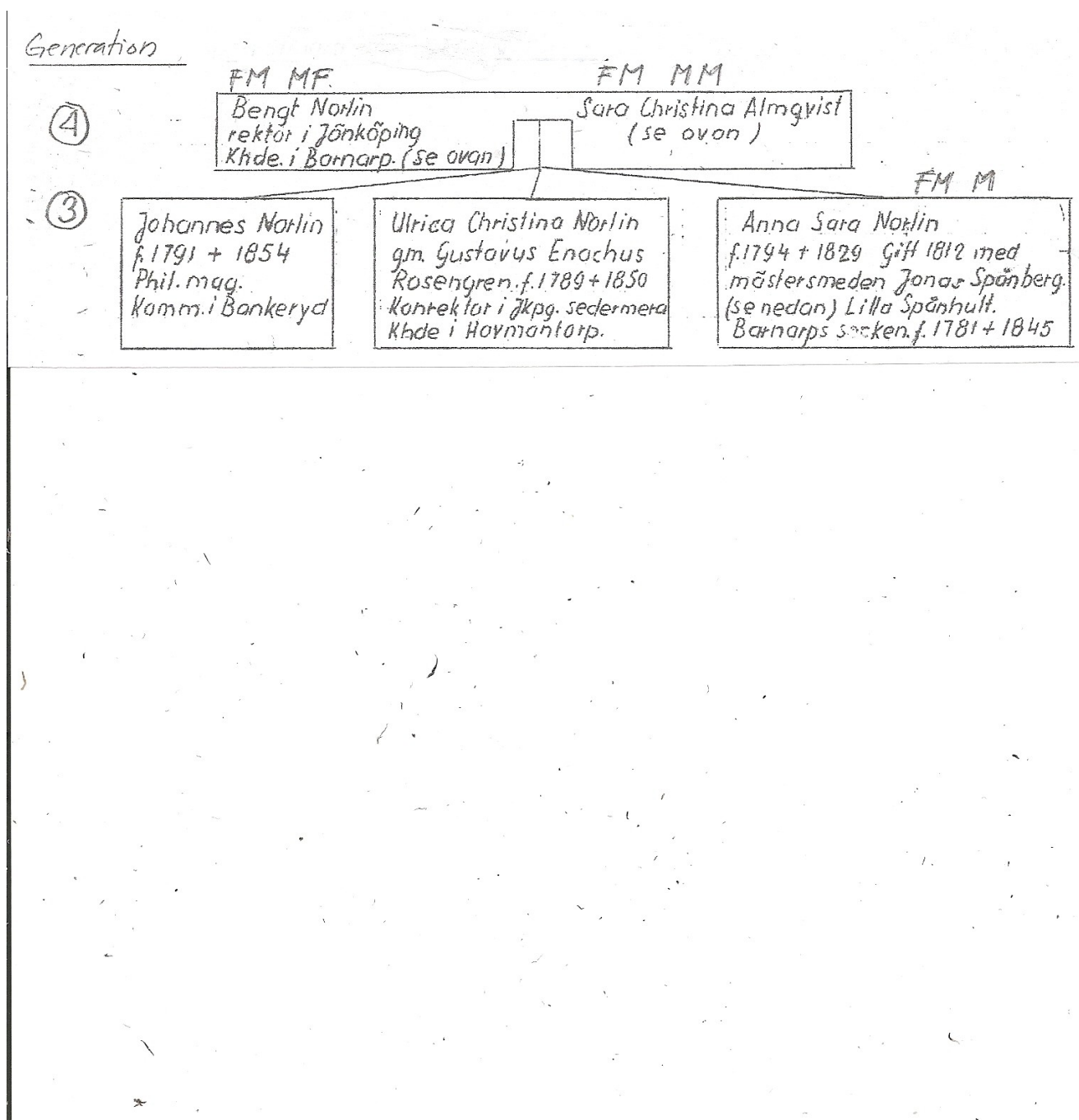
Författaren sände en gång ett gratulationstelegram till kortspelaren, bruksägaren och hästägaren Carl Emil Bernhard Spånberg:

"Hell Dig, Du man med ruteri, gjuteri och stuteri."

Släkttavla 6b Farmor Ulrica Spånbergs förfäder på modernet (Norlin – Almqvist)

Från FM MF Bengt Norlin och från FM MM Sara Almqvist sträcker sig vår härstamning från idel präster, Oxelgrenar, Rogbergar och Colliandrar i 10-11 generationer från författaren ända bort till två undertecknare av Upsala mötes beslut 1593. Se Appendix 1, Släkttavla 7, 7a-f.

Dessutom kommer vi 13 generationer bakåt till borgmästare Botvid i Norrköping på 1480-talet, se Släkttavla 1a sid 8.

Beskrivning av farmor Ulrica Spånbergs släkt

Farmors släkt Spånberg på fädernet voro bergsmän, vilka ända sedan slutet av 1600-talet ägt gården Lilla Spånhult, 1/4 mtl bergsfrälse. De voro säkerligen delägare i Norra Hammaren, en stångjärnssmedja vid Tabergså, samt fullgjorde körslor till Mobromasugn. Därav frälset. Hennes släkt var förmögen. Då hon gifte sig i nov 1844, fick hon ut sitt arv efter modern Anna Sara Norlin 1723 Riksdaler Banco.

Farmors släkt Norlin på mödernet voro präster. Se Appendix 1.

Farmor född 1818 blev moderslös vid 11 års ålder. Hennes moder var Anna Sara f Norlin, prästdotter i Barnarp f 1794 d 1829. Som liten tulta har hon säkert följt sin moder Anna Sara från Lilla Spånhult upp till den pittoreska prästgården på besök, Det var farmors morfar Bengt Norlin f 1758 d 1825¹, som lät uppföra de gamla ladugårdarna, som i min barndom ännu låg kvar å ömse sidor om inkörsvägen till prästgården. Även det gamla avträdet med högt fall och många små och stora hål tillhörde ladugårdslängan. Den gamla prästgården däremot revs i mitten på 1800-talet.

Kyrkoherden i Barnarp hade ända sedan äldsta tider även varit rector scholae, i Jönköping. Han delade alltså sin tid mellan kyrkan och skolan. Varje onsdag var det ”stutamöte” i skolan, då rektor utdelade aga för alla försumligheter under veckan. Sedan var det att resa ut till Barnarp, sannolikt över Hellstorp. Kyrkoherdetjänsten ansågs ej inbringande. Kyrkoherdarna brukade ej stanna längre än några få år för att därefter få transport till ett mera inbringande pastorat. Huru det kom sig, att farmors morfar Bengt Norlin stannade så länge i Barnarp, kan jag ej säga. Han kanske rent av trivdes. Då den svenska skolan omorganiserades i mitten på 1800-talet, upphörde Barnarp att vara prebende till skolrektorn i Jönköping.

¹ Ulrica Spånbergs morfar Bengt Norlin var kyrkoherde i Barnarp 1790-1824.

Farfars och farmors familj

Efter giftermålet 1844 flyttade farfar Wilhelm och farmor Ulrica till Algutsboda, där farfar biträdde sin fader i ämbetet. Farmor underhöll hela sitt liv en livlig brevförbindelse med vissa av sina släktingar, såsom *den yngre brodern Carl Benedikt Spånberg*, som flyttat från Barnarp, och *halvsystern Emma, gift Laurin*. Äldsta brodern *Janne Spånberg*, som var kvar på Lilla Spånhult, synes hon ej ha haft mycket gemensamt med. Farmor tycks aldrig ha återsett sin fädernebygd. Däremot var farbror Gustaf i Linköping på besök en gång, ganska besviken. Han ville bl.a. göra en utflykt till Smålands Taberg. "Asch, vad är Taberg att se på, pojke."

Från Åsgjöl sände farfar och farmor den 8 december 1845 till *farmors syster Mathilda Strömberg* meddelandet (förut återgivet in extenso), -att deras förstfödda barn avlidit 3 månader gammalt. Så stannade de i Åsgjöl till Theodors död.

Då Theodor dog 1846, voro samtliga hans 4 söner i andra äktenskapet män i staten. Efter faderns död flyttade farfar som komministersadjunkt till *Ljuder* (annexförsamling till halvbrodern Olofs Långasjö) och blev 1850 komminister i *Ekeberga*. I denna syssla stannade han till 1874, då han blev kyrkoherde i moderförsamlingen *Lenhovda*. I 38 år var han alltså präst i samma församling. Uppenbarligen hade han ortens förtroende. Jag hade tillfälle att den 11/8 1944 tala med *prosten Norbeck från Odensjö* (83 år). "*Wilhelm S* såg jag en gång. Han var lång och smärt med ett allvarligt ansikte. Han gav intrycket av att vara pålitlig och med gott omdöme". Farfars lynne var fast och jämnt. Med stor aktsamhet och duglighet skötte han sin församling och sitt boställe. Som predikant var han medryckande och livlig. Själv greps han ofta så av framställningens innehåll, "att han grät på predikstolen, så att det skvalade". Detta uttryck har jag av en gammal dam, *Sara Söderbom f Ekström*¹, släkt till mor. (Se släkttavla 8 nedan). Som sångare var han mycket framstående.

Han hade, som jag nyss sade, sina församlingars fulla förtroende och tog sitt kall som själasörjare på allvar. Sin vederkvickelse sökte han i kretsen av de sina. Familjelivet var lyckligt i Lenhovda prästgård. Levnadsvanorna voro ej stränga. Min fader berättade, att farfar ansåg, att vid frukosten skulle familjen ej vara samlad, utan var och en skulle komma, när det passade honom.

Icke blott farfar, utan hela hans familj var uppburen av församlingen. *Farmor och döttrarna Sara, Hanna och Maria* ledde kärleksverksamheten på orten. Alla "gubbar och gummor" på trakten skulle i jämna svep komma till prästgården och trakteras. Fastrarna avstodo sitt dagliga socker till kaffet för att det skulle räcka till "gummorna".

Farmor var en djupt religiös kvinna. Far skriver till sin syster Maria från Tofteryd den 7 juli 1891: "I hela vår vidsträckta släkt på såväl Fars som Mors sida samt inom de släkter, som blivit genom giftermål med oss förbundna, är vår mor No 1 i andligt-religiöst hänseende. Jag vet åtminstone ingen släkting att ställa vid

¹ Sara Söderbom f Ekström var gift med Gottwald Söderbom, en kusin till mor.

hennes sida. Ja, jag höll på att säga: Jag känner icke mer än en verklig kristen på jorden, och det är vår mor".

Bengta, Olof och jag besökte år 1945 såväl *Löfsjö komministerboställe*, (Ekeberga församling) som *Lenhovda prästgård*. På det första stället stod nu en modern villa, men utseendet på gamla mangårdsbyggnaden återfinnes i "Gods och gårdar". Farfar skriver i brev till sin broder David den 18/9 1856: "Mossodlingen fortgår med kraft. Utdikningen är efter ett par veckor fullbordad och flåhackningen sedan en månad påbörjad enligt accord 20 Rr Rdgs per T^{ld}. För byggningens materialier sågas, hugges och plitas af alla krafter, sedan jag beslutit låta den gamla qvarstå å sin plan tills den nya kan emottaga sine tillämnade innevånare, hvarefter den gamlas timmer bör användas till den nya Ladugården." Det var sålunda farfar, som var byggherren år 1856. Tyvärr var han så medlem av "föreningen för Smålands fornminnen och kulturhistoria" han än var, likväl naturförstörare - "Mossodlingen fortgår med kraft". Hans boställe låg vid Löfsjöns stränder. Enligt kontrakt av den 25 november 1854 tappades Löfsjön för en arbetssumma av 372 Rr Rdgs.

En liten lustighet kan nu berättas. Bengta blev under vår färd^l så gripen av mitt släktintresse, att hon slog sig i slang med folk och sökte insamla minnen från gamla tider. Av dessa försök blev ju i allmänhet intet, men en dag nappade det. Hon träffade en ung man, vars farbror varit skjutspojke hos farfar i Ekeberga. Farfar sade till honom: "Du Johan behöver inte gå med de andra till kyrkan för att läsa. När Du och jag är ute och åker, skall jag nog lära Dig, vad Du behöver, så att Du kan gå fram och reda Dig lika bra som de andra."

Prästgården i Lenhofda var en anseelig byggnad i två våningar med vacker trädgård ikring. I denna trädgård låg en gång far i gamla tider på magen i gröngräset. Rätt som det var viftade han uppåt med benen. Han kände något kallt och rusade upp. En huggorm ringlade sig ur byxorna.

Farfars hälsa var tydligen aldrig riktigt stark. Redan 1863 skriver han till sin son Gustaf: "Jag kämpar med mina krämpor, öfveranstängd av göromål." Samma år den 21/5: "Jag har arbete över öronen och hinner icke mycket; ty mina krafter äro länge sedan brutna och försvagas dagligen."

Den 6 september 1881 yttrar sig hans broder Jon, som varit på besök i Lenhofda: "Gud låte nu Din reumatism hafva gifvit med sig så Du blivit befriad från Dina svåra plågor. Sök i tid genom bad och alla möjliga medel få denna fienden fördrifven. Får han fast fot på ett ställe, så är fara värdt, att han för alltid behåller platsen." Det blev emellertid varken trötthet (åderförkalkning) eller reumatismen, som slutligen bröt honom. Han dog i "gubbsjukan" den 4 juni 1889. Jag besökte hans grav på Lenhofda kyrkogård, där han, hans hustru och hans dotter Maria vila.

Farfar Wilhelm Sjöstrands tjänstgöringsorter och bostadsorter

Herråkra		capellanstjänst	1840
Barnarp		pastorsadjunkt	
Algutsboda	Åsgjöl	biträdde fadern Theodor	1844-1846
Ljuder		komministersadjunkt	1846-1850
Ekeberga	Löfsjö	komminister	1850-1874
Lenhovda		kyrkoherde	1874-1889

7. Farfar Wilhelm och Farmor Ulricas ättlingar Se 4 Fars syskon s 139.**7.a Rachel Wilhelmina f 5 sept 1845 d 8 dec 1845**

Den förstfödda dottern dog 3 mån och 3 dagar gammal, se brev sid 66.

7.1 Sara Wilhelmina Theodora f 1846 d 1923

Bedrev inackorderin i Växjö med systemn Maria 1901-1914. Ogift

7.2 Gustaf Samuel f 1849 d 1932

Fil kand, läroverksadjunkt i Linköping,

g 1883 med Augusta Lindergren f 1855 d 1938.

Deras barn:

7.2.1 Folke Anders Wilhelm f 1884 d 1907

Utexaminerad från Kungl Krigsskolan Karlberg december 1907.

Död några dagar därefter på en holme i sjön *Järnlunden* under en jaktutflykt genom isens bristning och därpå följande förfrysning.

7.2.2 Yngve Gustaf Ferdinand f 1887 d ?

Jur kand., advokat i Linköping. Gift med *Brita Gau*. Fem barn.

7.2.3 Signe Augusta Ulrica f 1889 d ?

Gift 1916 med *dir Falkman*, Falkenberg. Två barn.

Skiljdes sedermera och omgift med sin kusin *Bo Carstensen*.

7.2.4 Ingrid Maria f 1892 d 1959

Gift med *dir Nils Eng*, Stockholm. Två barn.

7.2.5 Gertrud f 1895 d ?

Lärlarinna i Eskilstuna. Ogift.

7.3 Olof David f 1852 d 1931

Emigrerade till Amerika 1889.

7.4 Hanna Elisabeth Kristina f 1855 d 1912

Gift 1892 med *Komminister Alfred Carstensen*, Kråkshult d 1916.

7.4.1 Gustaf Carstensen f 1893 d ?

Teol doktor, lektor, Stockholm. Gift och har ett tiotal barn.

Deltog med Svenska Brigaden i Finland 1918 tillsammans med författaren.

7.4.2 Bo Carstensen f 1896 d ?

Med doktor, Östersund. Gift med sin *kusin Signe*.

Bo hindrades resa med till Finland pga att han ej erhöill pass.

7.4.3 Gunnar Carstensen f 1899 d ?

Redaktör, Malmö. Deltog med Svenska Brigaden i Finland 1918 tillsammans med författaren

7.5 Johan Jakob Benedikt (Jon) JJB f 1857 d 192 Se 5.Far och mor s 148

Namnen på JJBs 39 barnbarn framgår av Släkttavla 1 s 31.

I första äktenskapet med Anna f Söderbom föddes 4 flickor och 10 pojkar¹

7.5.a Bengt Johan Teodor Sebastian f 1889 d 1889**7.5.1 Elsa Ulrika Charlotta f 1890 d 1965**

Gift m *Claes* Fredrik Rehnvall f 1886 d 1947. Två barn.

7.5.2 Bertil Gustav Israel f 1892 d 1929

Gift m *Rut* Hedvig Jakobsson f 1892 d 1953. Fem barn.

7.5.3 Eva Ingeborg Maria f 1893 d 1946

Gift m *Otto Allan* Schygge f 1890 d 1946. Ett barn.

7.5.4 John Olof Immanuel f 1894 d 1985

Gift m *Bengta* Amalia Carlestam f 1898 d 1986. Fyra barn.

7.5.5 Nils Wilhelm Samuel f 1896 d 1955

G m *Dagmar* Hulda Karolin Christersson f 1903 d 1962. Tre barn.

7.5.6 Anna Kerstin Wilhelmina f 1897 d 1974

Gift m *Henning* Vitalis Juhlin f 1891 d 1960. Fem barn.

7.5.7 Sven Birger Helge Sebastian f 1898 d 1967

Gift m *Inga* Magdalena Elisabet Elg f 1900 d 1977. Två barn

7.5.8 Knut Sture Valdemar f 1901 d 1970

G m *Evy* Augusta Wilhelmina Lindal f 1903 d 1983. 6 barn.

7.5.9 Astrid Brita Elisabeth f 1902 d 1976

G m *Oskar Anders Hilmer* Juhlin f 1900 d 1988. Inga barn

7.5.10 Pehr Vilhelm Benedict f 1904 d 1958

Gift m *Brita* Hedvig Maria Merkert f 1912 d 2004. 3 barn

7.5.b Uno f 1905 d 1907**7.5.11 Arvid Gustav Fritiof f 1906 d 1983**

Gift m *Lena* Maria Wihlborg f 1910 d 2005 (94 år). 4 barn.

7.5.12 Bengt Håkan Wilhelm f 1909 d 1989

G m *Ester Kerstin* Ulrika Malmström f 1908 d 1990. 3 barn.

I andra äktenskapet med Ina f Johansson föddes pojkar

7.5.13 Gösta Sigurd Benedict f 1920 d 2013

Gift m *Ingrid Birgitta* Carlsson f 1922 d 2012. Ett barn.

7.5.14 Leif Carl-Johan Benedict f 1922 d 2009

Gift m *Maj-Gret* Elisabeth Håkansson f 1923 d 2010. Inga barn.

7.6 Anna Ulrika Maria f 1860 d 1937

Bedrev inackorderingsrörelse i Växjö med systemn Sara 1901-1914. Ogift.

¹ De barn, som uppnått vuxen ålder har här fått de nummer de har i Släktföreningen JJB Sjöstrands Släktförteckning.

Brev inom Farfar Wilhelms och Farmor Ulricas familj

Så småningom skall jag närmare skildra *fars syskon i Kapitel 4*. Jag inskränker mig nu till att göra några utdrag ur brev till och från hemmet i Löfsjö och Lenhofda.

I juli 1875 är farmor ute och reser. Hon skriver: "Älskade Wilhelm! Som vi i går kväll lyckligt anlant till de kära vännerna här, kan jag icke längre avhålla mig från att näst det jag i min skröplighet hemburit vår käre himmelske Fader mitt innerliga tack för hans hulda beskydd på den långa snabba färden även säga dig mitt hjärtliga tack som tillstadde denna resa. Du kan ej tro, hur innerligt ljuvt det är bland dessa kära barndomsvänner att få språka om nytt och gammalt, framför allt att få prisa Herren för all den nåd oss vederfaren är under de 30 år vi varit åtskiljda, men ett fattas och det är det, att icke du är med, utan att jag emellenåt undrar, hur du, som ofta säger dig vara klen, kan befinna dig och frampressar denna suck ur mitt hjärta, "jag kan mitt hjärtas vän ej själv åt mig bevara, bevara honom Gud för dold och öppen fara". Han allena kan göra det och det är nu min bästa tröst. Gustava hoppades till sista stund, att du skulle vara med och Prosten sade , att han var lite ond på dig, att du icke kom. Han undrade mycket på orsaken, att du icke kom. -----

Vår hemfärd kan vi icke ännu bestämma. Vi få i detta fall säga som gubben Sjöström: "Vi veta icke fortare än tiden går." Bed Hanna, att hon icke glömmar att lägga in krusbär i de burkar, som har täta glaslock. -----

Älskade min gubbe, måtte Herren vederkvicka dig i dina mödor att du icke måtte bli illamående efter söndagens ämbetsresa, utan att dessa rader träffar Eder alla käre hemmavarande vid hälsan, önskar din usla kvinna Ulla."

Den 29 november 1884 skriver farmor till dottern Maria, som är på besök i Linköping: "Älskade mitt kära barn! Tusende hjertliga tack för ditt kärkomna brev. Hanna och jag voro just sysselsatta med att skära talgen efter vår korvslakt. Sedan har göromål hindrat min skrivning, så kom kölden och frosten, då måtte jag förkylt mig, att jag låg stilla en dag. Dagen därpå började jag ett brev till Augusta - - - -Stackars John, hans täta Ekebergaresor har icke förbättrat hans hälsa, icke heller har lille Far haft mycket ledigt, dock böre vi tacka Gud, som uppehållit deras krafter, som han har. - - - Nu sitter Hanna och Anna (mor?) och spelar, Sara syr, John läser tidningar, Far läser kyrkohistoria, David sitter och gungar sig i gungstolen, alla förena sig med mig i hjärtliga hälsningar till vår lilla kära älskade Maria. - - - - Denna lördagen för 40 år sedan flyttade jag ur mitt föräldrahem, men efter data är det ej förrän i morgon. _ _ _ _

Väcke Herren de rätta adventskänslorna i våra arma hjärtan önskar din älskande moder Ulla."

Hela familjen var sålunda församlad utom *Gustaf* och *Maria*, som voro i Linköping. Far var vice pastor i Lenhofda ett år. David var hemma och skötte gården.

Det hela ger en bild av stor sammanhållning.

Litet tidigare samma år **1884** var far vice pastor i Öggestorp. *Han skriver till sin syster*: "-----Helsa kär Fader från mig och säg, att om det ej passade sig så illa, skulle jag vilja gräla på honom. Att han, som är en så förståndig och praktisk man icke inser, att det är oförnuftigt och mot alla andra faders praxis att stänga in sina giftasvuxna döttrar som dufvor i bur. Nej, "Ut, ut" borde han i stället ropa och arbeta med händer och fötter för att hans kära döttrar måtte bli kända för all världens hyggliga ungar. Bringa honom min hoppfulla helsning, att han bättrar sig och näst förslag till någon resa göres ropar med sin klangfulla stämma: "res, res" samt gör en dertill passande gest med båda sina vackra händer. Det är minsann godt, att hans flickor vilja ut och ej stänga sig inne som andra underdjur, hvilka man blott kan få se för betalning. Det är väl, att de ej genom motvilja för besök hos grannar och vänner göra sig såsom undertecknad till en ynkeliger visa i hela trakten. - - - " Här vidröres ett ytterst känsligt problem. Två av döttrarna, Sara och Maria, gifte sig aldrig. Den tredje, Hanna, gifte sig så småningom 37 -årig år 1892 ¹.

Efter farfars död i Juni 1889 var familjens affärsläge ej lysande. Visserligen erhöles dubbelt nådår, d.v.s. familjen bodde kvar till den sista april 1892. Under denna tid skulle dock v. pastor avlönas av familjen. Sönerna *Gustaf* och *John* erhöles ej något arv. *David* emigrerade till Amerika i oktober 1889. Han hade aldrig haft lust eller fallenhet för studier. Han genomgick dock en handelsskola i Stockholm, var lantbrukare på flera ställen, bl. a. på Älgabäck i Småland. Om det enbart berodde på spriten, att han reste till Amerika, eller om det fanns en kvinna med i spelet, vet jag ej. *Farmor skriver*: " - - - ~ Det var en ängslig tid dessa sista månader före Wilhelms död, mitt hjärta blöder, när jag tänker på vår sorg över David, då han så ofta lät leda sig av falska kamrater till gästgivaregården. En gång, då Wilhelm såg mitt hjärtas ångest och det var ljus i övre våningen därborta på gästgivaregården, sade han: 'Sörj icke så mycket. För Gud är ingenting omöjligt. Han kan styra allt till en god utgång.' Jag fruktar dock, att det grep honom själv mycket. Snart infann sig dödssjukdomen, han var dödstrött, han behövde gå till vila. Gud fröjde nu hans själ i paradiset. ---"

Farmor, Sara, Hanna och Maria flyttade till Alvestad **1892**. Här stod på hösten *faster Hannas bröllop* med Alfred Carstensen. *Farmor skriver till sin broder*: " - - - Tack för kärkomna brevet av den 21 november. Det kom kort före Hannas bröllop, som Du väl vet om genom den bjudning, som sändes Dig. Nog visste jag, att denna var förgäves, men jag var ändå tillfreds med att den sändes med tanke på att Ni säkerligen bad för oss, då Ni fingo underrättelsen. Ja, det var en tid jag riktigt fasade för en dylik förening, men då det nu gällde, blev det någorlunda drägligt. Han har de två sista åren blivit en mera förståndig människa. Då jag yttrade till Hanna mitt bekymmer, fick jag till svar: "Det vet väl

¹ Situationen var densamma en generation tidigare. Fadern Wilhelms tre systrar som nådde mogen ålder gifte sig aldrig. Var det vanligt bland prästdöttrarna på den tiden?

mamma, att när man givit ett löfte, måste man hålla det.” Jag vet, att jag i god tid varnade henne för detta vågspel, så hon har ingen annan än sig själv att skylla, om hon blir olycklig. Du torde väl ha sport, att han är kyrkoherde Mobergers medhjälpare, som är nära sina 80 år. Dennes syster, som är äldre, är hushållerska åt kyrkoherden. Det var tröttsamt för henne, att ha en sådan ungherre i huset, så att de med allvar drev på detta gifte.-----"

Farmor skrev även till sonen David i Amerika om detta bröllop: "-----Hannas bröllop och flyttning blev oss dyr, ehuru bröllopet var det minsta, som var möjligt. Det skedde den 29 november. Du skulle sett Hanna. Hon var i mitt tycke en rätt vacker brud. De påstod i min hembygd, att det skulle vara goda tecken till lycka. De sade, att jag såg bäst ut av mina systrar som brud och nog kan jag till Guds ära säga, att jag blev lyckligare än mina systrar. Måtte de nu vara hemma, där ingen klagar och gråter – eja vore även jag där. Hanna har skrivit en gång. Kyrkoherden skickade hästar med droska vid Stockaryds station. Två äreportar och brudgränar voro resta till deras välkomnande och deras hem var prytt med guirlander och kaffebord var dukat med många goda saker. Kyrkoherdens syster med flera mottogo dem vänligen. Även skafferiet vart begåvat med smör, mjölk och kött m. m. och mycket prisade Hanna sin gubbe, som sågat ved och tänt en skön brasa, som väntade på hans lilla fru. Han slutade själv brevet med några rader jämte sina tacksägelser till oss här i Alfvesta. Ja, det kan ju bli lyckligare, än vad man vid första påseendet har tyckt. Herrans tankar och vägar är ju alltid underliga för våra kortsynta ögon.-----"

År 1895 flyttade farmor och fastrarna Sara och Maria till Wäxjö, där fastrarna försörjde sig och modern med inackorderingar för skolbarn. Farmor dog år 1901, 83 år gammal. Tänk, om hon med fullt behållna själs- och kroppskrafter fått leva några år till för att se far bli kyrkoherde i hemförsamlingen Barnarp. Tyvärr har jag inga personliga minnen av farmor, som väl dock någon gång var på besök i Kånna.

8. Eva f 1817 d 1854

Farfarsfars fjärde barn i andra äktenskapet var dottern *Eva*, född 1817.

Hon nämnes i faderns brev som en rask och frisk ung person. Det förut omtalade manuskriptet säger: "Skötte först faderns hushåll till hans död 1846. En ovanligt duglig människa, som var till hjälp i många hem. Fick en leversjukdom och förlorade något av sitt förstånd. Hon dog 1854 i Korsberga hos sin sin moster *Kristina Katarina f Wetterling* och ingifte morbror *Johannes Pontén* (se Släkttavla 5), liksom sin äldre syster 5. *Christina Maria Sjöstrand*, som dog där året innan.

9. David Magnus Theodor f 1819 d 1883

Citat ur släkttavla 2: Inskrevs i Smålands nation, Upsala 1839, studentexamen 1839, fil doktor 1845, vik kollega vid Klara Latinskola 1848, kollega vid Adolf Fredriks apostoliska skola 1850 och vid Maria Latinskola 1855, t f rektor vid Norra Elementarläroverket 1873-79, föreståndare för provårskursen vid samma skola 1875-79. R.N.O.

Farfarsfars femte barn i andra äktenskapet var sonen *David*, född 1819. Vi ha stött på honom i den förut nämnda brevväxlingen som en pigg framåtsträvande yngling, som fick växla mellan studier och information liksom sina bröder. 1845 blev han fil. doktor. På hans doktorsdiplom står "philosophie doctor et artium liberalium magister". I gamla tider kallades denna grad för phil. Mag. Man ville betona, att man ej var doktor, d. v. s. ej var utnämnd av Kungl. Maj:t, utan hade fullgjort egna prov. Så småningom blev det inflation m. a. p. magistertiteln. Sålunda kallades både farfarsfar och farfar i gamla handlingar för "magister", ehuru de icke voro det. Så övergingo magistrarna till att kalla sig doktorer.

David var hela sitt liv lärare i Stockholm och lät ej prästviga sig.

Han var den ende av farfarsfars söner, som ej blev präst. Alltifrån år 1847 tjänstgjorde han vid olika läroverk i Stockholm, huvudsakligen vid Maria skola, där han blev ordinarie kollega 1855. Detta läroverk förestod han såsom rektor under åren 1873 - 1879 samt var även föreståndare för provårskursen. Han visade stort nit och stor duglighet såsom skolchef. Maria läroverk bibehöll under hans ledning icke blott sitt gamla välförtjänta anseende, utan vann ett ökat genom stigande förtroende. Han blev vid avgången från rektorstjänsten hedrad genom utnämningen till R.N.O., en på den tiden mer ovanlig utmärkelse än nu. 1879 uppgick Maria skola i det nybildade södra latinläroverket, där David var adjunkt (varför ej lektor?) till sin död. Tidningsnotisen i N. D. A. vid hans död säger: "Redbar, plikttrogen, vänfast och välgörande, skall han länge leva i ett kärt och aktat minne."

David beskrives såsom lärare på följande sätt i tidningen Östgöten

"-----Han var i hög grad kunnig och nitisk lärare, och ehuru - eller kanske just därför att - han var nogräknad och sträng, vann han, vi våga säga det, alla sina lärjungars

kärlek. Mången bland dem, som nu kommit över¹ medelåldern, torde med tacksamhet och saknad ännu se honom framför sig, sådan han tedde sig i sin klass, rättrådig och fördragsam även mot sina besvärligaste disciplar. Vem minnes icke hans "om igen!" och "än en gång!" vid Cornelius Nepos; hans halft skämtande och halft risande, alltid träffande, alltid muntrande epitet "Min vigilante herr R", "min flitigaste X", hans min, när han genom att flytta den lilla tobaksbussen över till den andra sidan, sökte kväva sitt hjärtegod

löje över några pojkars lyckade, i själva verket oskyldiga puts (som skulle försatt någon annan i häftig vrede), hans enkla hem, hans hushållerska och hans sköldpadda, hans sommarfester med och för den talrika skara, som i skolrummet "läste privat" för honom under ferierna och vilken han bjöd ut i det gröna, bortom Danviks tull till lekar, i vilka han själv deltog, och på smörgåsar, vilka han låtit, jämte läskedrycker, transportera dit ut i en stor klädkorg, hans¹ allvarliga företällningar, hans bannor och övriga straffåtgärder! Allt var så kärt. - - - En värdigare, en mera allmänt och innerligt älskad lärare fanns väl aldrig."

David var ogift och levde i "sitt enkla hem tillsammans med sin hushållerska och sin sköldpadda". Telegrafgeneralen Herman Rydin berättar, att fadern, professor och studiekamrat med David, alltid bodde i ungarlslyan under sina riksdagsperioder.

Den gamle ungarlen var en trogen gäst på sommaren både i Löfsjö komministerboställe och i Lenhofda prästgård. Många brev växlades mellan honom och familjen. Han skriver sålunda den 19 september 1878:

"Min käre Broder! Mycken tack för ditt bref med 240 kronor. Din skuldsedel återsändes öfverkorsad. Det var ledsamt att höra¹, att din helsa icke är alldeles god. September är här en kinkig månad i avseende på väderlek och helsotillstånd, emedan då mycket tvär brytning inträffar i klimatet. Om jag kunnat bidra i någon mån till at förljuva sommaren för dina flickor, så är detta mig synnerligen kärt. - - - - Det var ledsamt för din John, att hans, såsom jag hörde, särdeles fördelaktiga anställning tog så snart slut. Han hade kunnat göra undan en god del av sin examensläsning under vintern på landet. Gustaf har haft många lärlingar på samma gång och hans examen har nog till en väsentlig del därigenom blivit fördröjd.

Utom att tiden är synnerligen brådiskande i Sept , hafva vi nu här rektorsmöte, hvori utom rektorerna i Stockholm alla d^e från de fullständiga läroverken i landsorten deltaga. Mötet fortgår under hela veckan. Det är ganska trefligt att återse gamla bekanta, men tiden är grufsamt knapp. I går gav Statsrådet Carlson middag för hela sällskapet och i morgon hålles större festlighet för honom. I afton är mötet inbjudet hos KansliRådet Widmark, men jag håller mig undan i kväll, då jag hela dagen sträfvat väl mycket. Här äro avstånden långa, så att den, som icke har annat än apostlahästarna att tilltaga, kommer hem först efter midnatt ifrån en sådan rolighet som den ifrågavarande.

Måtte du nu få vara frisk under den besvärliga hösten. Helsa: hjärtligen alla de dina. Broderligen David Sjöstrand."

Ibland är han sommartiden i Stockholms skärgård och skriver "att han försörjer sig kungligen bakom metspöet". Far var hos honom en sådan sommar och berättade med förtjusning om fiskefärderna och den därpå följande måltiden med färsk, kokt aborre med smör och persiljesås.

Hela sitt liv synes han ha varit frisk och sund, ända till den sista sjukdomen snabbt bröt honom. Far var närvarande vid hans dödsläger och skriver hem fyra dagar före hans död: " ----- Just i dessa stunder lider han svår andnöd. Han tycker att helt nyss skett en förändring i strupen, som något förvärrat hans tillstånd. Han tycker sig ej nu kunna draga lika djupa andetag som tillföre.

Farbror ser döden käckt i ögonen. Han vet honom vara oundviklig: 'mitt hjertas innerliga bön är', säger han, 'att Herren ville genom sin närvaro gifva mig visshet om att jag segrat'. Så, käre älsklingar, bedjen Gud med edert hjertas hela värme och med den kraft Anden giver, att denna visshet må givas honom. - - - - Du, kära moder, som har bönens ande framför de flesta, bed för vår käre Farbror: bed Gud att han för sin barmhärtighets skull är Farbror nära med sin hugsvalelse och tröstande Ande.----

Ack, vad det rosslar i den stackars Farbrors hals. Han har nyss haft en mycket svår stund. Nu är det dock lindrigare för några ögonblick."

"Farbror" David dog den 29 november 1883, ej fullt 64 år gammal.

En f. d. elev skrev följande vackra verser:

Till friska kransar må vi binda
vår blomsterskörd från livets vår;
Vår sista hyllning må vi linda
omkring den trogne vännens bår.
De stundens mödor oss betunga,
hvem känner deras tryck i dag?
Ty här vi samlas bland de unga
och räkna barnahjärtats slag.

Vi hava alla drömt allenast
det fjerndels sekel, som förgått;
Igår, i förrgår allra senast
inför ditt forum ha vi stått.
Vi skåda än Din klara panna,

ej mulen ens vid *vårt* latin,
vi se Dig rosa, se Dig banna
med samma jämna trygga min.

Närhelst man loford från Dig hörde
det kom förtjensten blott till del,
och om Du klandrets talan förde,
man visste sig ha gjort ett fel.
Så högt Du *ofvan* oss Dig höjde,
Du stod ibland oss likaväl,
ty så Försynen sammanböjde,
med barnets hjärta mannens själ.
Fast söndrade av skilda öden
och skingrade på fjerran grund,
vi må förenas här av döden
i ungdomsvännens afskedsstund.
På sista färden Dig vi föra,
som förde oss vår första färd,
och allt vad godt vi gjort och göra
vi ega Dig som minnesgård.

"Farbror" David jordfästes i Maria kyrka i Stockholm.

Rektor Törneblad utdelade av honom skrivna vers

Enslig gick din vandring på lefnadsstigen;
föll der ljus, det föll ifrån pliktens klarhet;
verlden gav till vinning i lifvet mödan,
plågan i döden.

Mödan! Dock den syntes för dig en vinning:
maklig ro var icke din andes lösen;
fram mot målet såg du, till höger aldrig,
aldrig till vänster.

Ty vad godt och ädelt bland människor verkats
lefver kvar. Än efter förgångna sekler
forskarn ställer fram det, som du "Maria
skolas historia".

Trogen kärlek vann du - förstådd av vänskap;
minnets lif du vann: på det sista bladet
skall i häfd, som sjelv du har skapat,
ditt namn ritas med ära.

Dikten syftar på att David utgav "Maria skolas
historia", som jag har i min boksamling.

David skrev sitt testamente den 13
november 1883, 16 dagar före sin död. Till sin halvbroder
Carls dotter Maria Kråkas underhåll skulle till system Ulla
Sjöstrand utlämnas 5 000 kronor, en då ganska betydande
summa. Det var tydligt för David, att Maria Kråka aldrig
skulle kunna komma att reda sig sjelv. Mera om Maria Kråka
senare i avsnittet 12. *Ulla* Rebecka.

10. Nils *Jacob*¹ f 1822 d 1918

Nils Jacob Sjöstrand

oljemålning av KJ Lindqvist 1917, då han fyllde 95 år, med Vasaorden på bröstet.

Det står i hans herdaminne från Hinneryd att han "vid sin död 1918 var den till tjänsteåldern äldste prästen i riket - han hade varit präst i 73 år - och den siste kvarlevande från den tid då Esaias Tegnér var stiftets biskop. Han hade tjänstgjort under inte mindre än 6 biskopar."

Anna Brita f. Blomén f 1831 d 1908

pastellmålning av D J Nordström 1891, då hon fyllde 60 år.

¹ Nils *Jacobs* namn har här i Släktkrönikan stavats med c även om stavning med k förekommer i senare böcker och register.

Nils Jacob Sjöstrand

Citat ur släkttavla 2: Inskrevs i Smålands nation, Upsala 1841, teoretisk teol examen 1843, pastorexamen 1856, komminister i Forserum 1859, kyrkoherde i Hinneryd 1875-1918. L.V.O.

Gift med Anna Brita Blomén 1831-1908, dotter till kyrkoherden i Tofteryd Jonas Blomén och Juliana Maria Svenberg.

Farfarsfars sjätte barn i andra äktenskapet var sonen *Jacob*, f. 1822 d. 1918. Han omnämnes i släkthistorien som en liten rustibuss, som sökte sig en lugn fristad i skogen i stället för att gå i byskolan. Han kom sedan till skolan i Wexiö och fadern säger i ett brev, att han och brodern Pehr ”slita stöflar som bestar”. 1841 blev han student i Upsala och fick genast akademisk kondition i Västmanland. Fadern skriver till David: ”Förmana honom att iakttaga ett värdigt uppförande”. Själv skriver Jacob från conditionsplatsen: ”War ej orolig för min skull. Hurra courage!” Han är ledsen för att han ej får pryglungarna, han läser med. Han var kämpastor och stark, pigg och harmonisk. Det är något litet av Calle Utter över honom. Studierna gå emellertid raskt. Han prästvigdes i Kalmar 1845, måhända därför att biskop Tegnér var sjuk. I varje fall tjänstgjorde han hela sin tid i Växjö stift. Det blev som vanligt de många åren som extra ordinarie prästman, bl. a. i *Barnarp*. Han blev komminister i *Forserum* 1859 och gifte sig 1860. Han hade ett enormt gott minne. Då prästgården brann ned och med den kyrkböckerna, skrev han om dem ur minnet. 1875 blev han kyrkoherde i Hinneryd¹. Även där råkade han ut för eldsvåda. Han vaknade på övre våningen med eld och rök ikring sig. Frun² och barnen lågo på nedre botten. Han hade blott tanken att nå dem, fattade ledstången av järn i trappuppgången, höll fast i den och sänkte sig genom eldslågorna. Han blev ej särdeles bränd, utom på händerna, väckte de sina och ilade sedan barfota i nattskjortan på god skare till närmaste gård efter hjälp. Denna färd bekom honom ej illa.

Som prästman synes det ej ha varit något fel på honom: Han belönades med L.V.O. år 1900 och levde, försedd med järnhälsa, till 1918, då han dog 96 -årig³.

¹ Jacob var ej välkommen, då han blev kyrkoherde i Hinneryd. Efter många år frågade en vän: ”Hur går det för dig med bönderna i Hinneryd?” - ”Rätt bra, jag har begravt de flesta.”

Hinneryds nya kyrka byggdes mellan åren 1883-1885. Nils Jacob Sjöstrand var då kyrkoherde. Den nya kyrkan invigdes den 20 juni 1886. Bevarade protokoll beskriver hur det gick till. Notarie vid invigningen var vice pastorn JJB Sjöstrand från Lenhovda. Efter invigningen bjöds det på middag i Hinneryds prästgård.

² Anna Brita Blomén f 1831 d febr 1908.

³ De sista åren flyttade han till sin dotter Emmy i Alvesta.

Fotografier av Nils Jacobs och Anna Britas ättlingar

Anna Maria Ulrika Sjöstrand, 1890.

Fotograf: Nils Björsell, Regeringsgatan 18.

Kusin till JJB Sjöstrand.

**Anna Sjöstrand tog 1890 examen
från Högre Lärarinneseminariet i Stockholm.**

Anna Maria Ulrika Holge, 1906.

Gift 1902 Karl Gustaf *Teofil* Svensson Holge

Fotograf: Nanny Ekström, Hvetlanda Wirserum.

***Anna Maria Ulrika Holge och
Karl Gustaf Teofil Svensson Holge.***

Fotograf: Nanny Ekström, Hvetlanda & Wirserum, 1906.

Anna Maria Ulrika Holge, Smörhults prästgård, Våthult, ca 1924.

Fotograf: okänd.

Emmy Ester Charlotta Sjöstrand

Fotograf: Rosalie Sjöman, Halmstad, sommaren 1884.

Kusin till JJB Sjöstrand.

Emmy gick i skola i Halmstad.

Emmy Ester Charlotta Björnberg, 1926, då hon fyllde 60 år.

Fotograf: Anna Blom. Wexiö.

Carl David Fredrik *Ivar* Björnberg, ca 1889.

Gift med Emmy Björnberg.

Fotograf: J. Hiertström & Co, Ronneby.

***Alfhild* Ulrika Björnberg, okänt år, 1920-talet.**

Dotter till Emmy och Ivar Björnberg.

Syssling till syskonen Sjöstrand.

Fotograf: K. Sörensen & Co, Malmö.

Nils Jacobs och Anna Britas barn och ättlingar**10.1 Anna Maria Ulrika g Holge 1863-1932****gm Teofil Holge 1860-1924**

Lärarinna vid Kjellbergska skolan i Göteborg,
gift 1902 med *Teofil Holge*, komminister i *Nye* 1901-1910,
sedermera khde i *Våthult* 1910-1924 intill Gislaved.

Barnlösa. Enl Eva Björnberg, 10.3.5.1.1 umgicks familjen Holge med vår
släkting Elin Wägner, se 4 *Olof Fredrik* och 4.2.x.x *Elin Wägner*.

10.2 Karl Samuel Efraim 1864-1924**gm Barkman från Jönköping**

Vice häradshövding, borgmästare i Borås

10.2.1 Karl Gustaf 1897-1949

Poliskonstapel i Göteborg.

10.2.2 Margareta g Munthe, skiljd 1901-1977**10.3 Emmy Ester Charlotta 1866-1946****gm Carl David Fredrik Ivar Björnberg 1861-1933**

Gift 1891 med Ivar Björnberg, komm i Blädinge, sedermera khde i Alvesta församling, som tidigare hette Aringsås.

Deras familj är samlad på nedanstående foto. Deras ättlingar:

10.3.1 Jakob Carl David Björnberg 1892-1973**gm Siri Holm**

Kallad "*Jäppe*". Landsfiskal.

Hustrun Siri och dottern Anna B är med på nedanstående foto.

Jäppe är omtalad i författarens memoarer "*Den försvunna tiden*",
kapitel: "Mitt gyllene skolor i Växjö".

10.3.1.1 Anna Emmy Elisabeth 1926**gm Karl Gunnar Hugo Lundbom****10.3.1.2 Marie-Louise Elisabet 1938****gm Per Olof Magnusson**

10.3.2 Ragnar Josef Björnberg 1894-1978**gm Hulda Amalia (*Malin*) Petersson**

Läkare i Tomelilla.

Hustrun Malin och sonen Alf är med på fotot. nedan.**10.3.2.1 Alf Bertil Ivar 1926****gm Anne Marie Rynge****10.3.2.1.1 Åse Marie 1954****10.3.2.1.2 Tove Ingar 1961****10.3.2.2 Kay Ragnar, tvilling 1929 -1992****gm Kerstin Elisabeth Elmström****10.3.2.2.1 Joen Magnus 1960****10.3.2.2.2 Ebba Mette 1963****10.3.2.3 Carl Östen , tvilling 1929****gm Maj Ahlberg****10.3.2.3.1 Maria 1958****10.3.2.3.2 Carl Henrik 1960****10.3.2.3.3 Anna Ulrika 1963-
-2007****10.3.2.4 Jan-Inge 1932****gm Astrid Gunilla Arvidsson****10.3.2.4.1 Olof Joen Ragnar 1961****10.3.2.4.2 Jan Fredrik_ 1964****10.3.2.4.3 Jan Ulrik 1966****10.3.2.5 Emmy Malin Birgitta 1937****gm Francis Jules Jean Pardo****10.3.3 Helge_Ernst Ivar, Björnberg 1898-1969 tvilling****g m Dolores Kinnander.****10.3.3.1 Dolores Elisabeth Emmy Wilhelmina****1927****10.3.4 Helga Anna Charlotta 1898-1992 tvilling**

10.3.5 *Alfhild* Ulrika Björnberg 1902-1996 tvilling
gm *Axel* Malkolm Gustavson 1893-1975
10.3.5.1 Karl-Axel Björnberg 1932
gm Ingalill Björklund 1935 -1995
10.3.5.1.1 *Eva* Ingalill Charlotta 1963
10.3.5.1.2 *Anna* Ingalill Ulrika 1965

10.3.5.2 *Gudrun* Emmy Elise 1937

10.3.6 *Birgit* Emmy 1902-1991 tvilling

10.4 *Ernst* Abel Ferdinand 1867-1953
gm *Ester* Katarina Margareta Valfrida Björnberg
1865- 1956

Tjänstgjorde vid Amerikanska Flottan, sedermera handlande i Lagan, Kronobergs län. Gift med *Ester Björnberg*, syster till Emmys man. De hade en son samt en dotter *Anna Sjöstrand* med på fotot.

10.4.1 *Anna* Alfhild Charlotte Sjöstrand
1902-1983

10.5 *Martin* Gustaf Nicolaus 1869-1919
Tandläkare, ogift.

10.6 *Anton* David Richard 1871-1967
Järnvägsbokhållare, sedermera stationsinspektör vid Opphems station i Östergötland, gift med *Inez f Lindeberg*. De hade en son:

10.6.1 *Nils* 1907

Fil lic.

10.7 *Joseph Otto* Leonard 1872-1895

Fil kand. Dog i utlandet.

10.8 *Enoch Wilhelm* Sigfrid 1877-1944

Kallades Wilhelm Enoch en halv. Posttjänsteman, kammarskrivare i tullen. Ogift. Konstnärlig, målade akvarell. Bodde i Stockholm. Drabbades av psykisk sjukdom enl *Eva Björnberg*.

Fotografi från hallen i Alvesta prästgård 1930

Foto: Alfhild Björnberg

Fotografiet har med nedanstående förklaringar tillhandahållits av Eva Björnberg, 10.3.5.1.1 enl ovan.

Fotografiet är taget, då tvillingarna Kay och Östen Björnberg döptes, barnbarn till prästen i mitten, Ivar Björnberg. Hans fru Emmy (JJB Sjöstrands kusin) sitter nedanför honom till höger med ett barn - utan mössa - i knäet.

Personerna stående överst från vänster är:

Okänd, Ragnar Björnberg, Helga Björnberg, Dolores, gift med den intill stående Helge Björnberg, Ivar Björnberg, Birgit Björnberg, Anna Sjöstrand (dotter till Ernst Sjöstrand 10.4, Emmys bror), Jakob Björnberg.

Från vänster sittande:

Malin (gift med Ragnar Björnberg, med sonen Alf i knäet),
okänd (med ena tvillingen i knäet, Kay?)
Emmy (med den andra tvillingen i knäet, Östen?)
Siri (gift med Jakob Björnberg med dottern Anna i knäet).

Den som saknas på fotot är Eva Björnbergs farmor Alfhild.

Eva Björnberg har kompletterat uppgifter i ovanstående avsnitt:

Nils Jacobs och Anna Britas ättlingar.

Det är ju slående med tre tvillingpar i den Björnbergska familjen där två tvillingpar är samkönade och med två tvillingpar i samma syskonskara.

För ytterligare läsning om släkten Björnberg, se ”Den introducerade svenska adelns ättartavlor”, utgivna av Gustaf Elgenstierna och ”Sveriges Ridderskap och Adels Kalender”, utgiven av Riddarhusdirektionen.

Några personer bland Nils Jacobs och Anna Britas ättlingar

Deras son, borgmästaren *Carl Sjöstrand* dog omkring 1923 och efterlämnade c:a 50.000 kronor.

Hans son Karl Gustaf, poliskonstapel, var ej skötsam. "Han såg ut som och förde sig som en ung lord", meddelade mig en sagesman, brandkaptenen Erik Hjertberg, Göteborg

Dottern Margareta tog studentexamen i Vänersborg. Två av lärarna, lektor Roland Brieskorn och lektor Munthe, blevo kära i henne, trots det att bägge voro förhårdade ungar. Båda voro nere vid tåget, då hon skulle resa efter slutade studier. Båda voro sorgsna och hade fått avslag. Brieskorn resignerade och gick hem, men Munthe hade löst biljett till tåget. Han fick sin vilja fram och de gifte sig men skildes snart.

Emmy Björnberg var på besök hos fastrarna i Växjö. Jag minns ej hennes utseende men har minnesbilden av ett ruschigt fruntimmer. Hon hade sonen *Jakob (Jäppe) Björnberg* med sig. Han var stor och kämpastark som morfadern, *Nils Jacob*. Något måste göras. Jag erinrade mig, att på gården mitt emot bodde en halt, men mycket stark gosse. Vi slogos dagligen, och jag fick alltid smörj. "Du Jäppe, det är en pojke mitt emot, som klår mig varende dag." "Honom skall vi ge smörj", sade Jäppe. Sagt och gjort! Men Jäppe reste snart hem och då var det jag, som fick igen det. Smörj varje dag på nytt och än mer än förut. Jäppes syster *Helga Björnberg* träffade jag i Upsala och bjöd henne ibland på dans under hennes tid på fackskolan.

Om *Martin* står det i det nyss omtalade manuskriptet endast: "Tandläkare i Göteborg med flera ställen. Söp! Tog sitt liv genom skjutning. "

Anton hade i sin ungdom varit i Amerika, men återkom, gifte sig och blev stationsinspektör. Jag kände personligen både honom, makan *Inez* och sonen *Nils*. Anton hade ständig huvudvärk och klagade jämt på sitt dåliga hälsotillstånd. Makan hade lite

pengar, satte in dem i ett hus i Linköping, och mannen fick anställning på Östra Centralbanans järnvägskontor i Linköping. "Se på järnvägsbyrån ha de intet att göra. Där gå de som gråkattor på varandra. Men att vara stins i Opphem är ett väldigt slit." Emellertid gjorde han sig omöjlig på järnvägskontoret och flyttade till Stockholm, där pengarna sattes in på ett konditori på Drottninggatan. Han var oduglig även som affärsman. Makan skilde sig från honom. Han var en gång på besök i Barnarp, där även sonen Nils då vistades. Efter middagen satte han sig i en tygstol med sonen Nils i knäet. Gossen svärmade för idrott och var förtvivlad över pappans kel. Anton var ej särdeles lång, men fet, i varje fall välfödd. Han klagade för far sin nöd med avseende på skilsmässan. Stolen krasade med ett väldigt brak i golvet. Stort jubel i den unga skaran, som eljest var väldisciplinerad.

Inez visade sig vara en mycket duglig affärskvinna. Hon arbetade upp sitt konditori, så att det blev en lönande affär. Mina kusiner *Ingrid* och *Gertrud Sjöstrand* bodde hos henne, då de utbildades vid högre lärarinneseminariet. Själv bodde jag hos *Inez* sommaren 1919 vid Skuru i Stockholms skärgård. Hon gifte sedan om sig med *Isse Haglund* och fick en son *Ulf (Ulle)* med honom. Hon var en glad, generös och driftig person och såg bra ut.

Om *Joseph* säger manuskriptet: "Var på studieresa i Tyskland, där han tog livet av sig genom en sax".

Wilhelm En och en halv kallad, träffade jag en gång i Linköping, då han kom på visit. Han satt och vickade med benen på ett besvärande sätt och verkade rätt nervös. Han berättade förresten, att han var mycket nervös och därför sommartid fotvandrade långa vägar. Ett sympatiskt drag! Han såg bra ut, en förfinad typ. Manuskriptet säger: "Nervös, men en fin man. "

11. Peter Pehr Samuel 1824-1846

Citat ur släkttavla 2: Student i Upsala

Farfars fars sjunde barn i andra äktenskapet var sonen *Pehr*, född 1824. Han omnämnes i breven som en strävsam yngling. Blev student i Upsala. Han dog 1846. Manuskriptet säger: "Dog i sin faders hem i Algutsboda, 3 alnar lång (1.80 m)."

12. Ulla Rebecka 1827-1908

Citat ur släkttavla 2: Upptogs som liten av fröknarna Ribbing på Kråkenäs, där hon vistades tills hon på sin ålderdom flyttade till Wexiö. Ligger begravd (med gravsten) på Wexiö kyrkogård.

Och så är vi framme vid farfars fars sista barn, *Ulla*, född år 1827.

Det var till henne farfars far skrev alla de söta breven. Jag har förut berättat om huru hon upptogs av fröken *Ulla Ribbing* på Kråkenäs i Gårdsby socken. Vid fröken Ribbings död på 1850-talet fick hon ärva den lilla gården och en viss förmögenhet. Hon var hela sitt liv utan ekonomiska bekymmer. Hon var en mycket vänlig och snäll faster till farfar Wilhelms alla barn, dvs JJB och hans syskon. De voro hos henne långa tider på Kråkenäs. Hon skrev ständigt brev till dem, som senare skola citeras. Vid skildring av hennes liv följer jag en uppteckning av *Anna Sjöstrand* (Jons dotter) "Förbiilande skuggor 4. Faster Ulla."

"Lilla faster Rulla, som vi barn länge sade, var till växten liten och späd och hade säkerligen aldrig haft stora krafter till sitt förfogande. -----Säkerligen fick ej den lilla klena varelsen under sin spädaste ålder den vård och tillsyn, som hon så väl behöft." Av farfars fars brev framgår att "tidigt blev detta barnet liksom kastadt ur både faders och modersfammen. Men käre släktingar woro straxt färdige att på obestämd tid fria mig från min omsorg". Tydligen kom hon först till släktingar (Ponténar, Hallenbergar?). Jag fortsätter Anna Sjöstrands uppteckning. "På den vackra gården Kråknäs (i Gårdsby) bodde två gamla fröknar Ribbing. Dessa kände medlidande och togo sig an den lilla ensamma flickan och gävo henne ett hem hos sig. Fröknarna vara snälla och gudfruktiga och sökte på allt sätt giva henne en god uppfostran. De voro dock efter den tidens sed stränga, varför lilla Ullas utvecklingsår säkerligen ej voro glada. En gammal, och som det sades, ondsint jungfru bidrog nog ej heller till trevnaden". Därefter skildras fröknarna Ribbings död och hur Faster Ulla blev ensam på Kråkenäs. "Emellertid kände hon sig ensam i den lilla vackra byggnaden vid den för sitt klara vatten prisade sjön. Hon hade nått den ålder, då människan har behov av en bestämd verksamhet för att känna tillfredsställelse i livet. Det var ej nog för henne att sitta stilla och med otrolig ordning och flit utföra massor av handarbeten. - - - - På den tiden voro verksamhetsfälten för kvinnor synnerligen små, varför hon blev tillrättad att taga sig ett fosterbarn och giva det god danning och uppfostran samt på det sättet få sig en livsuppgift". Hennes val föll på hennes halvbroder Carls

dotter *Maria (de la Croque)*, född 1859. Hur gammal Maria var, då Faster Ulla tog hand om henne, kan jag ej säga. I varje fall senast 1867 efter Carls definitiva avsättning.

"Från Fasters sida blev det intet lyckligt val. Den lilla var slö och rätt svår att komma tillrätta med. Faster nedlade helt säkert ett otroligt tålmodsprövande och kärleksfullt arbete för att väcka hennes intresse och bibringa henne några verkliga begrepp. Den lilla flickan växte så småningom upp och hade fått en god grund av ordning och flit, i synnerhet då det gällde handarbete. Emellertid var Faster mycket angelägen om att hon även skulle få god boklig utbildning. Hon sändes därför till Dädesjö prästgård, där döttrarna i huset, *fröknarna Tillström*, hade pension för unga flickor. Marias begåvning var högst besynnerlig. Hon hade ett utmärkt minne, som kom henne att minnas, vad hon inhämtat i nära nog oöverskådlig tid, därtill hade hon anlag för teckning, men hon var i saknad av vanligt människoförstånd, som kunde leda hennes uppfattning, ord och handlingar. Det var en fullständig frånvaro av takt, som gjorde det nästan omöjligt att bibringa henne några sociala och sällskapliga begrepp. För allt detta var Faster i sin kärlek fullkomligt blind och hon led oerhört, då hon märkte, att Maria ej hade den framgång i livet, som hon hade tänkt sig. Detta gjorde henne bitter och avundsjuk på dem, som lättare kom tillrätta med livets mångahanda. Faster var en rätlinjig och ärlig natur och ville säga sin mening. Hon hade fått en sträng uppfostran och såg livet på sitt sätt. Genom denna "ärlighet" - hon använde gärna det ordet - kom hon ofta i konflikt med sin omgivning av ganska små anledningar. Hur många gånger önskade jag ej, att hon låtit ett ömtåligt ämne falla och ej svarat, då lätt det ena ordet ger det andra. I stället fortsatte hon med en i detta fall synnerligen oklok grundlighet att diskutera ämnet. Följden blev ofta hetsiga ord och från Fasters sida strömmande tårar."

Så småningom blev det klart även för Faster, att Maria ej var som vanliga människor. Hon sålde då Kråkenäs och beredde Maria vård i Lund hos professor *Seved Ribbing*. Därefter flyttade hon med Maria till Växjö, där hon bodde till sin död 1908.

Anna Sjöstrand skildrar ett möte med sin Faster år 1896. "Hon var då ensam. Maria var vid den tiden på ett nervsjukhem för stillsamt sinnessjuka. Hon led av självmordsmani och måste noggrant efterses. Faster Ulla, Anna samt Maria Sjöstrand (ej Kråka, utan min egen faster) gjorde en utflykt till Evedal. Allt var lugn och frid, ända tills Faster Maria och gamla Ulla kom i ett hetsigt meningsutbyte om ett par präster, som de båda kände. Emellertid lugnade de ner sig och åto frukost tillsammans. På kvällen frågade Faster Ulla sin brorsdotter Anna: 'Anna, jag har undrat så mycket över en sak. Kan du säga mig, varför jag så lätt stöter emot människor, som jag träffar?' Faster var så lugn och snäll, så att Anna sade henne hovsamt sanningen. Faster Ulla svarade genast: 'Om jag ej får säga min mening, bryr jag mig ej om hela världen.' Och så brast hon i hysterisk gråt.

Åren gingo. Faster uppnådde hög ålder och var klen och bräcklig. Mot slutet fick hon dock uppleva glädjen, att Maria kunde hemsändas från sjukhemmet - hon hade fullkomligt

kommit ifrån sina självmordstankar. Fastän klen och egendomlig kunde hon dock den sista tiden vara Faster till någon hjälp och glädje. Slutomdömet blir: Faster var sanningskär och "ärlig" samt god, i synnerhet mot fattiga, som hon hjälpte i tysthet. Hennes känsligheter härledde sig från ett ärftligt dåligt nervsystem. och en alltför sträng uppfostran. "

Man kan väl här tillägga, att kantigheterna också berodde på hennes sorg och besvikelse över att hennes innerligt älskade Maria beredde henne ständiga bekymmer. Seg var hon i livskampen, hon levde till 81 års ålder. Hon sörjde för att Maria fick hjälp även efter hennes död.

Själv träffade jag både "Faster" Ulla och hennes brorsdotter Maria under mitt skolar i Växjö år 1904 - 05. Hon var en liten rar gumma, som bjöd på kaffe och talade vänligt och livligt till den tioårige gossen. Maria gav till det yttre intet som helst uttryck för velighet. Jag beklagar livligt, att jag ej var några år äldre, då jag träffade "Faster" Ulla. Då skulle jag ha pumpat henne på min farfars far och hans barn. Och möjligen fått en liten uppfattning om hennes psykologiska gåta.

"Faster" Ulla upprättade sitt testamente år 1890. "Härmed förklarar jag såsom min yttersta vilja att efter min död, sedan de andelar i arvet efter min fader , vilka enligt lag skolat tillfalla mina kära bröder, men för min livstid blifvit mig förlänade nämligen

min k. broder *Jonas* Gustaf Sjöstrands andel kr 109:15

min k. broder *Nils Jacob* Sjöstrands andel kr 109:15

min k broder *Johan Wilhelm* Sjöstrands andel kr 104:46

blifvit utan ränta utbetalade till dem eller deras rättsinnehavare, skall avkomsten efter min efterlämnade egendom tillfalla min k. brorsdotter Maria Eleonora Sjöstrand för hennes livstid.

----- Vid hennes död skall egendomen tillfalla hennes bröstarvingar, såvida hon efterlämnar sådana, men i annat fall enligt lag fördelas mellan mina arvingar."

Jag har ett ungdomsporträtt av Maria Eleonora Sjöstrand. (se bland Fotografier). Hon såg verkligen tjugig ut. Man förstår "Fasters" oändliga kärlek till henne. Efter "Fasters" död var hon inackorderad i olika familjer samt under sina senare år tämligen klok. Hon avled först år 1932 och blev alltså 73 år. Då hon var ogift, tillföll "faster" Ullas egendom hennes arvingar enligt arvslagarna. Boutredningen blev därför en hel stamtavla. Vi syskon erhöilo vardera 1/280 av avkastningen, nämligen kr. 47:86.

Jag har förut talat om hennes brev och vill nu anföra några utdrag ur desamma.

"Kråkenäs den 3 April 1881. Käraste lilla Hanna! (Fars syster Hanna) Tusen hjärtliga tacksägelser för tvenne kärkomna bref. Mycket kärt och efterlängtadt är det att stundom få spörja till Eder, det är blott allt för sällan och alltför knapphändigt, men det är bäst att

nöja sig med de smulor, som falla på ens lott, förthy det är icke allom beskärt att få stora stycken. ----- Du är så god och frågar, huru vi må. Åjo, vi må, som jag förmodar att Gödeboskap brukar må. Det var sorgligt med broder Jacob, jag blev ganska häpen vid underrättelsen. Man kan nu, mera lugnad, ej begripa, hvad han skulle "yxa till". Det instrumentet trodde jag ej kyrkoherden ofta begagnade. Men Jacob har alltid varit mycket road af praktiska sysselsättningar och då äro de nödvändiga för hans välbefinnande; blott ej verktygen slinta. "Men vem kan för olyckan fly." Emedlertid var det snällt av dig att sent omsider lemna mig någon underrättelse. ----- Hvad Gustaf är tyst! Ibland känns det litet malörtsblandat, att jag ej fick träffa honom, hade han blott gifvit mig en aning om att han var så många dagar i staden hade jag kuskat in. Icke för att han får platsen, men jag hoppas dock, att han i alla möjliga fall väl besöker hemmet. ----- Men vad tänker du på, gamla tanklösa Faster, som dröjer ända tills nu med ditt hjertas varma tack för det utmärkt vackra gungstolshänget; jag tackar tusen hjärtliga tacksägelser käraste mina flickor för hvart stygn ni tagit på det. ----- Katten frodas vid Marias (Kråkas) hulda omvårdnad och nu har jag slätt intet mera sladdra om, därför farväl, helsa stora och små, frånvarande och närvarande från gamla till kroppen frodiga, men eljest upptorkade Faster Ulla."

Kråknäs den 19 juli 1881. "Käraste min Hanna! -----Tro dock icke, att jag är så kall och likgiltig som det understundom kan synas. Visst känner jag, att hjertat med åren alltmera krymper ihop och egoismens köld alltmera blir förherskande, den gamla mamsellen tränger sig alltmera på, den frusna kroppen blir alltmera svårupptinlig och solstrålarna dra sig alltmera undan. Men ändå, Hanna lilla, när någon gång ett varmt hjerta klappar mot detta isberget, känner det inre lif under isen, tack derföre för hvarje liten vestanfläkt av kärleksfullt meddelande. Jag har aldrig känt mig så gammal som i år, oaktadt jag är alldeles frisk och plågfri. Men det är att ständigt ropa "Beställ om ditt hus." O, att det blott brände till djupet. Maria (Kråka) anlände väl lyckligen till Eder i går? Hon behöfde så väl sol och värme. Skulle det vara alldeles omöjligt för Eder att följa henne hem (till Kråkenäs nämligen). Nu hafven i ju en lätt familjevagn. Men vem vill utbyta värme mot köld, solsken mot skymning. Å nej, gamla Mamsell, sitt där med dina ispiggar. Broderskärleken förde icke hit Jacob. Jag hoppas, att han icke fick Alsheda, alla säger att det vore hans olycka. Han lär ha det mycket bra i Hinneryd och af Kronofogde Granquist hörde jag, att han har 4.000 kr. i lön och då bör man ej klaga. Oron och missnöjet lär komma från Frun, som väl fått något af systrarnas beryktade fåfänga. ----"

Kråknäs den 20 februari 1882. "Min älskade Flicka (Maria Kråka)

Hjertinnerlig tack för det kära bref, hvarmed du gladde mig i går morse, dagen

förut hade jag bref från den vänlige Pontén, som försäkrar, att du nog snart blir frisk, han tror, att det är den seregna och ostadiga vintern, som inverkar störande på kroppens funktioner. Hans och breven från Lenhofda hava gjort mig så hoppfull och glad. Då du sköter dig så väl, gymnasticerar, motionerar och spinner och därjämte medicinerar, så hoppas jag, att Herren skall lägga välsignelse därtill, låt oss hoppas och kasta all vår omsorg på Herren. Intet skall du tänka att du arbetat för litet, jag begriper då intet, huru du skulle kunna ha varit flitigare, du må tro jag går och ser med stort välbehag på allt vad du väfvit åt oss. Mycket glad blev jag äfven öfver att du ville stanna i Lenhofda, det är på allt sätt nyttigare för dig att vara bland dessa våra bepröfvade vänner i Kristo. -----"

"Vexiö den 25 Sept. 1888. "Käraste min Sara! ----- Hur tog John (Far) sin nya otur? Aspelin sade , att han bör anse den som en lycka, ty folket där är allt utom prestvänligt. Ja, då man som John anförtro sin sak i Guds hand, kan man vara säker, att det som sker, är det bästa och nyttigaste. Vi har icke hört ett dyft av dem sedan brölloppet. -----."

Om jag nu försöker summera ihop mina intryck av den Sjöstrandska släkten, så observerar man först och främst en okuvlig seghet och plikttrohet. Många medlemmar ha nått en ovanligt hög ålder. Men samtidigt märkes ett drag av nervös känslighet och överspändhet, som i vissa fall lett till katastrof. Om detta arv kommer från Theodor eller från båda av hans fruar, vågar jag ej säga. De flesta medlemmarna av släkten ha haft god begåvning och gjort sig väl gällande på olika levnadsbanor. Det religiösa draget är ofta påfallande. Många ha ägnat sig åt högre studier.

Theodor 88 år ¹

gift med
Ulrica Eleonora de Maré 48 år

DÖTTRAR
Eva i Gasslanda 15 år
Johanna i Gasslanda 12 år

SÖNER
Carl Fredrik i Hjärtlanda 84 år
Olof i Långasjö 53 år

BARNBARN
Carl Fredriks barn:
Wilhelm uppgift saknas
Adolph uppgift saknas
Maria "Kråka" på Kråkenäs 73 år
senare i Växjö

Olofs barn:
Louisa i Stockholm >72 år
Thilda i Tolg 76 år
Lotten i Österhaninge 60 år
Tre söner och tre döttrar dogo unga

gift med
Johanna Rebecka Wetterling 42 år

DÖTTRAR
Christina i Barnarp o Sthlm 42 år
Eva i Åsgjöl 37 år
Ulla på Kråkenäs och i Växjö 81 år

SÖNER
Jon i Asby 83 år
Wilhelm i Lenhovda 74 år
David i Stockholm 64 år
Nils Jacob i Hinneryd 96 år
Peter i Upsala 22 år

BARNBARN
Jons barn:
John i Rockhammar 42 år
Hjalmar uppgift saknas
Anna i Jönköping 78 år

Wilhelms barn:
Sara i Växjö 77 år
Gustaf i Linköping 83 år
David i Chikago 79 år
Hanna i Målarp, Kråkshult 57 år
JJB i Barnarp 72 år
Maria i Växjö 77 år

Nils Jacobs barn:
Anna Holge i Våthult, Gislaved 69 år
Karl i Borås 60 år
Emmy Björnberg i Alvesta 80 år
Ernst i Lagan 86 år
Martin i Göteborg 50 år
Anton i Stockholm 96 år
Joseph i Tyskland 23 år
Enoch Wilhelm i Stockholm 67 år

¹ Aldrarna har räknats på kalenderår utan hänsyn till datum, varför verklig ålder kan avvika med + - 1 år.

2. Morfars släkt MF Johan Peter Söderbom
2.1 Fotografier

Morfars far Petter Abraham Söderbom 1801-1870 och
Morfars mor Brita Helena Malmström 1795-1882
Kopia av Daguerrotypi från omkring 1855.
Exponeringstiden torde ha varit ca 7 minuter.

Morfar Johan Peter Söderbom 1830-1904
glasblåsare i Kosta 1839-1887, sedermera bruksägare Berghem 1893-1897
foto från ca 1860

Mathilda Helena Söderbom f Forsberg 1825-1864
Johan Peters första hustru

Morfar Johan Peter Söderbom

Mormor Lovisa Charlotta f Lindblom 1833-1902

Morfars och mormors familj

Familjen Johan Peter och Lovisa Charlotta Söderbom omkring 1876

Janne Söderbom

Arvid Söderbom

Martin Söderbom g m

MF Johan Peter

MM Lovisa Charlotta

Agnes f Torstensson

Anna Söderbom

Gustaf Söderbom

sedermera g m JJB Sjöstrand

bror till mor

Familjen Johan Peter och Lovisa Charlotta Söderbom omkring 1896-97

Översta raden fr v:

Morbror Janne	g m Anna	Far JJB	Sara	Hedvig	Mathilda
Söderbom	Ekström	Sjöstrand	Flasmmén	Palm	Söderbom
			dotter till		dotter till
			Wilhelmina		Martin Söderbom
			och Anton Flammén		

Ovanför nästa rad:

Jannes o Annas dotter

Gertrud Söderbom g Gustafsson, Elfsered

Mellanraden:

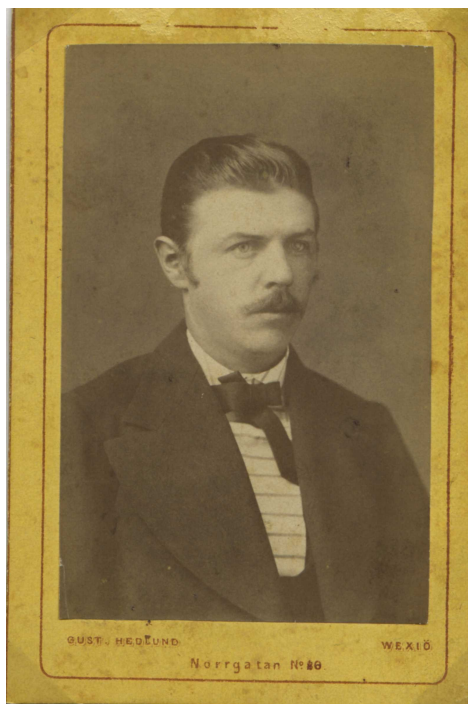
Wilhelmina	g m Anton	Mor Anna	Morfar	Mormor
moster till mor	Flammén		Johan Peter	Lovisa Charlotta

Längst fram:

Elsa f 1890

Bertil f 1892

Mor Annas syskon och svägerskor

Morbror Martin Söderbom 1851-1930

ungdomsporträtt

Moster Agnes Söderbom f Torstensson 1845-1931

ungdomsporträtt

Morbror Martin Söderbom 1851-1930 glasblåsare och bruksägare
gift med Agnes Torstensson 1849-1931
Barn: Ossian, Mathilda, Gertrud Tyra,
kusiner till syskonen Sjöstrand

Moster Agnes f Torstensson gift med Martin Söderbom

Morbror Arvid Söderbom 1853-1926
ungdomsporträtt

Moster Gerda Söderbom f Wigander 1868-1951

**Morbror Arvid Söderbom 1853-1926 provinsialläkare i Ulricehamn
gift med Gerda f Wigander 1868-1954
Barn: Sten och Dagny, kusiner till syskonen Sjöstrand**

Morbror Janne Söderbom 1856-1915
glasblåsare och bruksägare

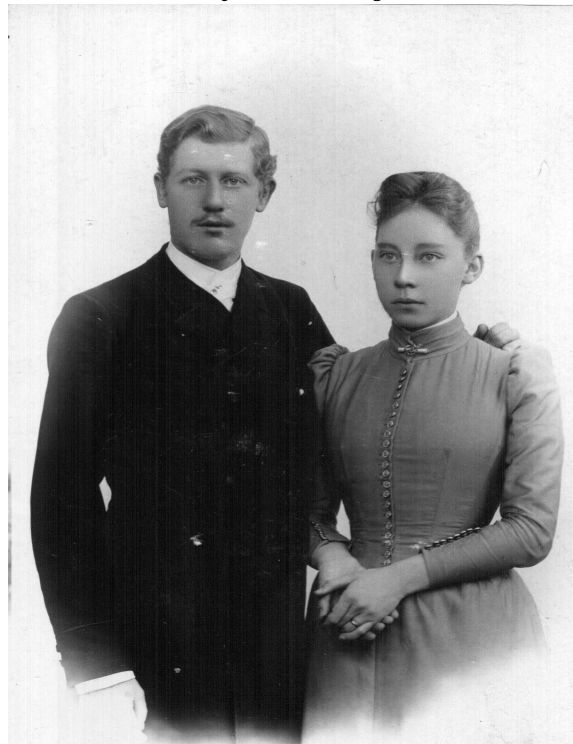
Moster Anna Maria Söderbom f Ekström 1860-1949

**Morbror Janne Söderbom 1856-1915 glasblåsare och bruksägare
gift med Anna f Ekström 1860-1949**

med sonen Helge Söderbom, sedermera generallöjtnant

**Barn: Helge, Gertrud, Arvid, Ingeborg, Arvid, Gerda, Erik, Olof,
kusiner till syskonen Sjöstrand**

**Morbror Gustaf Söderbom 1869-1945 hyttmästare i Norge
gift med Hedvig Palm 1870-1940**

Morfar Johan Peter Söderboms bröder och deras familjer

Mofars bror Claes Abraham Söderbom 1831-1923
glasblåsare i Kosta

Carolina Söderbom f Haij 1820-1900
gift med Claes Abraham Söderbom

Morfars bror Carl August ("Farbror" Kalle) Söderbom 1833-1925
glasblåsare i Kosta

Amanda f Köhlmark gift med Carl August Söderbom

Carl August Söderbom

Amanda Söderbom f Köhlmark

Döttrarna till Carl August och Amanda Söderbom

kusiner till mor fr v:

Ellen	gift med Dir Viktor Söderberg, Upsala
Augusta	gift med Dir Anders Strandberg, Upsala
Ester	ogift, innehavare av herrekiperingsaffär i Upsala d 1950

Augusta

Ellen

Ester

Carl August Söderbom 1833-1925

**med sina döttrar fr v Ester Söderbom 1874-1950, Ellen Söderberg 1867-1944
och Augusta Strandberg 1860-1938 samt Gottwald 1870-1951.**

**Fotografiet är taget troligen 1923 innan Gottwald avreste till USA med sin nya
hustru Sara Ekström 1871-1966.**

Boende- och verksamhetsorter

Utförligare visat i Appendix 7

Utdrag ur Åke Söderboms Släktkrönika 1981

"Söderbomsbyggnaden" vid Bruksgatan i Kosta. Iordningställd 1850. Dit inflyttade då Peter Abraham Söderbom med sina söner, varigenom fyra mästare Söderbom samtidigt kom att bo där. Där föddes också bl.a. Janne och dennes barn Helge, Gertrud och Arvid.

Byggnaden bebos alltjämt - efter inre modernisering - av brukets glasarbetare. I bakgrunden skimtar en stenbyggnad, "gamla sliperiet", sedermera degelkammare, uppfört i slutet av 1850-talet.

Söderbommagården

Söderbommagården 1945 med Bengtas handstil

Kosta bruksgata

Foto: Bengta Sjöstrand 1945

Kosta bruksgata

Berghem 1895, nära Kånna

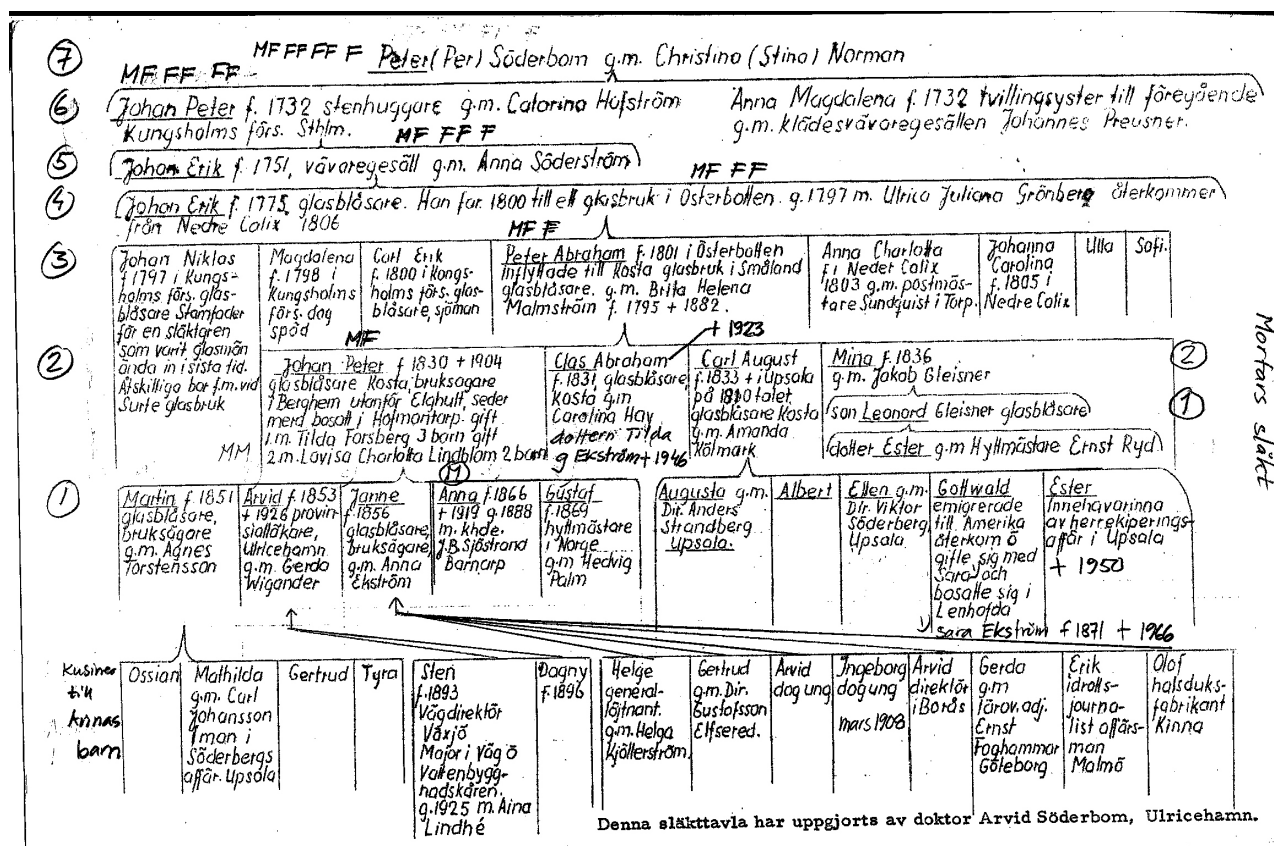
Martin Söderbom, delägare 1893-1897

Från vänster:

SARA o ESTER Flammén
 ANNA Sjöstrand med dotter ELSA
 GERTRUD dotter t. Martin
 CHARLOTTA g. Johan Peter
 ANTON Flammén
 MATHILDA dotter t. Martin
 Okänd äldre dam
 TYRA dotter t. Martin
 VILHELMINA Flammén (?)
 AGNES g. Martin
 MARTIN
 HELGE son t. Janne
 ARVID son t. Janne
 OSSIAN son t. Martin
 HEDVIG g. Gustaf
 GUSTAF
 Sergeant o Fru Lindblad, del-
 ägare i Berghems glasbruk

2.2 Morfars släkttavla 8

Från Mor Anna

till MF FF FF F *Peter (Per) Söderbom*uppgjord av Arvid Söderbom, Ulricehamn ¹

Morfars släkt

Generationerna är räknade bakåt från syskonen Sjöstrand.

Mor Annas syskonbarn, dvs syskonen Sjöstrands kusiner på modernet är också med på denna släkttavla.

Rättelse: Carl August Söderbom död i Upsala 1925.

¹I Appendix 7 Utdrag ur Åke Söderboms Släktkrönika finns en släkttavla 10, baserad på dennes senare efterforskningar, där Eric Ericsson f 1680 anges som släktens stamfar och alltså vår MF FF FF F i stället för Peter Per Söderbom.

2.3 Söderbomska släkten

Den *Söderbomska* släkten är otvivelaktigt av utländsk härstamning, sannolikt valloner. Morbror Arvid, som forskade i Kungsholmens församlings arkiv i Stockholm, kunde dock ej få något skriftligt belägg härför. Men om man betänker, att alla giften varit rent svenska, och man likväl fortfarande inom släkten finner utseenden med örnnäsor, krullhårighet och mörk skäggbotten (Sten Söderbom, Helge Söderbom mfl), torde man ej längre behöva vara tveksam. Mor var ljus, men hade lockigt hår och örnnäsa och alla hennes bröder voro mörka med vallonskt utseende.

Om stamfadern MF FF FF F *Peter (Per) Söderbom*¹ säger Kungsholmens församlingsböcker följande i samband med anteckningen att den 29 september 1749 döptes ett oäkta barn "Tillhållet för denna qvinsperson (modern till barnet) var hos den så ofta omtalte Söderbom, varest mest alla horor, som inkomma i församlingen hafva sine härbärge". Han var tydligen en människovänlig och frigjord person. Man observerar, att generationsväxlingen varit rask, *min morfars farfars far Johan Erik I* var född 1751, *min farfars far Theodor* 1758.

¹ Se not 1 på föregående sida..

Åke Söderbom anger i Appendix 7 i avsnitt Namnet Söderbom sid 1 att vi inte kan vara släkt med Peter Söderbom.

Glasblåsare i Kosta

Släktens manliga medlemmar voro alltifrån MF Fars bror *Johan Niclas Söderbom* f 1797 glasblåsare vid Kosta glasbruk, Ekeberga socken.

I skriften "Kosta glasbruk 1742 – 1942" skrives på sid 155: "På 1820-talet anställdes vid Kosta som glasblåsare *Johan Söderbom* och några år därefter *P A Söderbom*, vilken senare kom från Skönsviks glasbruk." I Appendix 7 sid 41-43 anger Åke Söderbom att båda kom från Sköns glasbruk utanför Sundsvall. I listan över glasblåsaremästare äro upptagna (sid 222ff). Listan har kompletterats med dödsår.

Generation		Tjänstear	anm
3 MF F bror	Söderbom, <i>Johan Niclas</i> ¹	1824-1830	6 tjår
	f 1797 d 1840		
3 MF F	Söderbom, <i>Peter Abraham</i> ²	1828-1853	25 tjår Son till J E S-m. _____
	f 1801 d 1870		Pension
2 MF	Söderbom, <i>Johan Peter</i> ³		Son till P A S-m
	f 1830 d 1904	1839-1867	
		1868-1870	Å Boda
		1871-1887	48 tjår
2 MF bror	Söderbom, <i>Clas</i>		Son till P A S-m
	f 1831 d 1923	1839-1857	Å Kosta
		1858-1868	Å Johanstorp
		1869-1919	80 tjår Å Kosta
2 MF bror	Söderbom, <i>Carl</i>		Son till P A S-m
	f 1833 d 1925	1839-1890	51 tjår
1 M halvbror	Söderbom, <i>Martin</i> ⁴	1874-1878	4 tjår Son t Johan P S-m
	f 1851 d 1930		
1 M halvbror	Söderbom, <i>Janne</i>	1879-1889	10 tjår Son till Johan P S-m
	f 1856 d 1915		

Sammanlagt har 7 släktingar i rakt uppstigande led i 3 generationer varit glasblåsare i Kosta.

Man noterar att Johan Peter började arbeta vid 9 års ålder, Clas vid 8 års ålder och Carl började redan som 6-åring. Mors halvbröder *Martin* och *Janne*, morfars *Johan Peter* och hans två bröder *Clas* och *Carl* samt morfars far *Peter Abraham* och morfars farbror *Johan Niclas* voro alltså samtliga glasblåsaremästare vid Kosta eller underlydande bruk.

I skriften från Kosta bruk säges: "Den ganska avsevärda skillnad, som rådde mellan

¹ Flera av MF Fars bror *Johan Niclas* ättlingar kom också att ägna sig åt glasblåsareyrket, framförallt vid Surte glasbruk.

² Dessutom hade MF F Peter Abraham ytterligare en broder *Carl Erik*, som var glasblåsare vid Sköns glasbruk fram till 1826, då han blev sjöman.

³ *Johan Peter* hade förutom sina två bröder en svåger *Jakob Gleisner* som var glasblåsare vid Kosta. Dennes son och sonens svärson var också glasblåsare vid Kosta. Sammanlagt kan då dokumenteras 10 glasblåsare i Kosta.

⁴ Mor hade också en yngre bror *Gustaf*, som var hyttmästare i Norge.

glasblåsarnas och övriga bruksfolkets löner har hållit sig ända till sen tid.-----

På grund av de goda inkomsterna hade glasblåsarna råd att hålla en levnadsstandard, som måste anses vara ganska hög.-----Glasblåsarna voro också de enda av bruksfolket, utom givetvis inspektoren, som hade råd att hålla sig med piga och dräng. Även i fråga om bostaden hade de det rätt förmånligt. I de glasblåsarbyggningar, som uppfördes på 1790-talet och som ännu står kvar, inrymdes bostäder om vardera två rum och kök.-----"

Glasblåsarnas arbete blev väl aldrig riktigt enformigt, dels att det måste räknas som ett konsthantverk, som ständigt kunde förnyas, dels också genom att glasblåsningen då och då avbröts med annat arbete som t ex inbindning och packning." Det framgår vidare av ett i skriften intaget kontrakt, uppgjort 1864 med *Jakob Gleisner*, gift med *Vilhelmina Mina Söderbom*, en faster till mor, att glasblåsaren fick fria husrum, fick disponera trädgård samt åtnjuta fria kronoutlagor, hade femtio riksdaler årligen till foder och tjugofem till ved samt för sig och sitt hushåll fick månatligen uttaga spannmål till 2 riksdaler och 50 öre bättre pris än ortens markegångstaxa. Slutligen säges i kontraktet: "Qvarstannar Gleisner i brukets tjänst till han uppnått 50 års ålder, och då ej mer förmår sin verkstad förestå, varder han försäkrad om en årlig pension av 33 riksdaler och 33 öre, likaså om en olyckshändelse sker med hälsan utan eget förvållande, och för hustrun, om hon öfverlefver honom, tjugo riksdaler i årlig gratifikation, så länge hon änka förbliver".

Jag minns ej min *morfar Johan Peter*, men däremot mycket väl hans *broder Carl August*. Denne bodde på sin ålders dagar hos sina *döttrar Augusta Strandberg* och *Ellen Söderberg* i Upsala¹. Han var en man av medellängd med örnnäsa och skär hy. Han bodde i det Strandbergska personalhushållet, som förestods av hans *brors sondotter Matilda Johansson*. Där fick han spela bridge på kvällarna, om någon var villig. "Farbror" Calle var alltid villig. Han gjorde ingenting och hade gott om tid. Humöret var alltid fryntligt och han berättade gärna om gamla tider. Minnet svek honom ibland. Då sade han alltid: "Nu skulle jag haft *bror Clas* här. Han hade säkert kommit ihåg det." Jakthistorier var hans specialitet. Han hade en gång jagat hare med farfar Wilhelm. Farfar hade missat en hare. "Den attan tusan haren han smet sin väg. Jojo vid ett sådant tillfälle fick allt prästen ta till ett litet kraftord." A propos harjakt, så berättade mor, att när hennes far och bröder voro ute och jagade, då räckte sällan jaktväskorna till, utan de bar hem villebrådet på en stång mellan sig. "Farbror" Calle knallade sina varv mellan personalhushållet och döttrarna Augustas och Ellens hem, som låg i samma hus vid Stora Torget. Döttrarna voro snälla och vänliga mot honom, men höllo honom icke direkt för ett sanningsvittne. De voro litet smått förargade på honom för att han snusade. "Morfar, strö inte snus på golvet. Dra in det i näsan ordentligt. Och så, begagna näsduken". "Farbror" Calle hade, som sagt, obegränsat

¹ *Carl August* och *Amanda f Köhlmark* hade ytterligare fyra barn som nådde vuxen ålder: *Albert f 1863*, *Herman August f 1865*, *Peter Gottwald 1870-1951* och *Ester 1874-1950*. Se Släkttavla 10 i Appendix 7. Dessutom föddes *Selma 1862* och *Gustaf*, vilka dog som spädbarn före två mån ålder.

med tid och kom ofta på besök till Bertil och mig, som faktiskt kände oss litet störda. Han var emellertid snäll och vänlig. En gång, då han gick, stoppade han på mig en cigarr. Jag var endast sjutton år och rökade sällan, i varje fall icke cigarrer. Jag skulle upp på ögonkliniken i Upsala, som förestods av nobelpristagaren professor Gullstrand. Rätt som det var fick Gullstrand se cigarren i fickan och sade: "Du får icke röka. Det är skadligt för Dina ögon." Därefter frågade han: "Vad gör Du förresten?" Jag svarade: "Jag är fil. stud." Gullstrand: "Aj, aj, kandidaten. Rök så mycket som helst, men öppna alltid fönstret efteråt."

Under tre år 1912 - 14 åt jag mina måltider hos *tant Ellen* och *farbror Victor Söderberg*. Jag hade dessutom 30 kronor i månaden för att jag läste med deras barn, *Elsa* och *Sten*. Även sommartid var jag ofta hos denna familj, som då bodde på sitt lantställe i Marielund, Strandbergs hade sitt sommarhus alldeles i närheten, så att även under lantvistelsen knallade "farbror" Calle omkring mellan de båda familjerna. På sommaren hade han mera att göra, framför allt med sina bin. Han ville alltid ha maten väl kryddad. En gång saltade Sten och jag på en biff extra kraftigt. "Ta den här, morfar, den ser god ut". Morfar tog den och saltade som vanligt. "Ja, sannerligen pojke, att den smakade inte så illa. Den var åtminstone ordentligt saltad, och det kan dom inte nu för tiden."

Åren 1900 - 1904 vistades jag hos min *morbror Arvid Söderbom* och hans maka, *moster Gerda*¹. Jag läste för guvernant tillsammans med barnen *Sten* och *Dagny* och var som barn i huset. Morbror Arvid var en stilig karl med typiskt Söderbomsutseende. Han var god och vänlig mot oss små barn och vårt förtroende för honom var obegränsat. Visserligen fick vi alltid smörj, när vi haft fler än tre slarvfel på rättstavningen, men detta var mera pro forma och in jagade ingen skräck. Även moster var mycket snäll men kunde ibland klämma till ordentligt. Aldrig lät hon mig känna, att jag var en fattig inträngling.

Morbror var het, men mycket uppskattad av sina patienter. Han kuskade omkring väldeligen som "provinsialläkare" och var omtyckt av bönderna även som väderleks-spåman. Trädgårdsodling var hans hobby. En tid var han även lantbrukare i smått, förhyrde en "lycka" utanför staden, som han brukade tillsammans med hästen Balder och kusken Andersson. Naturligtvis hade han bin – som alla Söderbommare.

Moster Gerda hade tillfört boet en större förmögenhet. Morbror Arvid var frikostig och generös och skrev på åt sin fader och sina bröder, som slutat med glasblåseriet och skaffat sig ett eget glasbruk. Lika utmärkta som de varit som glasblåsaremästare, lika tvivelaktiga voro de som affärsmän. "Söp och jagade för hela slanten," sade far, något överdrivet. Det blev konkurs icke blott för dem utan även för morbror Arvid. Jag minns, att möblerna bars ut på gården, att det ropades och auktionerades. Vi barn tyckte det var skojigt och omväxlande. De äldres betryck fördes i den familjen icke vidare till barnen. Deras utveckling skulle ej störas. Både morbror och moster voro varmt religiösa, även om det ej märktes så mycket utåt.

¹ Gerda Wigander, apotekare- och bryggaredotter från Linköping.

Morbror Arvid var skämtsam, tyckte om practical jokes. En gång skickade han mig och Sten till apoteket för att köpa rottingolja och Johannesbröd. "Rottingolja är så billigt, så att den får ni gratis. Här har ni 25 öre till Johannesbröd". Sten och jag stegade iväg. "Vi skulle ha för 25 öre Johannesbröd och så rottingolja. Den skulle vi få gratis." - "Jo, det går nog för sig, kom in på mitt rum bara". Apotekare Liljenström fattade galoppen och klatschade på skoj till oss med en rotting.

En gång kom *morbror Janne* på besök. Det talades om att han blivit långsynt. "Hur långt kan morbror Janne se?" - "Ser Du flugan på Vists kyrktorn tvärs över sjön? Den ser jag."

Morbror Gustaf var på besök hos oss i Barnarps prästgård. Han var en munter fyr. Jag minns ännu, huru han och Eva flabbade åt allting. Han var hyttmästare på Hövik i Norge. Efter pensioneringen, i början på 30-talet, flyttade han och *hans fru, Hedvig Palm* till Lenhovda, där han på nytt övergick till sin ungdoms jakt och fiske.

Bengta, Olof och jag besökte år 1945 även Kosta, som låg i Lenhovda pastorat, Ekeberga socken. I Lenhovda träffade vi *Gottwald Söderbom*¹, vars *hustru Sara f Ekström* på sätt, som förut nämnts, vittnade om farfars medryckande predikningar. Gottwald hade varit många år i Amerika, blivit änkling, skrev efter sin ungdomskärlek Sara, som han ej sett på ett trettio år. Hon kom, hon såg, hon segrade. Sedan återvände de till hemlandet.

Den gamla stämningsfulla bygatan i Kosta med dess små röda hus var verkligen betagande. Vi fingo se "Söderbomsgården", där morfar och hans bröder, Claes och Carl, bodde i var sin lägenhet på två rum och kök med goda källare- och vindsutrymmen. De hade egen lönejord med kor och grisar. Vi träffade även tant *Ester Söderbom*, ogift syster till Augusta och Ellen. Hon vistades där under sommartid. Eljest hade hon herrekiperingsaffär i Upsala och visade mig och mina bröder, som studerade i Upsala, mycken vänlighet. Hon bodde tillsammans med Claes dotter Tilda och dennas dotter, Elna Ekström, som skötte hushållet både här och i Upsala. Mor och Tilda hade varit läskamrater och farfar hade läst fram dem. Tilda tyckte, att nu kunde de ingenting, när de gick fram. "Annat vaur det, dau Anna och jag gick fram. Vi kunde alla launga bibelspråk." Tilda var en bjudande kvinna med örnäsa.

Om jag skall försöka summera ihop mina intryck av den Söderbomska släkten, så blir det, att de voro glada, skämtsamma utan udd, generösa samt mycket duktiga yrkesmän med praktisk läggning. I den familjen fanns intet svårmod. Vissa medlemmar ha varit mycket förbehållsamma i större sällskap. Mor, som hade ett utomordentligt gott och glatt vardagslyne, var tillbakadragen i sällskap.

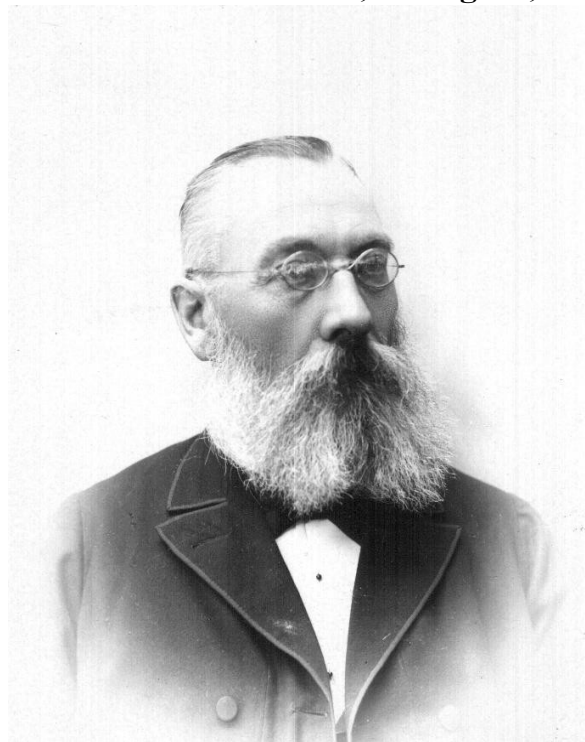
¹ Betr Gottwald Söderbom se Appendix 7 sid 68..

3. Mormors släkt MM Lovisa Charlotta Lindblom
3.1 Fotografier

**Mormors syster Wilhelmina Flammén f Lindblom f 1835 (moster till Mor Anna S)
gift med Anton Flammén**

Barn: Esaias, Ester och Sara Flammén, alla ogifta, kusiner till mor

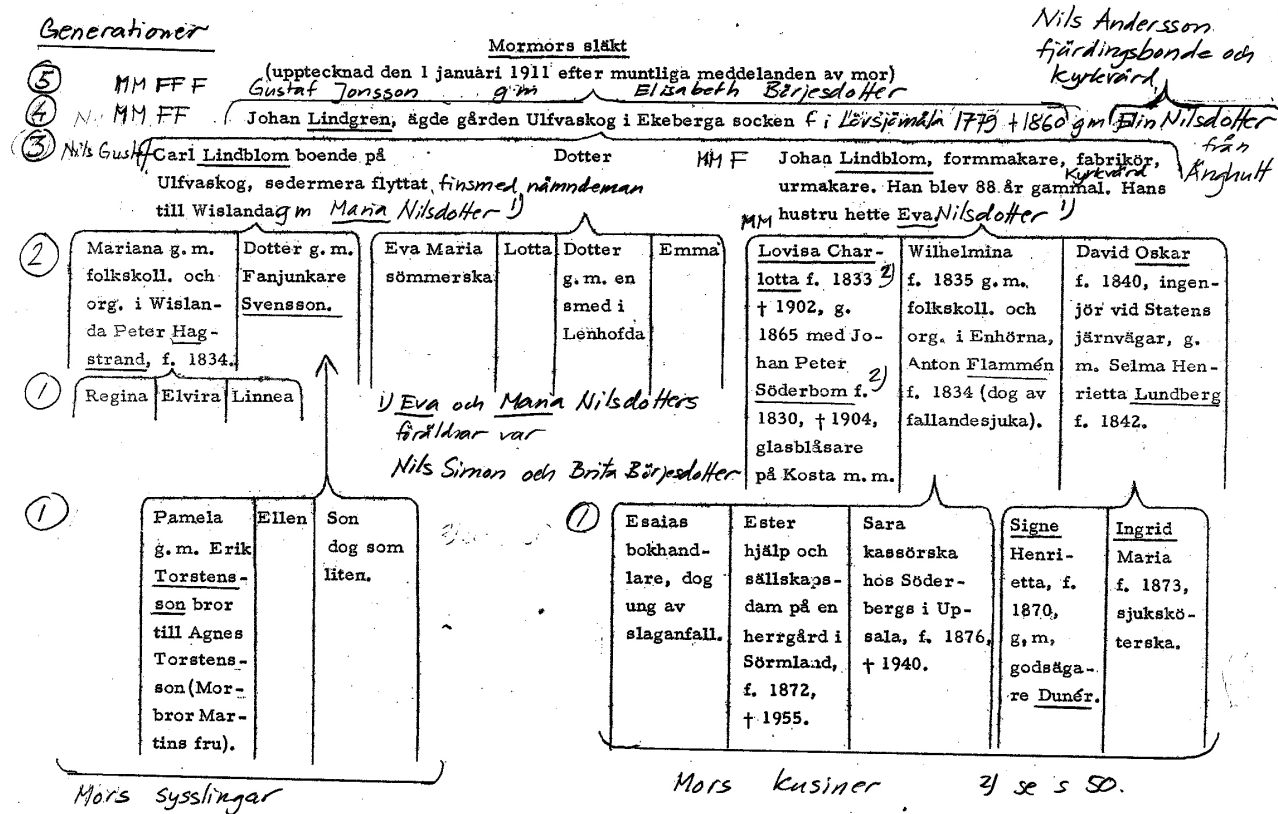
Mormors svåger Anton Flammén f 1834 folkskollärare och organist i Enhörna

**Sara Flammén 1876-1940, dotter till Anton och Wilhelmina Flammén,
kusin till mor**

3.2 Mormors släkttavla 9

Från MM Lovisa Charlotta Lindblom till MM FF F Gustaf Jonsson och MM FF M Elisabeth Börjesdotter

3.3 Lindblomska släkten

Äldste kände stamfadern MM FF *Johan Lindgren*¹ uppträdde helt plötsligt i socknen. Man visste ej varifrån han kom, han medhade inga betyg. Sägner gick emellertid om att han var kommen ur högre samhällsklasser, sedermera gjort något fuffens och därför dragit sig tillbaka till en trakt, där han var okänd. I Ekeberga socken vann han dock snart allas tilltro och blev skriven där. Han var mycket händig, gjorde klockor, formar, dragspel, fioler mm. Han dog på 1850-talet. Han kallade sig *Lindgren*, hans barn togo namnet *Lindblom*.

Min mormor *Lovisa Charlotta Lindblom* träffade jag aldrig, däremot hennes broder *Oskar Lindblom*, som kom på besök i Ulricehamn. Han var omgiven av en viss nimbus hos oss barn, emedan han följde kung Oskar II på hans utländska resor. Även hans dotter, mors kusin *Ingrid Lindblom* var ibland i Ulricehamn. och var alltid ytterst vänlig mot oss barn och mycket gladlynt.

Mors kusin *Sara Flammén* (mormors systerdotter) råkade jag ofta i Upsala under min tid där 1911- 21 och även senare. Hon var kassörska i Victor Söderbergs affär. Genom kölden, då hon satt stilla i kassan hade hon fått förfrusna fingrar. Hon såg eljest mycket bra ut. Hon var vänlig, god och rar. Hon bodde i ett rum i Strandbergska huset. På grund av sitt svärmeri för präster (hon var mycket kyrksam) utsattes hon ibland för tant Augusta Strandbergs och tant Ellen Söderbergs välvilliga stickord. Bertil och jag voro ofta på kafferep i hennes rum tillsammans med en mängd tanter. Hon var mycket generös i den utsträckning hennes små inkomster det medgav. Hon läspade lätt. Som ung hade hon besökt far och mor. Vi barn (jag minns dock intet därom) kallade henne på skämt "stygg Sara". En lämplig benämning på denna glada och goda kvinna är "snälla Sara". Då Sara Flammén dog, övertog hennes syster Ester Flammén hennes bo. Ester var trotjänarinna och sällskapsdam på egendomen Årresta nära Flen. Då hon dog 1955, visade det sig, att den snälla Sara testamenterat ett väggur, märkt Lindblom (mormorsfar eller mormorsfarfar) till broder Nils, som var hennes gudson, och resten av sitt bo till övriga levande barn till far i hans första äktenskap. Jag fick ett hörnskåp med bågformig dörr², som jag ofta sett i hennes rum i Upsala, samt Frödings samlade skrifter.

Ester Flammén, också mors kusin, såg ej så bra ut som Sara och var ej så gladlynt. Hon hade pondus och man satte sig ej på näsan på henne. Hon hade humor liksom Sara. Om jag vetat, att hon levat så länge, skulle jag ha gjort henne ett besök, men då Sara dog, miste jag helt kontakten med hennes syster.

Som man ser, så har jag ej träffat så många av min mormors släkt som av min morfars. Mitt intryck är att medlemmarna av min mormors släkt voro händiga, goda, glada och öppna människor.

¹ Senare har angetts att MM FF Johan Lindgren var gift med MM FM Elin Nilsdotter från Änghult.

Johan Lindgrens föräldrar var MM FF F Gustaf Jonsson gm MM FF M Elisabeth Börjesdotter.

MM FM Elin Nilsdotters far var MM FM F Nils Andersson, fjärdingsbonde och kyrkvärd, se Släkttavla 1a sid 16.

² Tillhör nu Johan Sjöstrand, Göteborg.

4. Far JJB:s syskon

Faster Sara 1846-1923 **och faster Maria** 1860-1937 ha vi redan förut stött på i dessa anteckningar. Faster Sara var mycket liten och puckelryggig. Det påstods, att hon tappats i golvet av en jungfru. Men även farbror Gustaf var mycket liten och med antydan till puckel på äldre dagar. Man kan icke komma ifrån intrycket av en viss kroppslig degeneration. Men andligen voro de synnerligen fullgångna. Både faster Sara och faster Maria voro högt bildade kvinnor, ehuru de ej gått i skola. Av förut citerade brev synes framgå, att faster Sara utbildades enskilt i Växjö genom förmedlan av sin farbror Jon. Hon kunde engelska, tyska och franska och var mycket musikalisk, liksom hela min fars familj. Hennes hälsotillstånd var alltid svagt. Hon hade ett mycket dåligt hjärta. Men hon var seg och ihärdig, gladlynt och from. Man skulle icke kunna ha trott, att faster Sara och faster Maria voro syskon. Faster Maria var stor och robust och hade ej alls samma fina anletsdrag som faster Sara. Efter farmors död år 1901 fortsatte de sin inackorderingsrörelse. 1904 - 05 gick jag i tredje klassen av läroverket¹ och bodde hos dem jämte syster Elsa och bror Bertil.

Fastrarnas bostad låg en trappa upp i ett hus i stadens utkant. Från tamburen kunde man gå runt i våningen, som låg i fyrkant. I första rummet bodde syster Elsa och hennes kamrat Märta v. Baumgarten, en älsklig flicka. Nästa rum var förmaket, sedan matsalen, därefter fastrarnas rum och så Christer och Ulf v. Baumgartens. Längst bort bodde Gunnar Pettersson, bror Bertil och jag. Man förstår, att det var livligt i huset. Men fastrarna tyckte om sina "barn" och trivdes med ungdomen. De hade både humor och levnadsmod och voro varmt religiösa. Säkert kände de det som en värdig livsuppgift att ge glädje och fostran åt ungdomen ikring sig.

Faster Sara läste och skrev, skötte affärerna, hade lugnt lynne och var chefen för det hela. Faster Maria var glad eller arg, skötte hushållet med hjälp av jungfrur, spelade och sjöng (mycket bra förresten) och var ute på staden på visiter.

Det var trevlig stämning i hemmet. Tänk så många glada måltider vi ungdomar åto tillsammans med fastrarna, som hade intresse för oss alla, lyssnade på oss alla och talade med oss alla. De trivdes med sullet ikring sig och jag kan aldrig minnas någon tillrättavisning för stim och stoj, som det säkert var övernog av. Kosthållet var anständigt, även om faster Maria ibland utmärkte sig genom särdeles fantastiska måndagspuddingar, som innehöllo litet av varje, som serverats den sista tiden. Söndagsfrukosten var en kulinarisk höjdpunkt. Då serverades hästbiff, av vilken maträtt man fick äta obegränsat. Lita på att det var många biffar, som konsumerades av

¹ Som tioåring ! (Olof j:rs anm).

de matfriska gossarna.

Fastrarna, så snälla de voro, hade kommit på kant med värden, med vilken de länge processade. Värden drack en hel del och förde då ett avsevärt oväsen i huset. Detta kulminerade vanligen på kvällen under aftonbönen. Vi voro då alla församlade i matsalen. Faster Maria spelade en psalm och vi sjöngo den andaktsfullt. Men knappt hade vi börjat, förrän "Andersson" satte igång med ett våldsamt larm, skrek och stampade i golvet. Detta vande man sig vid och det gav aftonbönen ett extra intresse.

Mitt skolår i Växjö var ett gyllene år. Då öppnade sig för 10-åringen både kamratlivet och naturen. Jag hade aldrig gått i skola förut, aldrig gått i flock. Mitt sinne gladdes åt de livliga lekarna på skolgården, åt bad och utflykter i naturen kring Växjö, åt stemmet bland inackorderingsbarnen. Jag kände mig fri. Fastrarnas regemente var milt och glättigt.

Fastrarna fortsatte med sina inackorderingar till år 1914. Då gick det ej längre ekonomiskt ihop. Dessutom började faster Saras krafter sina. De fingo plats på Pauvres honteux i Stockholm. Under min långa studietid i Upsala hälsade jag på dem ofta. De buro sitt öde med lugn och hade humorn kvar. Deras samtal voro alltid både roliga och minnesrika. De kunde konversera utan att vara tomma. De voro tappra kvinnor.

Faster Sara dog år 1923 och begrovs i familjegraven på Barnarps kyrkogård. Hon var synnerligen förtjust i Barnarp och jag minns henne väl på besök där. Hon prisade mycket lugnet under de jättestora lönnarna på gårdsplanen. Tänkte hon på sin fader och moder, som även setat där i yngre dagar? Märkligt, att livsviljan räckt till för denna svaga kropp under 77 år.

Faster Maria överlevde systemen i många år. Hon var robust men fick starr på sin ålders dagar, vilket fördyrade hennes liv. Hon dog ganska långt fram på 30-talet och begrovs i sin faders och moders grav på Lenhofda kyrkogård.

Faster Maria var litet kokett. Enligt Anna Sjöstrand (Jons dotter) talade hon mycket om sin sångröst och alla erövringar hon skulle kunna ha gjort, om hon velat. Söngen var hennes liv. Hon talade faktiskt ofta om hur roligt det var i kyrkokören i Lenhofda och hur hon alltid höll rätt ton, även om kören i övrigt missade. Ävenledes sade hon mig ofta, att hon kunde ha varit gift många gånger om "bara jag velat bära spritbrickor". Bengta och jag hälsade på henne på Pauvres honteux strax före hennes död. Hon led av sina krämpor men konverserade storartat. Hon var en upphöjd kvinna.

Farbror Gustaf var född år 1849, studerade i Upsala 1869 - 1879 och avlade, under mycket informerande, filosofie kandidatexamen i matematik, fysik och botanik. Han blev år 1882 läroverksadjunkt i matematik, fysik och modersmålet i Linköping. Han gifte sig år 1883 med *Augusta Lindergren*, kronofogdedotter från Algutsboda. Som lärare var han superb, sträng och humoristisk. Han var mycket liten och kallades av eleverna för "Lille Kraft". Så småningom blev detta förvandlat till "Kralle Lift" och blev slutligen "Krallen". Av sina elever var han mycket uppskattad. Så småningom kom han att undervisa endast i matematik, emedan han stod väl till boks hos rektor och detta ämne var det minst tidsödande. Han hade mycket annat att sköta såsom agent för Lifförsäkring AB Thule och som direktör för Livränteanstalten.

Han var en verklig gatuprofil, gick med hög hatt och hade en stor cigarr med munstycke samt händerna på ryggen. Han energi var formidabel. Skolan på f. m., frukostrast, livräntemottagning, skola igen, middag och sedan middagsslummer. I samband med denna läste han om och om igen dels "Den stora vreden" av Olof Högberg och dels Shakespeare. Sedan vidtog eftermiddagsarbetet med skrivningsrättning och livräntan. Hans arbetsdag slutade sällan före klockan 1 på natten. Men han kunde koppla av, dels i samband med förut nämnda middagsslummer och dels spelade han ofta piano några timmar efter den lätta kvällsvarden. Han var verklig virtuos på piano och spelade de stora mästarna Beethoven, Mozart, Chopin underbart. Han älskade sitt sommarställe "*Talludden*" i *Rimforsa*¹. Där vilade han upp sig under ferierna och reste ofta ensam dit under lördagar och söndagar vår och höst för att pyssla med trädgården.

Vid sin sida hade han sin trogna maka *Augusta*. Hon var en ypperlig husmor, höll ordning i den stora våningen, såg till jungfrun, torgade, lagade en superb mat. Man åt tre gånger om dagen lagad mat. Hon var generös, glad, snäll och sällskaplig. Då hon förströdde sig var det vid räkenskapsboken, som hon ordentligt förde. Hon lade patience på kvällarna, då hon väntade på att farbror skulle gå och lägga sig. Då han passerade, smågrälade de alltid om patienten. Hon hade en utmärkt hälsa och följde med lätthet farbrors livsrytm, dock utan middagssömn.

De voro mycket släktkära och på grund härav passerade många släktingar deras hem i Linköping, varom jag förut berättat. De förde ett öppet hus. Barnens och även mina kamrater voro alltid välkomna och deltog utan vidare i den måltid, som skulle serveras. Själv voro de med i ett litet trevligt "viralag", som förutom dem bestod av lektor Romdahls, adjunkt Thörnings och fabrikör Bohms. Då familjerna samlades, voro även de yngre medlemmarna med. Man började med kaffe. Så satte gubbarna i gång med viran, tanterna pratade och sydde, vi yngre lekte sällskapslekar o. s. v. Så småningom kom den gående supén och sedan fortsattes det ett varv igen. Både farbror och faster voro trevliga sällskapsmänniskor och särskilt farbror kunde blomma upp avsevärt. Han

¹ Byggt 1904.

var en uppskattad S. H. T. -broder och kallades inom samfundet för "Lill-Jonas".

Farbror var en grundligt bildad man. Han kunde dels både engelska, tyska och franska, dels latin, grekiska och hebreiska. Dessutom hade han vid akademien, som förut nämnts, studerat matematik, fysik och botanik. Under skoltiden ville jag välja bort franska. Farbror sade: "Dummer ju, välja bort franska. När han kan få ett språk alldeles gratis. Själv läste jag frivilligt engelska i skolan. Det har jag sedan studerat all min matematik på. Det kan gå likadant för honom själv. Han läser franska bara." I sina yngre dagar, hemma i prästgården, predikade farbror mycket. Bengta och jag frågade honom en gång: "Går aldrig farbror i kyrkan?" Svar: "Nej, jag har predikat själv över alla texter och hört predikan över alla texter. Nu tänker jag själv."

Jag vistades i hemmet i Linköping i sex år 1905 - 1911. Då jag kom hem efter mitt skolar i Växjö, tyckte far, att jag kunde vara hemma ett år och växa till mig. Jag hade varit lat och fått dåliga betyg, men var dock flyttad. En tillfällighet förhindrade detta. I Växjö hade fastrarna haft besök av farbror Gustaf. Han hade, mig ovetande, sett och hört mig en dag, då jag stod på huvudet och deklamerade Wilhelm v. Schwerin från början till slut. Då han fick höra fars beslut att ha mig hemma, sade han: "Den pojken är alldeles för pigg för att gå på landet och slå dank." Den gode farbror Gustaf och den goda faster Augusta! Hur kunde de vara så storslagna med fem egna barn?

Då jag kom till Linköping, var farbror nere vid stationen och mötte.

Faster och flickorna voro kvar på landet. Farbror visade mig till rätta, lärde mig att vrida på elektriska knappar (nyhet!) och dra i WC-snöret (nyhet!). Det var en mycket stor modern våning på (livräntan inräknad) nio rum och kök¹. Farbror hade sina arbetsrum i Livränteanstaltens kontorsrum (3 st.), som lågo i följd med våningen. Farbror hade väl hört, att jag var en spelevinker och ville knyta upp svansen på mig. Av far hade jag fått två kronor vid avresan från hemmet. Då inga föreskrifter hade givits, köpte jag dels en indianbok och dels frukt och godsaker för att popularisera mig bland kamraterna! Pengarna voro snabbt försvunna. Farbror frågade vid middagen, som avåts av honom, Yngve och mig: "Fick Du inga pengar av far, när Du reste hemifrån?" - "Jo, två kronor." - "Dom skall Du hushålla med." - "Jag har redan köpt upp dem." Farbror blev ursinnig. "Slarver ju. En fattig pojke skall hushålla med sina slantar." Örfilar och nackhuggare tvärs över bordet. Farbror kunde vara ganska het. Faster gav mig aldrig någonsin kroppslig aga.

Äldste sonen i huset, *Folke*, hade 1905 tagit studentexamen och höll på med sin utbildning till officer. Han var hemma i sitt hem och hälsade på ibland. Jag minns med vilken beundran jag såg upp till honom. Han var lång och spänstig med manliga och lugna

¹ Dock eldning med ved.

drag och med en viss naturlig pondus. Som officersvolontär var han en gång¹ på besök i Barnarp. Han hade väl förmodligen övningar i närheten, och hade fått permission. Far gav sig gärna på besökande ungdom med skoj och spetsigheter. Folke ämnade avlägga visit hos *brukspatronen, löjtnant Emil Spånberg* (kusin till far). "Han är inte det minsta intresserad av oss Sjöstränder. Det är alldeles onödigt att du går dit." Folke svarade: "Far vill att jag skulle gå på besök dit." Folke medtog Bertil och mig. Löjtnanten var en spänstig och ståtlig man i 55-årsåldern med rödsprängd näsa och blixtrande ögon. Vi blevo vänligt mottagna. Det var enda gången jag besökte spånbergssläkten. Något umgänge mellan dem och den egna familjen fanns ej. *Brukspatron Spånberg* fick en gång ett telegram på en bemärkelsedag: "Hell dig, du man med ruter i, med gjuteri och stuteri." ² Det säger ganska mycket om mannen och hans verksamhet.

Folke avslutade hedersamt sin officersutbildning. Han kom hem från Karlberg sent en natt³ och slängde en snöboll på föräldrarnas sängkammarruta, som gick sönder. Stor glädje blev det, även om farbror grumsade något. Folke hade ledigt några dagar, medan han väntade på utnämningen till underlöjtnant, och företog sig en jaktutflykt till sommarstället tillsammans med brodern Yngve och en löjtnant. De gingo på skidor över isen men kommo ner sig i en strömfåra, både Yngve och Folke. De arbetade sig fram, sedan de skurit av bindningarna, till var sin holme. Folke kom i tre gånger och kom iland alldeles utmattad. Yngve hade varit i endast en gång. Löjtnanten miste besinningen⁴ och ilade till byn Hackel efter hjälp, som slog sig igenom isen med båt. Yngve sprang runt på sin holme och hörde Folkes dödsrosslingar på den andra. Han kunde ej komma honom till hjälp, då han hade strömfåran emellan och själv var alldeles uttröttad.

Farbror bar sin sorg som en man, teg och arbetade vidare. Faster grät mycket och lät ofta tanter komma och trösta sig. Efter sådana "tröstestunder" var hon alldeles förgråten. Farbror sade: "Ja, man kan då verkligen se, att Clara Romdahl eller någon annan tant har varit och tröstat Dig." Sorgen var tung och glömdes nog aldrig.

Äldste sonen, familjens stolthet, en sympatisk och trevlig ung man borta för alltid helt oväntat.

Jag hade själv Farbror som lärare i tre år. Han var alltid pigg och energisk och drev sin undervisning på ett enkelt naturligt sätt samt fick goda resultat. "Dummer ju, Pettersson, han kan ju inte fatta idag. Han ser blek och eländig ut. Pettersson skall äta järnpiller." Andersson, en mycket lång elev, är framme vid tavlan för att räkna ett tal. Farbror var i allmänhet mild och tålig men kunde fatta eld. Det gick mycket dåligt för Andersson. "Andersson är så dummer i dag, så han måste ryckas upp. Han skall få. sig en

¹ Augusti 1907.

² Telegrammet avsändes av författaren.

³ December 1907.

⁴ Löjtnanten kände ej till metoden med kringgående rörelse.

nackhuggare." Farbror hoppade upp och gav honom en "nackhuggare". Vi andra elever åsågo respektfullt exekveringen men dolde ett litet löje. Alla visste vi, att Farbror var god som guld och ville oss alla väl.

Efter uppnådd pensionsålder övergick Farbror till att helt ägna sig åt Thule och livräntan. Han drev upp båda dessa rörelser högst avsevärt och blev en verkligt driftig affärsman med stor framgång. Han var vid ypperlig hälsa. Strax innan han blev 80 år slant han på sitt sängkammargolv. Efter någon tid började det göra ont i ena benet. Förbruskat lårbensbrott. Smärtorna togo så småningom till mer och mer. Farbror led mycket av att vara stilla och overksam. Bengta och jag voro med på hans 80-årsdag. Han kunde sitta med vid bordet. Mera var det icke. Dock blixtrade han ibland fortfarande. Efter middagen tillkallade han Bengta: "Du Bengta, Olle höll på att bli ett original. Du har plattat till honom."

Farbror dog 1932 83 år gammal. Han jordfästes i Linköpings domkyrka av biskop Aurelius, som prisade den avlidnes levnadsgärning och talade om hans hemmiljö, både i Lenhofda och Linköping, vilka givit honom krafter att utföra sitt livs arbete med glädje och hoppfullhet. Faster Augusta flyttade till sina barn i Stockholm. Hon överlevde maken i sex år.

Farbror David 1852-1931 är förut omnämnd i farmors brev. Han synes ha varit svag för spriten och emigrerade till Amerika 1889. Hans utbildning hade varit praktisk. Han hade ej kunnat eller ej velat ägna sig åt studier utan hade danats till jordbrukare och kallades inspektor. Han lyckades i Amerika ej få någon inspektorsplats utan blev fastighetsskötare och trädgårdsmästare. Han var länge hos en judefamilj, Kahn i Chicago och synes ha varit arbetsför in i det sista. Han dog i Chicago 1931, 79 år gammal.

Fastrarnas brevsamling innehåller ett stort antal brev från farbror David. Han synes ha rätt sig och hade länge fordringar av syskonen hemma i Sverige. Ofta är det frågan om att han skall komma hem till Sverige igen. Men han slår ifrån sig. Hans brev innehålla aldrig ett ord av klagan eller bitterhet. Syster Brita förde under hans senare år en livlig brevväxling med honom.

Han skriver till system Sara den 2 juli 1905. "-----Helsa John och Anna från mig och tacka dem för att de vill se mig hos dem. Hvilket som är klokast att resa hem eller stanna kvar här, vet jag knappast, men om hemresan skall ske, är bättre vänta tills i höst, ty nu är ju halva sommaren gången.-----Anna, Johns fru, är ett litet starkt och godt fruntimmer. Hon skulle hafva medalj. Om hon vore här, skulle president Roosevelt gifva henne det. Han har gifvit medalj till ett fruntimmer här i landet, som fått 13 barn. Gustafs äldste son vill bli militär, det tycker jag ej illa om honom för. Tiden ilar undan. Du säger det är 16 år sedan Fader dog och begrovs och i october denna höst har jag varit i America 16 år.-----"

Till min syster Brita (hans brorsdotter) den 15 januari 1920. "-----I går var jag inne i den stora staden Chikago, uti en svensk bokhandel och köpte mig en Psalmbok. Den gamla Psalmboken, som Papa John köpte för mig i Malmö, då jag reste hit, är nästan i trasor. I Chikago är så mycket folk på trotoarerna, att man har svårt för att tränga sig fram. Gatorna är fulla av hästar, automobiler, och där är 2^{sty} Poliser hvid hvarje Gatcorsning, för att regulera trafiken ellse allt skulle bliva in tupsi turvi. Ni vill snart hålla bröllop för Eva och Papa John, när det happen, så sjung tra la la lilå, låt rulliansen gå-----."

Den 19 januari 1931 till Faster Maria. " ----- Från Brita Sjöstrand hade jag brev two veckor före jul. Hon omtalar även hafva skaffat sig en fästman. Då de nu är redo för deras Bröllop, jag told Brita, att Spelmännerna vill lägga violen under hakan och draga till rätt på alla fyra strängarna en Drill, så att ingen der på marken kan sto still. Hej! Hej! lustigt live i dansen ock, att Gummorna vill necka o Gubbarna de hecka, Flickorna sig checka, stampa Pojkar, så bör dansen gå. Vi äro alla här vid god helsa, har icke vidare kallt. Arbetslösheten är stor med trykta näringsaffärer-----."

Den 21 april 1931 till Faster Maria. "----- Syrenbuskarna börjar nu grönskas och andra buskar, blott här är rått och kallt. Godt broder Gustafs ben är bättre. Om jag skulle dö eller något hände mig, vill Lemon Kahn, som har adressen, låta Eder veta af. Måtte Du nu känna Dig bättre och belåten under somarens sol och värme.-----"

Enligt brev från Mrs Madden dog farbror David den 23 juni 1931 "och var begravd den 25 juni 1931 och hade en svensk fin begravning. Folket, som han arbetade för, begravde honom mycket vackert och vi var alla där.----- Han var icke sjuk mer än tre dagar och min mor tog vara på honom. Hon är svensk. Så han led inte, han somnade och dog. -----" En strong man!

Faster Hanna 1855-1912. I Farmors brev ha vi hört hennes bröllop i Alvesta beskrivas. "Ja, det kan ju bli lyckligare än som vid första påseendet kan tyckas". Det blev ett mycket lyckligt äktenskap. Det var spriten, farmor hade varit rädd för. Den försvann helt ur livet i Målarps prästgård. Då jag tagit studentexamen 1911, reste jag hem över Målarp, där syster Elsa hushållade. Faster låg till sängs, slagrörd. *Farbror Carstensen* var en ståtlig man, ännu vid full vigör. Han var flintskallig upptill, men stora lockar ringlade ut över tinningar och bakhuvud. Först trodde jag, att han hade peruk. Ögonen blixtrade. Han var kvick och intressant. Jag undrade, om jag inte kunde få gå och hälsa på faster. "Jo gärna, men hon säger nu ingenting. Och först måste jag fälla skogen, så att Du kan se min lilla duva." På sin ålders dagar hade hon fått skägg, som måste rakas. Jag var uppe och hälsade på faster. Ett lidande, besjälat ansikte mellan lakanen. Någon förbindelse fingo vi ej. Hon dog strax efteråt 1912, femtiosjuårig, efter ett liv i kärleksfullt arbete för man och barn.

Jag hörde farbror Carstensen predika. Han talade fritt ur hjärtat ett milt och gott evangelium. "Varför läser inte farbror lagen litet för bönderna också?" - "Ack, kära Du, lagen läser livet för dem. Prästen skall bara vara mild och god." Vid sidan av sin prästtjänst var farbror Carstensen läkare, ej examinerad visserligen, men mycket skicklig, i synnerhet som ögonläkare. Varje dag var gårdsplanen och verandan full av patienter. "Kråkshulta präst" var vida bekant och skrev recept, som utan vidare gingo på apoteken.

Han skötte jordbruket själv, vilket tillgick så, att han ibland budade bönderna att komma och hjälpa till. Jag fick vara med på slåttern. Ett tiotal gubbar kommo och gnodde på värre. "Kråkshulta präst" var populär. Efter slutat dagsverke samlades man till en glad måltid utan sprit och sedan röktes det av farbrors fina cigarrer. "Ururac Bat" tror jag de hette. Cigarrerna voro inlindade i rullar genom blåa band, som löstes upp. Cigarrerna voro krokiga, gubbarna voro krokiga, farbror höll låda och gubbarna stämde i.

Farbror Carstensen trivdes i sin bygd. Han ville icke bli kyrkoherde. Han hade sin prästtjänst och sina patienter, som helt uppfyllde hans tid. Han åkte aldrig tåg från det han kom till Kråkshult och till det han reste till Lund och fick sin dödsdom 1916, kräfta i tungan. Han skar själv ut tungan och levde sedan några dagar, under vilka han meddelade sig med lappar. En tapper man!

5. Far JJB och Mor Anna

Far JJB i trädgårdsgången till kyrkan i Barnarp

Mor Anna

Jag har redan förut talat om deras utseenden och antytt deras karaktärer. Jag frågade en gång far: "Vad skulle far ha blivit, om far ej blivit präst?" - "Jag funderade på att bli militär." Mor, som hörde på: "Åh, du med din svaga hälsa. Hur skulle det ha gått?"

Det skulle nog ha gått bra. Far rörde sig raskt, med militär spänst och hållning. Hans hälsotillstånd var i huvudsak gott, så när som på en svår nervös kris omkring år 1906. Han hade en väldig pondus såväl inom familjen som i sin tjänst. Disciplinen skulle ej ha fattats. Putsen i vardagslag var visserligen ringa. Han gick ibland "sockenbud" iklädd någon av sönerns avlagda studentmössor. Den som mötte honom kunde undra, vad det var för en överliggare. I tjänsten var han alltid putsad och fin. Hans lynne var växlande. Ibland var han uppsluppen och pojkaktigt pigg, ibland gnistrande arg, ibland svårmodig och dyster, ibland lugn och stilla. Heidenstam talar i en dikt om "ombytlighetens behag". Detta hade han i stor utsträckning. Att försöka skildra honom som människa skulle kräva en bok.

Mor såg i yngre dagar synnerligen bra ut och hade ett lugnt och jämnt lynne, var alltid god och glad samt otroligt arbetsam och frikostigt sparsam. Med aldrig svikande mod höll hon ihop den stora familjen. Ofta var hon uppe i tidiga ottan och skötte baket innan familjen vaknade. Hon tyckte om att arbeta i trädgården och var mycket förtjust att åka efter häst. Så småningom blev hon bruten av det myckna arbetet och de många barnsängarna. Farbror David skrev 1905: "Anna, Johns fru, är ett litet starkt och godt fruntimmer. Hon skulle ha medalj." Även hon skulle kräva en särskild bok.

Far föddes den 9 juli 1857. Efter studentexamen 1876 studerade han en termin i Upsala men gick därefter hemma på roten och avslutade sina studier i Lund 1879 - 1882. Därefter hade han en mängd prästerliga förordnanden, vanligen som vice pastor, ända tills han år 1893 blev *komminister i Kånna* (tillträdde den 1 maj 1895). *Prosten Norbeck*, som jag råkade 1944 (han var då 83 år) uttalade sig om far. "Jag råkade honom i yngre dagar många gånger på prästmöten och på äldre dagar i tjänsten. Han var alltid glad i sällskap, disputerade gärna och var mycket slagfärdig". Fars befordran gick långsamt, måhända beroende på hans starka egenvilja och en viss lust att dominera allt för mycket.

Far och mor gifte sig i Hofmantorp den 31 juli 1888. Mina första levnads-minnen äro från Kånna. Hur lycklig var jag inte där! Jag tror även att far och mor voro lyckliga, unga friska som de voro. Far var en bonde bland bönder. Han brukade gården själv. Folket hängde fast vid kyrkan, prästen och prästfamiljen. Kyrkan var full varje söndag.

Far valdes till *kyrkoherde i Barnarp* i augusti 1902, tillträdde den 1 maj 1903. Hans befordran till kyrkoherde gick alltså raskt, men han stöddes otvivelaktigt av *Spånbergarna Wilhelm och Emil*. Och på den tiden gällde fyrktalslängden. Spånbergarna hade mycket fyrkar. Tyvärr dog *Vilhelm* redan sommaren 1903. Han var en folklig och vänlig man. Brodern *Emil* var vida strongare och med honom blev det ingen gemenskap. Dock hörde jag aldrig någon tala illa om "löjtnanten". Som ledare för Norrahammars bruk var han tydligen sträng, men rejäl och rättvis.

I Barnarp voro förhållandena helt olika dem i Kåanna. Bruksarbetarna i Norrahammar voro mitt i klasskampen och fientligt sinnade mot präst och kyrka. Brukspatronerna hade intet intresse för kyrkliga ting. De religiöst intresserade voro i allmänhet frikyrkliga. Gammaldags bönder fanns det få. Den lilla vackra kyrkan var tom på söndagarna. I kyrkan satt endast prästfamiljen, klockaren, fattigstuggummorna, *Hanna Olander*, *fröken Nilsson* och en och annan bondfamilj. Gården var bortarrenderad. Affärerna voro svåra. Far var hårt skuldsatt.

1906 råkade far ut för en nervös kris och kände sig tvungen att taga tjänstledighet, vilken säkerligen smärtade hans plikttrogna sinne mycket. Arvid var nyfödd, affärerna måste skötas, hemmet hållas ihop. Nu utförde mor sin stora gärning, milt och lugnt och med okuvlig seghet. Så småningom blev far bra igen. Han hade alltid förut predikat med koncept. Nu gick han upp i predikstolen endast med några stolpar. Så småningom släppte han även dessa och talade sedan i 20 år fritt ur hjärtat. Enligt min mening var han en vältalare av stora mått, även om han ibland kom upp i falsetten.

"Du talade väl, min son", sade *pastor Palmberg* en gång till honom. Han var komminister i grannförsamlingen och var själv en stor vältalare. Så småningom kom det mera folk i kyrkan, även om den sällan var fullbesatt.

Jag, liksom övriga syskon, gick och läste för far. Hans lektioner varade i två timmar, men jag tyckte de vara oerhört intressanta. Han hade en förmåga att lugnt och klart bena upp en fråga på ett sätt, som verkligen var storartat. Som ordförande i kyrkostämman m. m. var far riktigt i sitt esse. Där kom hans tankeklarhet och slagfärdighet riktigt fram. Han skulle ha kunnat bli en glänsande förhandlare, om det velat sig så. Så småningom blev han verklig kompis med de socialistiska gubbarna, som börjat taga hand om socknens både världsliga och kyrkliga angelägenheter.

Far tog gården själv år 1911. Farbror Gustaf och många avrådde. Men si, han spekulerade rätt. Kriget kom. Allt steg i pris. Det bästa var, att han blev tvungen att sälja vid precis rätt tidpunkt. 1919 gick den nya löneregleringen igenom, och då fingo prästerna ej ha sin jord längre. Från en betydande skuldsumma hade far fått en liten nätt behållning.

Dessa år fördystrades dock mycket av mors sjukdom, Hon hade av livsförhållandena tvungits att taga ut för mycket av sig själv och åderförkalkades tidigt. Hon dog, djupt sörjd av oss alla, år 1919. Far levde ytterligare i tio år, oförtröttligen skötande sin tjänst själv in i det sista. Frid över deras minne!

Och därmed slutar jag mina anteckningar. Om vardera av mina döda syskon skulle jag kunna skriva en liten bok. *Bertil*, den oförgätlige, den ädlaste av oss alla, vars hela liv var ett osjälviskt arbete för andra, *Eva*, den glada och generösa arbetsmänniskan, *Nils*, den skicklige och lyckosamme pedagogen, vännen från barndomsåren i Kåanna, *Per*, den duglige affärsmannen, den gode och glade gossen.

Far JJB Sjöstrands tjänstgöringsorter och bostadsorter

Nöbbeled	pastorsadjunkt		1882
Lenhovda	pastorsadjunkt		1882
Skede	vice komminister		1882-
Ökna	vice komminister		
Öggestorp	vice komminister		1884
Malmbäck	vice pastor		1884
Lenhovda	vice pastor		1884
Angelstad	vice pastor	Bengt, Elsa	-1891
Tofteryd Nåthult	vice pastor	Bertil, Eva, Olof	1891-1895
Kånna	komminister	Nils, Kerstin, Birger	1895-1903
		Sture, Brita	
Barnarp	kyrkoherde	Per, Uno, Arvid, Wilhelm	1903-1929
		Gösta, Carl-Johan	